

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2020 – Numri: 110

Tiranë – E enjte, 11 qershor 2020

PËRMBAJTJA

		Faqe
Vendim i Kuvendit nr. 24/2020	Për një ndryshim në vendimin e Kuvendit nr. 102/2017, “Për ngritjen e Komisionit të Posaçëm Parlamentar për Realizimin e Reformës Zgjedhore”, të ndryshuar.....	6201
Rezolutë e Kuvendit datë 4.6.2020	Për vlerësimin e veprimtarisë së Autoritetit të Konkurrencës për vitin 2019..	6201
Rezolutë e Kuvendit datë 4.6.2020	Për vlerësimin e veprimtarisë së Komisionerit për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil për vitin 2019.....	6202
Rezolutë e Kuvendit datë 4.6.2020	Për vlerësimin e veprimtarisë së Institutit të Studimeve për Krimet dhe Pasojat e Komunizmit në Shqipëri për vitin 2019.....	6203
Dekret i Presidentit nr. 11502, datë 5.6.2020	Për lejimin e lënies së shtetësisë shqiptare.....	6204
Vendim i Bankës së Shqipërisë nr. 35, datë 3.6.2020	Për miratimin e rregullores “Për funksionimin e sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël – AECH”.....	6205
Vendim i Bankës së Shqipërisë nr. 36, datë 3.6.2020	Për miratimin e rregullores “Për funksionimin e sistemit të pagesave ndërbankare me vlerë të madhe – AIPS”.....	6230

VENDIM
Nr. 24/2020

PËR NJË NDRYSHIM NË VENDIMIN E
KUVENDIT NR. 102/2017, “PËR
NGRITJEN E KOMISIONIT TË
POSAÇËM PARLAMENTAR PËR
REALIZIMIN E REFORMËS
ZGJEDHORE”, TË NDRYSHUAR

Në mbështetje të neneve 77, pika 1, dhe 78, pika 1, të Kushtetutës, si dhe të neneve 24 dhe 55, të Rregullores së Kuvendit, me propozimin e kryetarit të Grupit Parlamentar “Demokraci dhe drejtësi”,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në pikën V, të vendimit të Kuvendit nr. 102/2017, “Për ngritjen e Komisionit të Posaçëm Parlamentar për Realizimin e Reformës Zgjedhore”, të ndryshuar, bëhet ky ndryshim:

I. Deputeti Edmond Stojku caktohet anëtar në vend të deputetit Adriatik Alimadhi.

II. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

Miraturar në datën 4.6.2020

REZOLUTË
PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË
AUTORITETIT TË KONKURRENCËS
PËR VITIN 2019

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke vlerësuar rolin e Autoritetit të Konkurrencës në sigurimin e një konkurrence të lirë dhe efektive në treg në zbatim të ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003, “Për mbrojtjen e konkurrencës”, të ndryshuar;

Duke njohur bashkëpunimin e këtij Autoriteti me institucionet qendrore e ato rregullatore për aktet që mund të prekin funksionimin e konkurrencës në tregje;

Duke konsideruar se mirëfunksionimi i tregjeve kërkon gjithëpërfshirjen e aktorëve dhe faktorëve të tregut për t’i bërë ata konkurrues dhe sa më të hapur, me synim mirëqenien e konsumatorit;

Vlerëson veprimtarinë e Autoritetit të Konkurrencës gjatë vitit 2019 në drejtim të:

- Monitorimit të përmbushjes së rekomandimeve të dhëna në tregjet e hetuara, veçanërisht kontratat koncesionare në fuqi, të cilat sjellin deformime të konkurrencës në treg.

- Ndërhyrjes në shumë sektorë të ekonomisë, ku janë evidentuar dhe zbuluar praktika antikonkurruese, duke marrë masat e duhura për rikthimin e konkurrencës në treg.

- Plotësimit të detyrimeve që rrjedhin nga Marrëveshja e Stabilizim-Asociimit në fushën e konkurrencës, duke vijuar procesin e përafrimit të legjislacionit me direktivat evropiane në këtë fushë.

- Rritjes së numrit të rekomandimeve dhënë institucioneve të tjera, me qëllim ruajtjen e mjedisit konkurrues dhe nxitjen e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg.

Kuvendi kërkon që Autoriteti i Konkurrencës për vitin 2020 të përmirësojë punën në këto drejtime:

- Të mbajë në monitorim dy përqendrimet e autorizuara gjatë vitit 2019 në dy nga tregjet me impakt të drejtpërdrejtë në interesat dhe mirëqenien e konsumatorëve, si: tregu i telefonisë celulare dhe tregu financiar, me qëllim vlerësimin e efekteve që do të sillte në treg ndryshimi i kontrollit të shoqërive respektive.

- Të vlerësojë përmbushjen e rekomandimeve të dhëna pas marrjes së vendimit përfundimtar për dokumentin për këshillim publik “Analizë e tregut të shërbimeve celulare - tregu me shumicë i aksesit dhe origjinimit në rrjetet celulare” nga AKEP-i, si dhe të marrë të gjitha masat ndaj kufizimeve të konkurrencës në tregun me pakicë të shërbimeve celulare.

- Të propozojë rekomandime konkrete për tregjet që janë hetuar gjatë vitit 2019, për të cilat ka pasur dyshime të arsyeshme apo janë konstatuar marrëveshje të ndaluara ose abuzim me pozitën dominuese, si: tregu i shërbimeve bankare, tregu i veprimtarive ekonomike që zhvillohen nga Federata Shqiptare e Futbollit, tregu i importit të grurit dhe prodhimit të miellit, tregu i prodhimit dhe tregtimit të naftës bruto, tregu i shërbimeve

spitalore, sektori i arsimit të lartë, tregu i depozitimit dhe devijimit të energjisë elektrike.

- Të përditësojë vazhdimisht informacionin për vendimet dhe statusin e rekomandimeve të Komisionit të Konkurrencës në Platformën Ndërinstitucionale Online.

- Të realizojë amendimet ligjore të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003, “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, në përputhje me *acquis* të Bashkimit Evropian dhe problematikat e dala gjatë zbatimit të ligjit, si dhe të rishikojë kuadrin sekondar ligjor.

- Të shpreshtojë zhvillimin e seminareve dhe takimeve me entet rregullatore, aktorë të ndryshëm të tregut, në sektorë të ndryshëm të ekonomisë, si dhe me Shkollën e Magjistraturës, për njohjen sa më të saktë e të plotë të veçorive të ligjit të konkurrencës dhe rolin e Autoritetit të Konkurrencës në garantimin e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg.

Kuvendi u kërkon organeve ekzekutive të të gjitha niveleve të bashkëpunojnë me Autoritetin e Konkurrencës:

- Duke zbatuar detyrimin për të kërkuar paraprakisht vlerësimin ligjor të Autoritetit të Konkurrencës për çdo projekt akt normativ, që ka si objekt ose pasojë dhënien e të drejtave ekskluzive ose kufizime sasiore apo cilësore të konkurrencës në tregje ose sektorë të ndryshëm të ekonomisë dhe veçanërisht për kontratat koncesionare.

- Për konsultime të përhershme në procesin e përgatitjes dhe miratimit të akteve ligjore dhe nënligjore për të siguruar një konkurrencë të lirë dhe efektive në treg.

Miraturar në datën 4.6.2020.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

REZOLUTË PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË KOMISIONERIT PËR MBIKËQYRJEN E SHËRBIMIT CIVIL PËR VITIN 2019

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke vlerësuar rolin e Komisionerit në drejtim të përmbushjes së misionit të vet parësor për garantimin e zbatimit të ligjit në administrimin e shërbimit civil, në të gjitha institucionet që punësojnë nëpunës civilë, me qëllim që ky proces

të jetë i ndershëm, objektiv, i paanshëm dhe transparent;

Duke njohur përpjekjet e Komisionerit për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil drejt krijimit të një shërbimi civil të qëndrueshëm, profesional, të bazuar në meritë, integritet moral dhe paanësi politike;

Duke marrë në konsideratë gatishmërinë e Komisionerit për të bashkëpunuar me të gjitha institucionet që kanë detyrë për të realizuar reformën në administratën publike, si një nga prioritetet më të rëndësishme që duhen përmbushur për anëtarësimin e vendit në Bashkimin Evropian;

Vlerëson veprimtarinë e Komisionerit për vitin 2019, në drejtim të:

Mbështetjes së dhënë njërive përgjegjëse në njësitë e vetëqeverisjes vendore nëpërmjet këshillimit dhe ofrimit të asistencës teknike për vendosjen e standardeve dhe krijimit të strukturave organizative të qëndrueshme dhe efektive në përputhje me skemën e administrimit të shërbimit civil.

Mbikëqyrjes dhe monitorimit të veprimtarisë së nëpunësve civilë gjatë procesit të zgjedhjeve vendore me fokus emërimet, masat disiplinore dhe monitorimin e veprimtarisë/sjelljes së nëpunësve civilë gjatë kësaj periudhe, në kuadër të së cilës është komunikuar me 208 institucione të administratës publike, ku janë të punësuar 12 758 nëpunës civilë.

Finalizimit të procesit të administrimit të të dhënave për nëpunësit gjyqftues për 601 vendime gjyqësore të formës së prerë të detyrueshme për t'u ekzekutuar në 208 institucione të administratës publike.

Intensifikimit të bashkëpunimit me institucionet e administratës vendore, institucionet e pavarura dhe Departamentin e Administratës Publike nëpërmjet organizimit të seancave dëgjimore me qëllim zbatimin e vendimeve të pakzekutuara për nëpunës civilë gjyqftues, të cilët janë regjistruar në listëpritje për t'u sistemuar në një pozicion të rregullt në shërbimin civil.

Mbikëqyrjes së procesit të rekrutimit, të realizuar nga Departamenti i Administratës Publike, nëpërmjet monitorimit të 313 procedurave të konkurrimit të realizuara në vitin 2019 për rekrutimet në grup, të lëvizjeve paralele, të ngritjeve

në detyrë, si dhe të procedurave të pranimit në TND.

Finalizimit të procesit të mbikëqyrjes së përgjithshme dhe tematike në 61 njësitë e vetëqeverisjes vendore të vendit, duke konstatuar problematikat e gjendjes së ligjshmërisë në administrimin e shërbimit civil në këto subjekte.

Mbikëqyrjes, administrimit dhe përpunimit të të dhënave për rastet e tejkalimit të afatit ligjor për lirimin nga shërbimi civil për shkak të plotësimit të moshës për të dalë në pension të plotë pleqërie nga 114 institucione dhe dhënia e vendimeve për 149 raste të evidentuara.

Fillimit të hetimeve administrative nga ankesat individuale dhe informacionet e ardhura nga palët e treta, si një element me rëndësi të veçantë në krijimin e besueshmërisë në raport me institucionin dhe me qëllim rritjen e shpejtësisë së reagimit ndaj marrjes së masave për rregullimin e gjendjes së ligjshmërisë së pretenduar nga nëpunësit civilë.

Kuvendi kërkon që Komisioneri për vitin 2020 të angazhohet në këto drejtime:

- Të gjejë mekanizmat e duhur për të adresuar pranë Kuvendit të Shqipërisë nismën për ndryshimet ligjore në ligjin nr.152/2013 “Për nëpunësin civil”, i ndryshuar;

- Të fillojë me përparësi administrimin e të dhënave nga zbatimi i VKM-së nr. 766, datë 26.12.2018, “Për punësimin e studentëve të ekselencës në institucionet e administratës shtetërore, pjesë të shërbimit civil”, për vitin 2019, me qëllim vlerësimin e ndikimit të këtij akti në shërbimin civil;

- Të intensifikojë procesin e verifikimit të zbatimit të vendimeve pas përfundimit të afatit të paralajmërimit për rregullimin e ligjshmërisë për institucionet që kanë nëpunës të cilët kanë arritur moshën e pensionit dhe duhet të kishin ndërprerë në kohë marrëdhëniet juridike dhe financiare, duke rritur ndërveprimin në kohë edhe me Departamentin e Administratës Publike për të bërë të mundur mospërsëritjen e situatave të tilla;

- Të vijojë procesin e hetimit administrativ për rastet individuale të konstatuara në shkelje të ligjit për proceset e rikthimit të nëpunësve civilë gjyqitues në detyrë, si dhe të vlerësohet mundësia e ndërtimit të një databaze të përgjithshme të rekordeve historike, që të përfshijë aktet e largimit nga shërbimi civil të gjyqituesve;

- Të punojë për krijimin e metodologjisë për përcaktimin e afateve pjesë e dispozitivëve urdhërues të vendimeve për rivendosjen e ligjshmërisë, me qëllim reduktimin e kostove buxhetore;

- Të rrisë transparencën duke mundësuar zhvillimin e një komunikimi interaktiv me qytetarin nëpërmjet faqes zyrtare të internetit, si një nga mjetet e depozitimit të ankesave/informacioneve;

- Të krijojë dhe të bëjë publik, jo më vonë se 6-muaj nga data e miratimit të kësaj rezolute, një regjister me ankesat/informacionet e marra nga institucioni, në të cilën të evidentohet edhe statusi i tyre, duke respektuar rregullat e transparencës dhe të mbrojtjes së të dhënave personale;

- Të rikonceptojë rubrikat “Vendime” dhe “Raport mbikëqyrje-inspektim”, duke mundësuar krijimin e një databaze me qëllim lehtësimin e aksesit dhe njohjes së vijueshmërisë së inspektimeve të kryera dhe vendimeve të nxjerra për këto inspektime brenda vitit 2020.

Miraturar në datën 4.6.2020.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

REZOLUTË PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË INSTITUTIT TË STUDIMEVE PËR KRIMET DHE PASOJAT E KOMUNIZMIT NË SHQIPËRI PËR VITIN 2019

Kuvendi i Shqipërisë,

Duke njohur dhe vlerësuar rolin e Institutit të Studimeve për Krimet dhe Pasojat e Komunizmit në grumbullimin, administrimin, ruajtjen dhe dokumentimin e materialeve të kësaj periudhe në Shqipëri;

Duke njohur bashkëpunimin e këtij Instituti me institucionet kërkimore, kulturore, arsimore dhe institucionet e tjera vendase e të huaja për shkëmbimin e informacionit e të përvojës lidhur me objektin e punës së Institutit;

Duke konsideruar se detyrat kryesore të punës së këtij Instituti kërkojnë mbështetjen e vazhdueshme të organeve shtetërore, medias, shoqërisë civile dhe partnerëve, në funksion të ruajtjes së kujtesës sonë kolektive;

Vlerëson veprimtarinë e Institutit të Studimeve për Krimet dhe Pasojat e Komunizmit në Shqipëri gjatë vitit 2019 në drejtim të:

Sensibilizimit publik dhe institucional për rëndësinë e trashëgimisë materiale të periudhës komuniste dhe vitalizimin e kësaj trashëgimie përmes dokumentimit filmik, teknikave digjitale dhe ekspozitive.

Informimit publik për krimet dhe dhunimin e të drejtave të njeriut gjatë regjimit komunist, përmes hulumtimit, evidentimit, dokumentimit, publikimit dhe analizimit mbi baza shkencore të këtij informacioni.

Evidentimit të rasteve të rezistencës morale dhe fizike në burgje dhe kampet e punës përmes konferencave promemorie dhe botimeve.

Vazhdimësisë së projekteve afatgjata për kërkimin arkivor dhe dëshmitë verbale, siç është pasurimi i databazës dhe arkiva e videoregjistrimeve dhe aktivitete derivate të tyre.

Forcimit të impaktit publik të institucionit përmes aplikimit të formave interaktive dhe lehtësisht të aksesueshme, siç janë Muzeu Virtual dhe Ekspozita Fotografike.

Ndërkombëtarizimit të historisë së komunizmit në Shqipëri përmes bashkëpunimit me artistë të huaj në projekte të veçanta.

Kuvendi rekomandon që Instituti i Studimeve për Krimet dhe Pasojat e Komunizmit në Shqipëri për vitin 2020 të përmirësojë punën në këto drejtime:

- Në funksion të transparencës dhe informimit, të bëjë publike në faqen *online* të institucionit, si dhe në raportin vjetor që paraqitet në Kuvendin e Shqipërisë të gjithë vendimarrjen e Bordit Drejtues dhe Këshillit Shkencor, sipas detyrave që i ngarkon ligji nr. 10242, datë 25.2.2010 “Për Institutin e Studimeve të Krimeve dhe Pasojave të Komunizmit në Shqipëri”, duke respektuar kufizimet e legjislacionit të fushës për mbrojtjen e të dhënave konfidenciale;

- Të përditësojë në faqen *online* Rregulloren e Brendshme të Institutit me ndryshimet e bëra si rezultat i përmbushjes së rekomandimeve të KLSH-së dhe të publikojë procedurën e rekrutimit të Këshillit Shkencor;

- Të përfshijë në raportimin vjetor burimet e tjera të të ardhurave të Institutit, përveç të

ardhurave buxhetore, si dhe mënyrën e përdorimit të tyre;

- Të shprehet në raport për ankesat kundër vendimeve të Institutit dhe vendimarrjen e Bordit lidhur me to;

- Raporti vjetor të paraqitet në Kuvend i shoqëruar me vendimin e Bordit për miratimin e tij;

- Të rrisë aksesin në sektorin e edukimit shkollor të të gjitha niveleve, me gjetjen e formave sa më interaktive të përcjelljes së historisë së komunizmit, për një impakt sa më të fuqishëm tek të rinjtë.

Miraturar në datën 4.6.2020.

KRYETAR
Gramoz Ruçi

DEKRET

Nr. 11502, datë 5.6.2020

**PËR LEJIMIN E LËNIES SË
SHTETËSISË SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, pika “c” dhe nenit 93, të Kushtetutës, si dhe të neneve 15 e 20, të ligjit nr. 8389, datë 5.8.1998 “Për shtetësinë shqiptare”, të ndryshuar, bazuar edhe në propozimin e Ministrisë së Brendshme,

DEKRETOJ:

Neni 1

U lejohet lënia e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të tyre, personave të mëposhtëm:

1. Kristina Ilirjan Kasapi
2. Jasna Janko Sekulic
3. Bledar Shefqet Tola
4. Blerim Gëzim Luzi
5. Siolona Lazam Spahiu (Peca)
6. Geri Arjan Iljazi
7. Rudina Vehbi Rira
8. Loreta Zenel Maliqi (Shametaj)
9. Rezarta Pajtim Ajazaj
10. Etleva Ymer Kokona (Xhahu)
11. Lura Behar Kokona
12. Hari Behar Kokona
13. Behar Sami Kokona
14. Jon Behar Kokona

15. Ornela Mihal Hoxholli
16. Silvia Besnik Dana
17. Fatma Agim Delaj (Bushati)
18. Sonila Ismet Muça
19. Miranda Nuredin Bejkollari (Skënderaj/Xhaxhaj)
20. Ada Bashkim Hasanaj
21. Silvester Adhurim Resuli
22. Amatea Gazment Sauer-Tabaku (Tabaku)
23. Ira Ferit Ekmekçi

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë.

PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË
Ilir Meta

VENDIM
Nr. 35, datë 3.6.2020

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
“PËR FUNKSIONIMIN E SISTEMIT TË
KLERIMIT TË PAGESAVE ME VLERË
TË VOGËL – AECH”**

Në bazë dhe për zbatim të zbatimit të nenit 1, pika 4, shkronjat “a” dhe “b”, nenit 3, pika 4, shkronja “dh”, nenit 14, nenit 21, nenit 43, shkronja “c”, nenit 53, pika 4, si dhe nenit 72, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar; të nenit 13, të ligjit nr. 133/2013 “Për sistemin e pagesave”; si dhe të nenit 129, pika 6, të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar; me propozimin e Departamentit të Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës dhe Departamentit të Teknologjisë së Informacionit, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë

VENDOSI:

1. Të miratojë rregulloren “Për funksionimin e sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël – AECH”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.
2. Ngarkohen Departamenti i Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës, Departamenti i Teknologjisë së Informacionit dhe Departamenti i Mbikëqyrjes me zbatimin e këtij vendimi.

3. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, shfuqizohet vendimi i Këshillit Mbikëqyrës nr. 55, datë 26.9.2007, “Për miratimin e rregullores ‘Për funksionimin e sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël – AECH’”, i ndryshuar.

4. Marrëveshjet tip të nënshkruara para hyrjes në fuqi të këtij vendimi, janë të vlefshme deri në nënshkrimin e marrëveshjeve tip bashkëlidhur rregullores së miratuar me këtë vendim.

5. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, pjesëmarrësit nuk do të pajisen me certifikata pjesëmarrjeje. Certifikatat e pjesëmarrjes të lëshuara sipas rregullores që shfuqizohet nga ky vendim, nuk kanë më vlefshmëri juridike.

6. Pavarësisht këtij vendimi, vendimi i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 26, datë 8.4.2020, “Për heqjen e komisioneve të aplikuara nga bankat për transfertat e kreditit në formë joletër për klientët e tyre, si dhe të tarifave për pjesëmarrësit banka në sistemet e pagesave AIPS dhe AECH të operuara nga Banka e Shqipërisë” do të zbatohet për të gjithë periudhën e përcaktuar në përmbajtjen e tij.

7. Ngarkohet Kabineti i Guvernatorit për publikimin e këtij vendimi në Fletoren Zyrtare dhe Departamenti i Kërkimeve për publikimin e tij në Buletin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gent Sejko

RREGULLORE
**PËR FUNKSIONIMIN E SISTEMIT TË
KLERIMIT TË PAGESAVE ME VLERË TË
VOGËL – AECH**

KREU I
TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti

1. Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i rregullave dhe i procedurave të organizimit dhe funksionimit të sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël (AECH).

2. Rregullorja përcakton kushtet për pjesëmarrjen në AECH, të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e pjesëmarrësve, procedurat e

përpunimit dhe të klerimit të instruksioneve të pagesave, përjasjen ndaj administrimit të rrezikut, procedurat që duhet të ndiqen në rastin e ngjarjeve të paparashikuara, si dhe të gjitha kushtet e tjera në lidhje me funksionimin e sistemit.

Neni 2

Baza juridike

Kjo rregullore hartohet në bazë dhe për zbatim të:

- a) ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”;
- b) ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”;
- c) ligjit “Për sistemin e pagesave”;
- d) akteve nënligjore të Bankës së Shqipërisë që lidhen, por nuk kufizohen me: minimumin e rezervës së detyruar, instrumentet e pagesave elektronike, kredinë brenda ditës për bankat, kredinë njëditore për bankat etj.

Neni 3

Fusha e zbatimit

Subjektet e zbatimit të kësaj rregulloreje janë pjesëmarrësit e sistemit AECH dhe Banka e Shqipërisë.

Neni 4

Përkufizime

Në zbatim të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

1. **AECH CUG (Closed User Group)** – është grup i mbyllur i pjesëmarrësve të anëtarësuar në SWIFT e të grupuar për qëllim të përdorimit të sistemit AECH;

2. **Anëtarësimi në AECH** – është procedura që një bankë ose institucion tjetër (që klasifikohet në një nga kategoritë e mundshme të pjesëmarrësve në sistemin AECH), kryen nën kujdesin e Bankës së Shqipërisë për t’u bërë pjesëmarrës në sistemin AECH;

3. **Bankë** – është personi juridik me seli në territorin e Republikës së Shqipërisë, që ushtron veprimtari bankare dhe veprimtari të tjera, sipas përcaktimeve në legjislacionin në fuqi;

4. **Cut-off** – është afati i fundit kohor që një pjesëmarrës mund të dërgojë dhe miratojë instruksione pagese në sistemin AECH;

5. **Certifikatë digjitale** – është një bashkësi të dhënash elektronike të cilat shërbejnë për certifikimin e identitetit të përdoruesve gjatë përdorimit të sistemit AECH dhe për certifikimin e autenticitetit të informacioneve të dërguara/marra;

6. **Datëvaluta e sistemit AECH** – është data në të cilën ekzekutohet shlyerja e instruksioneve të pagesave të kleruara në sistemin AECH;

7. **Debitimi direkt** – është një shërbim pagese për debitimin e llogarisë së pagesës së paguesit, ku një transaksion pagese iniciohet nga përfituesi i pagesës, në bazë të pëlqimit që paguesi i ka dhënë përfituesit të pagesës, për ofruesin e shërbimit të pagesave të përfituesit të pagesës ose për vetë ofruesin e shërbimit të pagesave të paguesit;

8. **Fallback Recovery** – është procedura e kthimit në një situatë normale pasi ka pasur një dështim të funksionimit të sistemit primar;

9. **Instruksion pagese** – është një mesazh elektronik që përmban informacionin e një urdhërpagese, një debitimi direkt ose një refuzimi debitimi direkt;

10. **Instruksioni i shlyerjes neto** – është një instruksion shumëpalësh i dërguar në fund të një seance klerimi nga sistemi AECH për shlyerje në sistemin AIPS, në të cilin listohen pozicionet neto debitore apo kreditore të çdo pjesëmarrësi në fund të seancës së klerimit;

11. **Klerim** – është procesi i transmetimit, rakordimit dhe/ose konfirmimit të instruksioneve të pagesave përpara shlyerjes, që përfshin kompensimin e instruksioneve dhe përcaktimin e pozicioneve përfundimtare për shlyerje;

12. **Kompensim (netting)** – është konvertimi në një pozicion të vetëm neto, debitues ose kreditues, i të drejtave ose detyrimeve, si rezultat i të cilit vetëm një pozicion përfundimtar neto mund të kërkohej apo të jetë i detyrueshëm. Kompensimi është kontraktor dhe mund të jetë dypalësh ose shumëpalësh, me apo pa përtëritje;

13. **Llogari teknike** – është llogaria në të cilën ruhen gjurmët e debitimeve dhe kreditimeve për vlerat e instruksioneve të pagesave të pranuar gjatë një seance klerimi;

14. **Marrëveshje tip** – është marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë; dhe

i. pjesëmarrësit të drejtpërdrejtë; ose

ii. pjesëmarrësit të tërthortë që shlyen nëpërmjet llogarisë së një pjesëmarrësi të drejtpërdrejtë bankë në sistemin AIPS,

në AECH sipas shtojcës B bashkëlidhur, e cila nënshkruhet nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave;

15. **Marrëveshje e posaçme** – është marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe një pjesëmarrësi të tërthortë që shlyen nëpërmjet llogarive të administruara nga Banka e Shqipërisë si agjent shlyerës, e cila nënshkruhet nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave;

16. **Mbikëqyrja (e sistemeve të pagesave)** – është një funksion i bankës qendrore me anë të të cilit objektivat e sigurisë dhe eficiencës realizohen nëpërmjet monitorimit të sistemeve ekzistuese apo të planifikuara, vlerësimit të tyre kundrejt këtyre objektiveve dhe, aty ku është e nevojshme, kryerjes së ndryshimeve;

17. **Ndërfaqe** – është një komponent (*software* dhe/ose *hardware*) i ndarë ndërmjet dy sistemeve, i cili u shërben atyre për të shkëmbyer informacion;

18. **Ngjarje e paparashikuar** – është një ngjarje që shkakton probleme në funksionimin normal të sistemit AECH, shkëmbimin normal dhe në kohën e duhur të instruksioneve, në procesin e klerimit dhe në shlyerjen e pozicioneve neto nëpërmjet sistemit AIPS;

19. **Pajisje sigurie** – janë *hardware* dhe *software* të konfiguruar për të implementuar procesin e krijimit dhe verifikimit të certifikatave digjitale;

20. **Përfitues** – është pjesëmarrësi i cili merr urdhërpagesa nga sistemi AECH që kreditonjë llogarinë e tij;

21. **Pjesëmarrës** – nënkupton Bankën e Shqipërisë, një bankë, një institucion financiar, një institucion të huaj të ngjashëm me bankat dhe institucionet financiare, një agjent shlyerës, një operator, një autoritet publik, vendas a ndërkombëtar, ose një sistem, të cilit i lejohet të dërgojë/marrë instruksione pagese me pjesëmarrësit e tjerë në sistemin AECH;

22. **Pjesëmarrës shlyerës** – është një pjesëmarrës në sistem, i cili zotëron një ose më shumë llogari me një agjent shlyerës, në mënyrë që të shlyejë urdhërtransferta për llogari të tij dhe/ose për llogari të pjesëtarëve të tjerë të tregut. Pjesëmarrësi shlyerës mund të luajë edhe rolin e agjentit shlyerës;

23. **Pjesëmarrës debitor** – është pjesëmarrësi që pranon instruksione debitimi direkt dhe, në datëvalutën përkatëse, i debitohet llogaria;

24. **Pjesëmarrës kreditor** – është pjesëmarrësi që dërgon instruksione debitimi direkt dhe, në datëvalutën përkatëse, i kreditohet llogaria;

25. **Refuzim i debitimit direkt** – është një pretendim i urdhëruar nga debitori para se të ndodhë shlyerja, ku i kërkon pjesëmarrësit debitor që të mos e paguajë shumën e debitimit direkt;

26. **Rregullat dhe procedurat e sistemit AECH** – janë tërësia e akteve që rregullojnë sistemin AECH, ku përfshihet rregullorja e sistemit AECH, manualët e përdoruesit të sistemit AECH dhe çdo dokumentacion tjetër që u vihet në dispozicion pjesëmarrësve nga operatori;

27. **Rreziku i përgjithshëm i biznesit** – nënkupton çdo dëmtim të mundshëm të pozitës/pozicionit financiar të sistemit nga pikëpamja e biznesit, si pasojë e një rënieje në të ardhurat ose një rritjeje në shpenzimet e tij, në mënyrë të tillë që shpenzimet tejkalojnë të ardhurat dhe, si rrjedhojë, humbjet duhet t'i ngarkohen kapitalit;

28. **Rreziku i likuiditetit** – përfaqëson mundësinë që një kundërpalë, qoftë pjesëmarrës apo subjekt tjetër, të mos ketë fonde të mjaftueshme për të përmbushur detyrimet financiare siç pritet dhe në kohën e pritur, megjithëse mund të jetë i aftë për t'i përmbushur ato në të ardhmen;

29. **Rreziku operacional** – përfaqëson mundësinë e realizimit të humbjeve financiare, dëmtimit të reputacionit, ose të dyja të marra së bashku, si rezultat i një apo disa shkaqeve të lidhura me: faktorin njerëzor, me papërshtatshmërinë ose dështimin e proceseve të brendshme, me papërshtatshmërinë ose dështimin e sistemeve apo me ngjarje të jashtme;

30. **Seancë klerimi** – është intervali kohor brenda të cilit sistemi AECH kryen klerimin me bazë neto të instruksioneve të pagesave, duke debituar apo kredituar për vlerat e tyre llogaritë teknike përkatëse të pjesëmarrësve;

31. **Shlyerje** – është lëvizja e fondeve midis llogarive të shlyerjeve të pjesëmarrësve të përfshirë në të në sistemin AIPS, që finalizon instruksionin e pagesës;

32. **Sistem backup** – është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer në situata emergjente, kur sistemi primar del jashtë funksionimi;

33. **Sistem primar** – është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer për funksionimin dhe kryerjen e veprimtarisë ditore të sistemit AECH;

34. **Sistem test** – është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer për funksionimin dhe kryerjen e veprimtarisë për efekt testimi të sistemit AECH;

35. **Sistemi AECH (Albanian Electronic Clearing House)** – është sistemi elektronik i klerimit të instruksioneve të pagesave në lek me vlerë të vogël, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, që mundëson:

a) shkëmbimin e instruksioneve të pagesave midis pjesëmarrësve;

b) llogaritjen e pozicioneve shumëpalëshe neto;

c) dërgimin e një instruksioni shlyerjeje neto në sistemin AIPS.

36. **Sistemi AIPS (Albanian Interbank Payment System)** – Sistemi i pagesave ndërbankare me vlerë të madhe) – është sistemi i shlyerjes bruto në kohë reale të urdhërpagesave në lek, me rëndësi sistematike, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, në mënyrë të pakthyeshme dhe të pakushtëzuar;

37. **SWIFT** – varësisht nga konteksti, do të kuptohet kompania SWIFT (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*), platforma dhe shërbimet e ofruara nga kompania SWIFT, tërësia e aplikacioneve (*software*) të ofruara nga kompania SWIFT të instaluar dhe në përdorim nga një institucion;

38. **SWIFTNET FileAct** – është një shërbim i ofruar nga kompania SWIFT, i përdorur në funksion të sistemit AECH, nëpërmjet të cilit instruksionet e pagesave shkëmbehen midis anëtarëve të AECH CUG;

39. **Urdhërpagesë** – është një urdhër financiar për kryerjen e një pagese në sistemin AECH, me anë të të cilit një pjesëmarrës kërkon transferimin e fondeve;

40. **Urdhërues** – është pjesëmarrësi i cili dërgon urdhërpagesa në sistemin AECH që debitojnë llogarinë e tij;

41. **VPN (Virtual Private Network)** – është rrjet virtual privat që përdoret për të krijuar një lidhje të sigurt, nëpërmjet rrjeteve publike të komunikimit, i cili mundëson aksesin dhe përdorimin e sistemit AECH.

KREU II

ROLI DHE PËRGJEGJËSITË E BANKËS SË SHQIPËRISË NË SISTEMIN AECH

Neni 5

Roli i Bankës së Shqipërisë

1. Banka e Shqipërisë është pronar i sistemit AECH.

2. Banka e Shqipërisë organizon, rregullon dhe mbikëqyr sistemin AECH.

3. Banka e Shqipërisë është administrator dhe operator i sistemit AECH.

4. Banka e Shqipërisë është pjesëmarrëse në klerim, për kryerjen e pagesave që rrjedhin nga aktiviteti i saj operacional.

Neni 6

Organizimi dhe rregullimi i sistemit AECH

Banka e Shqipërisë, në rolin e organizuesit dhe rregulluesit të sistemit AECH, kryen detyrat e mëposhtme:

a) harton aktet nënligjore të nevojshme për mirëfunksionimin dhe sigurinë e sistemit të pagesave;

b) pranon pjesëmarrës të rinj në sistemin AECH ose ndryshon informacionin e mbajtur që ka të bëjë me një pjesëmarrës ekzistues në këtë sistem;

c) çel dhe mban llogaritë teknike;

d) nënshkruan marrëveshjen tip të pjesëmarrjes me pjesëmarrësit e sistemit AECH;

e) vendos për kufizimin e përkohshëm dhe/ose përjashtimin e një pjesëmarrësi në sistem;

f) siguron zhvillimin e sistemit AECH, në përputhje me standardet dhe praktikat më të mira ndërkombëtare në fushën e pagesave.

Neni 7

Administrimi dhe operimi i sistemit AECH

Banka e Shqipërisë, në rolin e administratorit dhe operatorit të sistemit AECH, kryen detyrat e mëposhtme:

a) mban sistemin në gjendje pune, duke u lejuar pjesëmarrësve akses në sistem, në përputhje me oraret e punës së sistemit, si dhe me dispozitat e kësaj rregulloreje;

b) përcakton plane emergjence, të cilat sigurojnë përmbushjen në kohë të proceseve ditore të sistemit, në rrethana të paparashikuara;

c) administron sistemin dhe u mundëson pjesëmarrësve akses të barabartë, duke u bazuar në mekanizma të sigurt për mbrojtjen e aksesit në sistem, për autentifikimin e dërguesit të instruksionit të pagesës, për mbrojtjen e besueshmërisë dhe të konfidencialitetit të informacionit;

d) përcakton procedurat ditore të operimit dhe mirëmbajtjes teknike të sistemit;

e) përcakton oraret e punës së sistemit AECH, sipas shtojcës A bashkëlidhur, dhe, në rast ndryshimesh të këtyre orareve në situata të paparashikuara emergjence, ose pasi vlerëson kërkesën individuale nga një pjesëmarrës siç përcaktuar në këtë rregullore, njofton menjëherë pjesëmarrësit;

f) përcakton përfshirjen e pjesëmarrësve në sistem dhe kryen procedurat e anëtarësimit të një pjesëmarrësi të ri në sistem, sipas kalendarit të anëtarësimit të hartuar dhe njoftuar nga Banka e Shqipërisë;

g) administron sigurinë e sistemit AECH;

h) administron shërbimin SWIFTNet FileAct dhe AECH CUG;

i) monitoron sistemin AECH;

j) administron ngjarjet e paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, lidhur me mirëfunksionimin e sistemit AECH.

Neni 8

Përgjegjësitë e administratorit

1. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e administratorit, është përgjegjëse për dështimet e sistemit AECH, por këto të kufizuara deri në gabimet në operacionet që administrohen dhe regjistrohen nga vetë administratori dhe vetëm për vlerat e transaksioneve të transmetuara në mënyrë të rregullt në këtë sistem.

2. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e administratorit, nuk është përgjegjëse për rastet e mëposhtme:

a) dështim i sistemit AECH që rezulton nga përdorimi jokorrekt i tij nga pjesëmarrësit;

b) sigurinë, cilësinë dhe disponueshmërinë e shërbimeve të ofruara nga kompania SWIFT;

c) dëmet e shkaktuara nga instruksionet e gabuara të pjesëmarrësve, apo nga gabime të instruksioneve, të cilat nuk janë kriter i përcaktuar për vlerësimin e vlefshmërisë së instruksioneve;

d) dëmet e shkaktuara nga mosushtrimi i përgjegjësisë së pjesëmarrësve për monitorimin e llogarisë së tyre;

e) kapacitetin për të vepruar dhe gjendjen financiare të pjesëmarrësit;

f) dëmet e shkaktuara nga mosushtrimi i përgjegjësisë së pjesëmarrësve për zbatimin e dispozitave të kësaj rregulloreje.

KREU III

FUNKSIONET E SISTEMIT AECH DHE TARIFIMI

Neni 9

Objekti i sistemit

AECH është një sistem i klerimit të instruksioneve të pagesave, i cili mundëson shkëmbimin e instruksioneve të pagesave të cash-it ndërmjet pjesëmarrësve, realizon përlllogaritjen e pozicioneve shumëpalëshe neto të tyre, dhe dërgimin e një instruksioni shlyerjeje neto për shlyerjen përfundimtare (dhe të pakthyeshme) në sistemin AIPS.

Neni 10

Pranimi në klerim

1. Në sistemin AECH, pranohen në klerim vetëm instruksione të pagesave:

a) në monedhën kombëtare lek;

b) midis pjesëmarrësve në sistem;

c) me vlerë deri në kufirin e sipërm të vendosur nga Banka e Shqipërisë, sipas shtojcës I bashkëlidhur kësaj rregulloreje;

d) të nënshkruar në mënyrë digjitale dhe të formatuar në përputhje me formatet e përcaktuara në dokumentacionin teknik të sistemit.

2. Sistemi AECH ofron mundësinë e procesimit me mënyrë automatike pa ndërhyrje manuale të instruksioneve të gjeneruara nga sistemet e brendshme të pjesëmarrësve.

Neni 11

Rakordimi, kontrolli dhe raportimi

1. Të dhënat e sistemit AECH janë drejtpërdrejt të aksesueshme në sistem nga pjesëmarrësit, për një periudhë prej të paktën 1 vit nga data e krijimit të këtyre të dhënave.

2. Përtej kësaj periudhe, Banka e Shqipërisë mund të kryejë arkivimin e të dhënave, duke i bërë të paaksesueshme në mënyrë të drejtpërdrejtë nga pjesëmarrësit.

3. Për të dhëna të paaksesueshme në mënyrë të drejtpërdrejtë në sistemin AECH nga pjesëmarrësi, Banka e Shqipërisë, në vijim të kërkesës zyrtare me shkrim të pjesëmarrësit, harton brenda 5 (pesë) ditësh pune një raport informues për të dhënat e kërkuara nga pjesëmarrësi.

4. Sistemi AECH prodhon raporte përmbledhëse për rakordim, në fund të çdo seance klerimi dhe dite pune.

5. Sistemi AECH ofron raporte operationale gjatë gjithë ditës së punës, të cilat mund të përdoren për qëllime kontrolli nga Banka e Shqipërisë dhe pjesëmarrësit e tjerë.

6. Banka e Shqipërisë prodhon raporte nga informacioni/të dhënat e regjistruara në sistemin AECH në çdo kohë dhe për këtë qëllim, ajo ka akses në të gjitha të dhënat për pjesëmarrësit.

Neni 12

Tarifimi dhe faturimi

1. Banka e Shqipërisë përcakton, nëpërmjet modulit të faturimit të sistemit AECH, tarifën për përdorimin e këtij sistemi, që lejojnë llogaritjen e kostove në bazë të:

- a) llojit të instruksionit të pagesës;
- b) numrit total të pagesave gjatë periudhës së faturimit;
- c) kohës së hyrjes në sistem të instruksioneve të pagesave;
- d) mbifaturimeve për aktivitet të padëshirueshëm.

2. Banka e Shqipërisë, në përputhje me shtojcën J bashkëlidhur kësaj rregulloreje:

- a) llogarit tarifën e pagueshme për çdo pjesëmarrës në sistemin AECH;
- b) faturon pjesëmarrësit për detyrimet e tyre në sistemin AECH në bazë mujore;
- c) i dërgon pjesëmarrësit faturën;

d) debiton automatikisht llogarinë e pjesëmarrësit shlyerës në AIPS për pjesëmarrësin e AECH për shumën e detyrimit mujor, ditën e parë të punës së muajit pasardhës.

3. Çdo pjesëmarrës duhet të sigurojë fonde të mjaftueshme në llogarinë e tij të shlyerjes në AIPS ose, në rastin e pjesëmarrësve që shlyejnë nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës, në llogarinë përkatëse të pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, me qëllim shlyerjen e detyrimeve ndaj Bankës së Shqipërisë për tarifat e sistemit AECH.

4. Mosshlyerja e detyrimit për tarifat e AECH në sistemin AIPS konsiderohet shkelje e dispozitave të kësaj rregulloreje.

Neni 13

Komisionet

1. Çmimi i komisioneve të aplikuara nga pjesëmarrësit për klientët e tyre, për të gjitha urdhërpagesat në nisje nëpërmjet AECH, nuk duhet të jetë më i lartë se 500 (pesëqind) lekë.

2. Komisionet e aplikuara nga pjesëmarrësit ndaj klientëve të tyre për investigimin e instruksioneve të pasakta të urdhërpagesave të transmetuara nëpërmjet AECH, duhet të jenë transparente, të arsyeshme dhe të bazuara në kosto.

3. Për pagesat e urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AECH, në asnjë rast nuk duhet të aplikohen komisione për fondet në mbërritje.

4. Për pagesat në nisje të urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AECH, por që janë të iniciuara në formë elektronike, me vlerë më të vogël ose të barabartë me 20 000 (njëzet mijë) lekë, nuk duhet të aplikohen komisione.

5. Për pagesat në nisje të urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AECH, por që janë të iniciuara në formë elektronike, me vlerë më të madhe se 20 000 (njëzet mijë) lekë, komisionet nuk duhet të jenë më të mëdha se 50% e komisioneve të aplikuara për pagesat e iniciuara në formë joelektronike.

KREU IV

PJESËMARRJA NË SISTEMIN AECH

Neni 14

Kategoritë e pjesëmarrësve në sistemin AECH

1. Pjesëmarrësit në sistemin AECH kategorizohen në:

a) pjesëmarrës të drejtpërdrejtë, të cilët shlyejnë nëpërmjet llogarisë së tyre të shlyerjes në sistemin AIPS. Në këtë kategori përfshihen nënkategoritë:

- i. Banka e Shqipërisë,
- ii. bankat;

b) pjesëmarrës të tërthortë, të cilët shlyejnë nëpërmjet llogarisë së një pjesëmarrësi shlyerës në sistemin AIPS ose nëpërmjet llogarive të administruara nga agjenti shlyerës. Në këtë kategori përfshihen nënkategoritë:

i. pjesëmarrës të cilët shlyejnë nëpërmjet llogarive të administruara nga agjenti shlyerës: si Ministria e Financave dhe Ekonomisë, dhe/ose pjesëmarrës të tjerë të cilët e kanë këtë të drejtë nga ligjet e organizimit të tyre,

ii. subjekte financiare jobanka të përfshira në aktivitetin e pagesave, transfertave dhe emetimit të parasë elektronike, të cilët mund të mbajnë llogari klientësh dhe që shlyejnë nëpërmjet llogarisë së një banke në sistemin AIPS.

Neni 15

Kushtet për pjesëmarrje në sistemin AECH

1. Bankat dhe subjektet financiare jobanka që kërkojnë të anëtarësohen si pjesëmarrës në sistemin AECH, duhet të plotësojnë kushtet e mëposhtme:

a) të kenë hartuar rregulla të brendshme operimi për sistemin AECH, sipas udhëzimeve të Bankës së Shqipërisë;

b) të kenë hartuar rregulla dhe procedura në lidhje me sigurinë dhe mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tyre të brendshme dhe sistemit AECH, aty ku është e aplikueshme;

c) të kenë hartuar plane të emergjencës në lidhje me operimin në sistemin AECH dhe ndërfaqësimin me të;

d) të kenë personel të kualifikuar dhe të trajnuar për operimin në sistemin AECH;

e) të kenë nënshkruar marrëveshjen tip të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë;

f) të marrin pjesë në sistemin AECH vetëm nëpërmjet drejtorive qendrore të tyre;

g) të kenë ndjekur fazat e kalendarit të anëtarësimit sipas instruksioneve të Bankës së Shqipërisë;

h) të jenë paraprakisht pjesëmarrës në sistemin AIPS, ose të kenë një marrëveshje me një pjesëmarrës shlyerës në sistemin AIPS për shlyerjen e instruksioneve të tyre të pagesave;

i) çdo kandidat për pjesëmarrës në sistemin AECH duhet të jetë paraprakisht anëtar i AECH CUG dhe anëtarësimi mund të kryhet pas plotësimit paraprak të kushteve të mëposhtme:

i. të ketë një kod BIC aktiv nga kompania SWIFT;

ii. të zotërojë një infrastrukturë për përdorimin e SWIFT.

2. Banka e Shqipërisë çel dhe mban llogari teknike, si dhe pranon për klerim udhëpagesat nga pjesëmarrës të tërthortë të nënkategorisë “i”. Këta pjesëmarrës duhet të plotësojnë kushtet e mëposhtme:

a) të kenë hartuar rregulla të brendshme operimi për sistemin AECH, sipas udhëzimeve të Bankës së Shqipërisë;

b) të kenë hartuar rregulla dhe procedura në lidhje me sigurinë dhe mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tyre të brendshme dhe sistemit AECH, aty ku është e aplikueshme;

c) të kenë hartuar plane të emergjencës në lidhje me operimin në sistemin AECH dhe/ose ndërfaqësimin me të;

d) të kenë personel të kualifikuar dhe të trajnuar për operimin në sistemin AECH;

e) të kenë nënshkruar një marrëveshje të posaçme të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë;

f) të kenë një kod BIC aktiv nga kompania SWIFT dhe mundësinë për të komunikuar me AECH nëpërmjet një shërbimi SWIFT të dakorduar me Bankën e Shqipërisë.

Neni 16

Anëtarësimi në AECH

Procedura për anëtarësim si pjesëmarrës në sistemin AECH kalon në hapat e mëposhtëm.

1. Kandidati për pjesëmarrës në sistem paraqet pranë Bankës së Shqipërisë një kërkesë me shkrim për anëtarësimin e tij në sistemin AECH.

2. Banka e Shqipërisë shqyrton kërkesën e kandidatit për anëtarësim dhe i kthen përgjigje të argumentuar për miratimin ose jo të kërkesës, brenda 10 (dhjetë) ditësh pune nga marrja e kërkesës.

3. Në rast të miratimit të kërkesës, Banka e Shqipërisë, brenda një jave nga miratimi, informon kandidatin për përmbajtjen e kësaj rregulloreje, për tarifat e pjesëmarrjes në sistemin AECH, si dhe për kërkesat teknike që ai duhet të përmbushë.

4. Banka e Shqipërisë dhe kandidati, në bashkëpunim, zbatojnë kalendarin e anëtarësimit të njoftuar nga Banka e Shqipërisë.

5. Banka e Shqipërisë trajnon përdoruesit e ardhshëm të kandidatit dhe drejton testimet me kandidatin.

6. Pas përfundimit me sukses të provave të përcaktuara në kalendarin e anëtarësimit dhe pasi sigurohet për përputhshmërinë e rregullave të brendshme të kandidatit me këtë rregullore, Banka e Shqipërisë mundëson fillimin e veprimtarisë së kandidatit në sistemin AECH.

7. Në rastin e bankave ose subjekteve financiare jobanka, kandidati për pjesëmarrës nënshkruan marrëveshjen tip të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë.

8. Në rastin e pjesëmarrësve të tërthortë të nënkategorisë i., kandidati për pjesëmarrës nënshkruan një marrëveshjen të posaçme të pjesëmarrjes në sistemin AECH me Bankën e Shqipërisë.

9. Në rastin kur pjesëmarrësi do të aksesojë sistemin AECH nëpërmjet përdoruesve të tij:

a) kandidati për pjesëmarrës plotëson formularët në shtojcën C dhe shtojcën D, bashkëlidhur kësaj rregulloreje;

b) Banka e Shqipërisë kryen veprimet e saj për krijimin e përdoruesve në sistemin AECH, VPN, si dhe shkruan certifikatat e sigurisë dhe i dorëzon pajisjet e sigurisë pjesëmarrësit.

10. Banka e Shqipërisë njofton të gjithë pjesëmarrësit e sistemit AECH për emrin dhe adresën e saktë të pjesëmarrësit të ri, si dhe për datën në të cilën pjesëmarrësit do t'i jepet akses në sistemin AECH, të paktën 10 (dhjetë) ditë pune përpara kësaj date.

Neni 17

Detyrimet e pjesëmarrësve në sistemin AECH

Pjesëmarrësi në sistemin AECH ka detyrimet e mëposhtme:

1. Të zbatojë rregullat dhe procedurat e sistemit AECH;

2. Në lidhje me aksesin në sistem:

a) të aksesojë sistemin AECH në çdo kohë gjatë ditës së operimit, duke respektuar oraret e tij të punës, sipas shtojcës A bashkëlidhur kësaj rregulloreje,

b) të sigurojnë personel të kualifikuar për operim në sistemin AECH,

c) për caktimin e personelit që do të operojë në sistemin AECH, të ndjekë e zbatojë rregulla të brendshme të bazuara në garantimin e sigurisë së informacionit në sistem,

d) të njoftojë pa vonesa Bankën e Shqipërisë, në rast të lëvizjes së personelit që ka operuar në sistemin AECH, për marrjen e masave në lidhje me përdoruesin në sistem,

e) të raportojë në Bankën e Shqipërisë për çdo shkelje të vërejtur apo të dyshuar të sigurisë në sistemin AECH, sipas shtojcës F bashkëlidhur kësaj rregulloreje;

3. Në lidhje me ndërfaqësimin dhe komunikimin:

a) të hartojë procedura të brendshme për sigurinë dhe për mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tij të brendshme dhe sistemit AECH, duke përfshirë procedurat organizative (burimet njerëzore dhe pajisjet) dhe ato informatike (elementet *hardware* dhe *software*) në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje;

b) të administrojë sistemet e tij lokale për të garantuar vazhdimësinë dhe dërgimin e instruksioneve të pagesave në sistemin AECH;

c) të sigurojë integritet të transaksioneve dhe akses të kontrolluar të përdoruesve brenda institucionit përkatës, duke:

i. lokalizuar çdo pikëlidhje primare apo *backup* në sistemin AECH vetëm aty ku ka akses të përshtatshëm për mjetet digjitale të telekomunikimit, për konfigurimet e duhura të autenticitetit dhe të mjeteve të sigurisë, si dhe të sigurohet që aksesit apo ndërfaqësimi me sistemin AECH nuk do të jetë subjekt i ndërprerjeve apo i ndërhyrjeve të shkaktuara nga faktorë të brendshëm apo të jashtëm;

ii. zbatuar parimin e “katër syve” për autorizimin e instruksioneve të pagesës, duke caktuar përdorues të ndryshëm për regjistrim dhe aprovim të të dhënave;

iii. kryer ekzekutimin e instruksioneve të pagesës, sipas procedurave që respektojnë të drejtat minimale, në përputhje me rolin dhe përgjegjësitë e kategorive të ndryshme të personelit;

iv. kryer procedura identifikuese në çdo hallkë të komunikimit midis sistemeve të brendshme të tij dhe sistemit AECH;

v. audituar çdo refuzim, korrigjim apo anulim të instruksioneve të pagesave;

vi. regjistruar të gjitha komunikimet elektronike që lidhen me instruksionet e pagesave dhe duke shënuar kohën e transmetimit;

4. Të transmetojë pagesat në sistemin AECH vetëm mbi bazën e një dokumenti të vlefshëm justifikues;

5. Të realizojë dërgim/marrjen e instruksioneve të pagesave, në përputhje me oraret e përcaktuara në këtë rregullore;

6. Të kryejë njoftimin e nënshkrimeve të autorizuar, në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje;

7. Të ruajë regjistrimet e transaksioneve në kopje letër dhe në format elektronik për një periudhë jo më pak se 10 (dhjetë) vjet, sipas standardeve dhe rregullave kontabël në fuqi;

8. Të hartojë një plan emergjence, i cili garanton përmbytjen në kohë të veprimeve ditore të pjesëmarrësit nëpërmjet sistemit AECH, në rrethana të paparashikuara;

9. Të kryejë vlerësime periodike të integritetit dhe të qëndrueshmërisë së pajisjeve dhe sistemeve të tij të brendshme që lidhen me sistemin AECH. Këto vlerësime kryhen sipas shtojcës E bashkëlidhur kësaj rregulloreje dhe çdo muaj janar i dërgohen zyrtarisht Bankës së Shqipërisë;

10. Në rast shkeljeje të detyrimeve të mësipërme, Banka e Shqipërisë i dërgon shkresë zyrtare pjesëmarrësit, si dhe informohet njësisë përkatëse mbikëqyrëse në Bankën e Shqipërisë.

Neni 18

Detyrimet e pjesëmarrësve në shlyerjen nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës në AIPS

Pjesëmarrësi në sistemin AECH i cili realizon shlyerjen e instruksioneve të pagesave të tij

nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës në AIPS, veç detyrimeve të përcaktuara për të gjithë pjesëmarrësit, ka edhe detyrimet si më poshtë:

1. Të ketë nënshkruar një marrëveshje për shlyerjen me bankën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës në AIPS dhe mbi këtë të njoftojë zyrtarisht Bankën e Shqipërisë;

2. Marrëveshja të ketë të përcaktuara qartësisht detyrimet dhe përgjegjësitë e palëve në lidhje me shlyerjen dhe përmbytjen e detyrimeve të pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, me qëllim që të sigurohet përmbytja e detyrimeve të pjesëmarrësit (që nuk ka llogari shlyerje) në sistemin AECH;

3. Pas lidhjes së marrëveshjes sipas pikës 1 të këtij neni:

i. pjesëmarrësi, së bashku me bankën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, plotësojnë dhe nënshkruajnë formularët në shtojcën G dhe shtojcën H bashkëlidhur kësaj rregulloreje,

ii. pas marrjes së formularëve me nënshkrimet e autorizimet përkatëse, Banka e Shqipërisë merr masat për konfigurimet e duhura;

4. Marrëveshja të përfshijë përcaktime të cilat të mbrojnë sistemin kundrejt rrezikut të likuiditetit, rrezikut operacional dhe rrezikut të përgjithshëm të biznesit, si dhe të mbrojnë qëndrueshmërinë financiare dhe operationale të sistemit;

5. Të njoftojë zyrtarisht pa vonesa operatorin në rast zgjidhje, ose çdo ndryshimi në marrëveshjen me palën që luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës. Këtu përfshihet edhe përditësimi i formularëve në shtojcën G dhe shtojcën H;

6. Në rastet kur rolin e pjesëmarrësit shlyerës e luan Banka e Shqipërisë, termat e lidhur me shlyerjen përcaktohen në marrëveshje për shlyerjen midis pjesëmarrësit të tërthortë në AECH dhe Bankës së Shqipërisë.

Neni 19

Njoftimi i nënshkrimeve të autorizuar

1. Çdo vit, brenda muajit janar, pjesëmarrësit duhet të dërgojnë pranë Bankës së Shqipërisë listën më të fundit të nënshkrimeve të autorizuar (të shoqëruar me kategoritë dhe limitet përkatëse) të cilat pjesëmarrësit mund t'i përdorin:

a) për nënshkrimin e formularëve shtojca të kësaj rregulloreje;

b) në raste të ngjarjeve të paparashikuara për të instruktuar Bankën e Shqipërisë për aprovimin e

instruksioneve të pagesave në sistemin AECH, në pamundësi të vetë pjesëmarrësit, si parashikuar në dispozitat e kësaj rregulloreje.

Limitet e përcaktuara duhet të konsiderohen si kufi për vlerën totale të grupit të transaksioneve që kërkohet të aprovohen.

2. Kjo listë duhet të përmbajë vetëm nënshkrimet e autorizuara të cilat mund të përdoren për qëllimet e listuara në pikën 1 të këtij neni dhe jo nënshkrime të tjera.

3. Çdo ndryshim në listën e nënshkrimeve të autorizuara që mund të përdoren për qëllime të listuara në pikën 1 të këtij neni, i njoftohet menjëherë Bankës së Shqipërisë.

Neni 20

Kufizimi i përkohshëm i pjesëmarrësit në sistemin AECH

1. Banka e Shqipërisë ka të drejtë të kufizojë përkohësisht një pjesëmarrës në sistemin AECH, në rast se plotësohet të paktën një nga rrethanat e mëposhtme:

a) kjo gjë kërkohet zyrtarisht nga vetë pjesëmarrësi;

b) pjesëmarrësi kufizohet përkohësisht në sistemin AIPS;

c) kufizohet përkohësisht ose përjashtohet nga sistemi AIPS pjesëmarrësi shlyerës përkatës i pjesëmarrësit në sistemin AECH;

d) pjesëmarrësi, në mënyrë të përsëritur, nuk siguron fondet e mjaftueshme për shlyerjen e instruksionit të shlyerjes neto dërguar në sistemin AIPS, sipas orareve të përcaktuara në këtë rregullore;

e) pjesëmarrësi njofton operatorin për zgjidhje të marrëveshjes me palën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës.

2. Pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht, ka të drejtë të aksesojë sistemin AECH për qëllime monitorimi, por nuk ka të drejtë të marrë dhe/ose dërgojë instruksione pagese.

3. Banka e Shqipërisë njofton për vendimin e kufizimit të përkohshëm të aksesit të një pjesëmarrësi në sistemin AECH:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AECH.

4. Banka e Shqipërisë vendos për heqjen e kufizimit të përkohshëm të pjesëmarrësit atëherë kur:

a) kërkohet riaktivizimi i aksesit në sistem nga ana e pjesëmarrësit pas kufizimit të përkohshëm të kryer me kërkesë të tij;

b) pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht në sistemin AIPS riaktivizohet;

c) pjesëmarrësi shlyerës përkatës i pjesëmarrësit të kufizuar përkohësisht në AECH, është kufizuar përkohësisht në AIPS dhe riaktivizohet;

d) pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht në AECH për arsye të kufizimit të përkohshëm ose përjashtimit nga AIPS të pjesëmarrësit shlyerës përkatës, lidh marrëveshje për shlyerje me një pjesëmarrës tjetër aktiv në AIPS;

e) pjesëmarrësi i kufizuar përkohësisht në AECH për arsye të zgjidhjes së marrëveshjes me palën e cila luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës, lidh marrëveshje për shlyerje me një pjesëmarrës tjetër aktiv në AIPS.

5. Banka e Shqipërisë njofton për vendimin e heqjes së kufizimit të përkohshëm të pjesëmarrësit në sistemin AECH:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AECH.

Neni 21

Përjashtimi i një pjesëmarrësi nga sistemi AECH

1. Banka e Shqipërisë vendos për përjashtimin e një pjesëmarrësi nga sistemi AECH kur plotësohet të paktën njëra nga rrethanat e mëposhtme:

a) me kërkesë zyrtare me shkrim të vetë pjesëmarrësit dhe menjëherë pas miratimit nga Banka e Shqipërisë;

b) pjesëmarrësi bashkohet/përthithet me/nga një/disë bankë/a në një të vetme;

c) pjesëmarrësi, të cilit i është kufizuar përkohësisht aksesit në sistemin AECH për arsye se nuk ka siguruar fonde të mjaftueshme për shlyerjen e instruksionit të shlyerjes neto, nuk siguron fonde të mjaftueshme në llogarinë e shlyerjes (të pjesëmarrësit ose pjesëmarrësit përkatës shlyerës) në sistemin AIPS, brenda afateve përkatëse, për përmbushjen e detyrimeve të tij për sistemin AECH;

d) pjesëmarrësi shkel në mënyrë të përsëritur dispozitat e kësaj rregulloreje;

e) pjesëmarrësi vendoset në proces likuidimi/falimentimi dhe i revokohet (shfuqizohet) licenca nga Banka e Shqipërisë;

f) pjesëmarrësi përjashtohet nga sistemi AIPS.

2. Banka e Shqipërisë njofton menjëherë për vendimin e përjashtimit të një pjesëmarrësi nga sistemi AECH:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AECH.

3. Në rastin e përjashtimit të një pjesëmarrësi nga sistemi AECH, Banka e Shqipërisë ndjek hapat e mëposhtëm:

a) në përputhje me afatin e parashikuar në vendimin për përjashtimin e pjesëmarrësit, bllokun aksesin e pjesëmarrësit të përjashtuar në sistemin AECH;

b) në përputhje me afatin e parashikuar në vendimin për përjashtimin e pjesëmarrësit, bllokun llogarinë teknike të pjesëmarrësit të përjashtuar në sistemin AECH;

c) kryen procedurat e përcaktuara nga SWIFT për përjashtimin e pjesëmarrësit nga AECH CUG, apo mbylljen e komunikimit të shërbimit përkatës për pjesëmarrësit me status të veçantë dhe jashtë CUG;

d) pas gjenerimit/regjistrimit të të gjitha detyrimeve të pjesëmarrësit në lidhje me sistemin AECH, mbyll llogarinë teknike të pjesëmarrësit të përjashtuar në sistemin AECH.

Neni 22

Ankimi

1. Çdo pjesëmarrës ndaj të cilit Banka e Shqipërisë ka marrë vendim për kufizim të përkohshëm dhe/ose përjashtim nga sistemi AECH, ka të drejtë të kërkojë shfuqizimin ose ndryshimin e këtij akti nga Guvernatori, brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve nga data kur ankuesi ka marrë njoftim për aktin.

2. Pas realizimit të ankimit administrativ te Guvernatori, pjesëmarrësi ka të drejtë t'i drejtohet Gjykatës së Apelit.

3. Ankimi administrativ nuk e pezullon zbatimin e aktit administrativ të nxjerrë nga Banka, në rastet kur kjo e fundit çmon se stabiliteti i sistemit

financiar, në tërësi, mund të cenohet apo të rrezikohet nga efekti pezullues i ankimit.

4. Paraqitja dhe shqyrtimi i ankimit administrativ bëhet sipas formës, procedurave dhe afateve të përcaktuara në Kodin e Procedurave Administrative.

KREU V

KLERIMI NË SISTEMIN AECH

Neni 23

Ditët dhe oraret e operimit të sistemit

1. Sistemi AECH operon në ditët e punës sipas kalendarit zyrtar në Republikën e Shqipërisë.

2. Me orë të punës së sistemit, nënkuptohen orët e operimit në sistem si specifikuar në shtojcën A, pra koha gjatë së cilës sistemi është në dispozicion të pjesëmarrësve për ta aksesuar dhe për të kryer aktivitetet në të. Oraret që janë subjekt ndryshimi sipas këtij neni iu referohen orareve të operimit të sistemit AECH, përfshirë ato të lidhura me seancat e klerimit.

3. Banka e Shqipërisë ka të drejtën të ndryshojë oraret në situata të paparashikuara emergjence, ose pasi vlerëson kërkesë individuale nga një pjesëmarrës.

4. Pjesëmarrësit njoftohen për çdo ndryshim, si më sipër të orarit, nëpërmjet njoftimeve automatike të sistemit AECH dhe/ose me mesazh SWIFT tekst, dhe/ose *email*.

Neni 24

Përfundimi dhe parevokueshmëria e pagesës

1. Instruksionet e urdhërpagesave, të miratuara gjatë një seance klerimi nga një pjesëmarrës në sistemin AECH, nuk mund të revokohen.

2. Instruksionet e debitimit direkt, të miratuara në sistemin AECH dhe në pritje për t'u shlyer, mund të revokohen duke respektuar afatet e pranimit në sistemin AECH të këtyre instruksioneve, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.

3. Pjesëmarrësi debitor duhet të revokojë të gjitha instruksionet me debitime direkte, të dërguara nga një/disa pjesëmarrës kreditor/ë, në rastet kur për pjesëmarrësin debitor nuk disponohen fonde të mjaftueshme në llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit shlyerës të tij në sistemin

AIPS, në përputhje me afatet e përcaktuara në shtojcën I.

4. Pjesëmarrësi kreditor mund të kërkojë revokimin e instruksionit të debitimit direkt vetëm nëpërmjet refuzimit të së njëjtës pagese nga pjesëmarrësi debitor, minus tarifën përkatëse për përdorimin e sistemit AECH, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.

5. Pjesëmarrësi mund të kërkojë kompensimin e një pagese të shlyer vetëm nëpërmjet inicimit të një pagese të re nga përfituesi subjekt i pretendimit për begatim pa shkak, me kah të kundërt me urdhërpagesën fillestare minus komisionin e subjektit të begatuar pa shkak dhe tarifën për përdorimin e sistemit, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.

Neni 25

Seancat e klerimit

1. Gjatë një dite pune, në sistemit AECH, zhvillohen 3 (tri) ose më shumë seanca klerimi, sipas orareve të përcaktuara në shtojcën A.

2. Banka e Shqipërisë ka të drejtën të ndryshojë numrin e seancave të klerimit:

a) në situata të paparashikuara emergjence;

b) pasi vlerëson kërkesë individuale nga një pjesëmarrës, brenda një afati të përshtatshëm kohor.

3. Llogaritë teknike të pjesëmarrësve kanë balancë zero në fillim dhe në përfundim të çdo seance klerimi.

4. Seanca pasuese e klerimit nuk fillon përpara përfundimit të seancës aktuale.

5. Gjatë procedurave të mbylljes së ditës së punës para datëvalutës, sistemi AECH llogarit për çdo pjesëmarrës vlerën neto të projektuar të debitimeve direkt me datëvalutë në ditën tjetër të punës. Pjesëmarrësit mund të konsultojnë pozicionet e rezultuara neto dhe bruto në raportet e debitimit direkt.

Neni 26

Pranimi i instruksioneve të pagesave

1. Urdhërpagesat e pranuar nga sistemi AECH janë të gatshme për t'u ekzekutuar në datën e valutës.

2. Sistemi AECH pranon urdhërpagesa dhe debitime direkte gjatë orarit të operimit të tij sipas shtojcës A.

3. Sistemi AECH pranon urdhërpagesa dhe debitime direkte me datëvalutë të ardhme sipas afateve të përcaktuara në shtojcën I.

4. Refuzimi i debitimit direkt pranohet nga sistemi AECH përpara mbarimit të *cut-off* të ditës së fundit përpara datëvalutës së instruksionit të debitimit direkt.

5. Instruksionet e pagesave të pranuar nga sistemi AECH ruhen deri sa dita e punës e sistemit të përputhet me datëvalutën e përcaktuar nga pjesëmarrësi.

6. Instruksionet e pagesave me datëvalutë jashtë intervaleve të përcaktuara në shtojcën I ose me datëvalutë që nuk përkon me një ditë pune të sistemit, refuzohen nga sistemi AECH.

7. Instruksionet e pagesave të pa miratuara në sistemin AECH ose të dërguara jashtë orareve të pranimit, refuzohen automatikisht në *cut-off* nga sistemi AECH.

Neni 27

Instruksioni i shlyerjes neto

1. Në përfundim të çdo seance klerimi, sistemi AECH, pas përllogaritjes së pozicioneve shumëpalëshe neto për shlyerje, gjeneron një instruksion shlyerjeje neto të cilin e transferon automatikisht në sistemin AIPS.

2. Pjesëmarrësi siguron fonde të mjaftueshme në llogarinë e tij të shlyerjes ose në llogarinë e pjesëmarrësit shlyerës përkatës në sistemin AIPS, në mënyrë që instruksioni i shlyerjes neto i gjeneruar nga AECH të shlyhet menjëherë, në fund të çdo seance klerimi.

3. Nëse instruksioni i shlyerjes neto nuk është shlyer në sistemin AIPS, seanca aktuale e klerimit në sistemin AECH nuk mbyllet dhe seanca pasuese nuk fillon. Në këtë situatë, operatorët e sistemeve AIPS dhe AECH njoftojnë pjesëmarrësit përgjegjës për sigurimin e likuiditeteve për shlyerjen e instruksionit për shlyerje neto.

KREU VI
NGJARJET E PAPARASHIKUARA DHE
PROCEDURAT E EMERGJENCËS

Neni 28
Ngjarjet e paparashikuara

Ngjarjet e paparashikuara klasifikohen si më poshtë:

- a) ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë pjesëmarrësit;
- b) ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë.

Neni 29
Ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë pjesëmarrësit

1. Nëse një pjesëmarrës ndeshet me vështirësi teknike/sigurie të cilat pengojnë:

- a) procesimin e pagesave në sistemin AECH; dhe/ose
- b) monitorimin e sistemit AECH;
- c) transferimin e instruksioneve për në sistemin AECH;

ai njofton Bankën e Shqipërisë brenda 30 minutave nga momenti i konstatimit të këtyre vështirësive.

2. Banka e Shqipërisë, me marrjen e njoftimit nga pjesëmarrësi, identifikon problemin dhe udhëzon pjesëmarrësin për mundësi alternative.

3. Pjesëmarrësit njoftojnë menjëherë Bankën e Shqipërisë për çdo ndryshim në rrethanat apo në kushtet e operimit.

4. Kur vështirësitë teknike pranë pjesëmarrësit vazhdojnë për një kohë të gjatë, nëse gjykohet e nevojshme nga pjesëmarrësi apo nga Banka e Shqipërisë, varësisht nga situata, mund të kërkohej nga pjesëmarrësi ose nga Banka e Shqipërisë kufizimi i përkohshëm të atij pjesëmarrësi në sistemin AECH.

5. Banka e Shqipërisë njofton pjesëmarrësit e tjerë, në rastet kur ajo gjykon se problemi i një pjesëmarrësi mund të shkaktojë shqetësime të tjera në funksionimin e përgjithshëm të sistemit AECH.

6. Në rast të mosfunksionimit të rrjetit VPN, pjesëmarrësi i kërkon Bankës së Shqipërisë, me shkresë zyrtare të nënshkruar nga nënshkrimet e autorizuar sipas rregullit dhe klasifikimit të njoftuara zyrtarisht nga pjesëmarrësi në përputhje

me këtë rregullore, ose mesazh SWIFT të autentifikuar, të aprovojë instruksionet e pagesave të tij në AECH.

Neni 30
Ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë

1. Në rast të një mosfunksionimi në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, kjo e fundit njofton pjesëmarrësit me *email* ose telefon, konsultohet me mbështetjen teknike, në varësi të sistemit dhe problematikës, si dhe mban kontakte të vazhdueshme me pjesëmarrësit nëpërmjet personave të kontaktit.

2. Varësisht nga problematika dhe sistemi/et e prekura nga mosfunksionimi, në qoftë se është e nevojshme, Banka e Shqipërisë merr masa për zhvendosje në sistemin *backup*, si dhe njofton pjesëmarrësit për këtë.

3. Sistemet të cilat mund të përfshihen në procese zhvendosjeje në site *backup* mund të jenë:

- a) AECH;
- b) SWIFT;
- c) linjat në përdorim për VPN.

4. Banka e Shqipërisë mund të pezullojë pjesërisht ose tërësisht funksionimin e sistemit, në rrethanat kur vazhdimi i funksionimit të tij do të kishte ndikim negativ mbi stabilitetin e sistemit, duke njoftuar menjëherë për këtë pjesëmarrësit.

5. Në rast se është e pamundur që infrastruktura të vendoset në funksionim për operim në sistemin AECH, atëherë Banka e Shqipërisë instrukton pjesëmarrësit mbi mjetet/mënyrat alternative, sipas mundësive, për të kapërcyer vështirësinë e krijuar.

6. Rikthimi i normalitetit në funksionim në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, gjithashtu iu njoftohet pjesëmarrësve në sistem, nëpërmjet personave të kontaktit.

Neni 31
Regjistrimi i ngjarjeve të paparashikuara

1. Çdo pjesëmarrës regjistron menjëherë të gjitha ngjarjet e paparashikuara dhe problemet e vërejtura në sistemin AECH, si dhe çdo ngjarje në sistemet apo infrastrukturën e tij të brendshme informatike, të cilat ndikojnë në përdorimin e sistemit AECH nga ana e pjesëmarrësit.

2. Ngjarjet e evidentuara sipas pikës 1 të këtij neni, që kanë pasur një kohëzgjatje më të gjatë se 30 minuta, pjesëmarrësi i raporton duke njoftuar me *email* pranë Bankës së Shqipërisë, brenda ditës së punës.

3. Me rifillimin e aktivitetit të pjesëmarrësit në sistem dhe/ose normalizimin e situatës, ai duhet të raportojë pranë Bankës së Shqipërisë, brenda 2 (dy) ditëve pune, sipas formatit të përcaktuar në shtojcën F bashkëlidhur kësaj rregulloreje. Raportimi duhet të kryhet si në rastin e zgjidhjes së përkohshme të situatës/incidentit, ashtu edhe në vazhdimësi, deri në zgjidhjen përfundimtare.

Neni 32

Testimi i procedurave *Fallback Recovery* në sistemin AECH

1. Banka e Shqipërisë kryen çdo 6 muaj testimin e procedurave të *Fallback Recovery* për ngjarjet e paparashikuara, në bashkëpunim me pjesëmarrësit e tjerë të sistemit AECH.

2. Banka e Shqipërisë njofton pjesëmarrësit për kalimin e operacioneve të sistemit AECH primar në sistemin AECH *backup*, për zhvillimin e testimit të procedurave të *Fallback Recovery*, si dhe për çdo veprim që ata duhet të ndërmarrin, jo më vonë se 5 (pesë) ditë pune para datës së testimit.

3. Gjatë testimit të procedurave *Fallback Recovery* nga Banka e Shqipërisë, pjesëmarrësit aksesojnë sistemin nëpërmjet adresës së sistemit AECH *backup* në Bankën e Shqipërisë.

4. Pjesëmarrësit, kur është e nevojshme, kryejnë vetë testimin e procedurave të *Fallback Recovery* për mjediset e tyre. Pjesëmarrësi njofton Bankën e Shqipërisë për çdo testim dhe ndryshim infrastrukturor të tyre që mund të ndikojë në aftësinë e pjesëmarrësit për të operuar në sistemin AECH.

5. Nëse paraqitet nevoja që një pjesëmarrës të kalojë në mjedisin e tij *backup*, ai duhet ta bëjë këtë pa pasur ndikim te pjesëmarrësit e tjerë apo te Banka e Shqipërisë.

6. Në çdo rast, pjesëmarrësi njofton Bankën e Shqipërisë për qëllimin e tij për të kaluar në sistemin *backup* dhe më pas për kryerjen e suksesshme të kalimit.

KREU VII

ASPEKTE TEKNIKE TË ADMINISTRIMIT TË SISTEMIT AECH

Neni 33

Administrimi i ndryshimeve në sistemin AECH

1. Ndryshimet në sistemin AECH janë si më poshtë:

a) ndryshime funksionale dhe teknike të sistemit AECH;

b) ndryshime në shërbimet e SWIFT-it të lidhura me sistemin AECH;

c) ndryshime në VPN.

2. Banka e Shqipërisë njofton dhe udhëzon pjesëmarrësit para zbatimit të ndryshimeve të planifikuara të sistemit AECH, kur këto ndryshime ndikojnë te pjesëmarrësi.

3. Ndryshimet apo korrigjimet e nevojshme në procedurat dhe në dokumentacionin plotësues të sistemit AECH, në raste ndryshimi, u njoftohen pjesëmarrësve.

4. Çdo ndryshim testohet në sistemin test përpara se të implementohet në sistemin primar AECH.

5. Në rast ndryshimesh në operimin e sistemit AECH, lajmërohen paraprakisht të gjithë pjesëmarrësit, duke u dhënë kohën e nevojshme për t'u përgatitur, si dhe për krijimin e kushteve të nevojshme për testimin e lidhjes së sistemeve të tyre me sistemin AECH.

6. Banka e Shqipërisë, me iniciativë të saj ose me kërkesë të argumentuar të pjesëmarrësit, mund të bëjë ndryshime në sistemin AECH, me qëllim sigurimin e funksionimit normal apo përmirësime të tij. Në rastet kur ndryshimet e propozuara kanë ndikime te pjesëmarrësit e sistemit AECH, Banka e Shqipërisë këshillohet paraprakisht me këta të fundit.

7. Banka e Shqipërisë, pas shqyrtimit të kërkesës së argumentuar të pjesëmarrësit, e njofton atë për pranimin ose refuzimin e saj, duke e shoqëruar këtë njoftim me argumentet përkatëse.

8. Në rast se ndryshimet e lartpërmendura inician nga:

a) Banka e Shqipërisë, kostot e ndryshimeve mbulohen nga kjo e fundit;

b) një pjesëmarrës, kostot e ndryshimeve mbulohen nga të gjithë pjesëmarrësit e sistemit

AECH të cilët përfitojnë nga zgjidhja e ofruar, në mënyrë të barabartë;

c) një pjesëmarrës dhe ndryshimi në fjalë sjell përfitim vetëm për atë pjesëmarrës, kostot e ndryshimeve mbulohen nga vetë ai.

9. Banka e Shqipërisë nuk është e detyruar të këshillohet me pjesëmarrësit në rastet kur nevoja për ndërhyrje në sistemin AECH është urgjente dhe çdo vonesë mund të shkaktojë vështirësi për pjesëmarrësit e sistemit AECH.

Neni 34

Ndryshimet te pjesëmarrësit

1. Çdo ndryshim i propozuar nga një pjesëmarrës që lidhet me mjedisin operues të tij lidhur me AECH, duhet fillimisht të testohet dhe më pas të zbatohet në ambientin primar të pjesëmarrësit.

2. Në çdo rast ndryshimi adresash të rrjetit internet ose të përdoruesve VPN, pjesëmarrësit plotësojnë formularin sipas shtojcës D bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

Neni 35

Personat e kontaktit

1. Çdo pjesëmarrës dorëzon informacionin mbi personat e kontaktit sipas shtojcës C në Bankën e Shqipërisë, e cila mban dhe përditëson listën e të gjithë personave të kontaktit të pjesëmarrësve.

2. Çdo pjesëmarrës duhet të përcaktojë të paktën dy persona kontakti për pagesat dhe të paktën dy persona kontakti për IT.

3. Pjesëmarrësit në sistemin AECH njoftojnë menjëherë Bankën e Shqipërisë për çdo ndryshim në listën e personave të kontaktit.

Neni 36

Asistenca për përdoruesit e sistemit AECH

1. Banka e Shqipërisë iu ofron pjesëmarrësve shërbimin e ndihmës ku ata mund të kërkojnë asistencë mbi të gjithë aspektet dhe problematikat e lidhura me funksionimin e sistemit AECH.

2. Për shërbimin e ndihmës, Banka e Shqipërisë vë në dispozicion të pjesëmarrësve një adresë *email*-i ku ata duhet të adresojnë kërkesat e tyre për asistencë.

3. Banka e Shqipërisë iu komunikon me *email* pjesëmarrësve informacionin për personat e saj të kontaktit, si dhe adresën e *email*-it të shërbimit të ndihmës.

4. Për çdo kërkesë për pajisje sigurie, pjesëmarrësi paraqet pranë Bankës së Shqipërisë, formularin në shtojcën D bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

5. Në rast pamundësie krijimi/fshirjeje/modifikimi të një përdoruesi, pjesëmarrësi i drejtpërdrejtë paraqet formularin në shtojcën D pranë Bankës së Shqipërisë, e cila e krijon/fshin/modifikon këtë përdorues në sistem.

6. Në rast fshirjeje të një përdoruesi, pjesëmarrësi duhet të sjellë certifikatën e tij të sigurisë për anulim pranë Bankës së Shqipërisë, shoqëruar me formularin në shtojcën D.

7. Banka e Shqipërisë, çdo vit, rinovon certifikatat digjitale të përdoruesve të pjesëmarrësve në sistem. Këto certifikata duhet të paraqiten nga pjesëmarrësi në Bankën e Shqipërisë, në përfundim të afatit të skadencës, shoqëruar me formularin në shtojcën D.

8. Për çdo modifikim të pjesëmarrësit ose të kontakteve të tij për sistemin AECH, pjesëmarrësi sjell pa vonesa pranë Bankës së Shqipërisë formularin e paraqitur në shtojcën C bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

KREU VIII

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 37

Ndryshime të rregullores

1. Banka e Shqipërisë informon pjesëmarrësit në sistem për çdo ndryshim të dispozitave të kësaj rregulloreje.

2. Pjesëmarrësit mund të paraqesin drejtpërdrejt pranë Bankës së Shqipërisë, propozime për ndryshime të dispozitave të rregullores apo të vetë sistemit AECH.

3. Propozimet sipas pikës 2 të këtij neni paraqiten me shkrim dhe përmbajnë një përshkrim të plotë të qëllimit dhe të përfitimeve të mundshme të ndryshimit që propozohet.

4. Banka e Shqipërisë shqyrton këto propozime duke ruajtur të drejtën e vendimit përfundimtar lidhur me miratimin/zbatimin ose jo të ndonjë

ndryshimi të propozuar në dispozitat e rregullores apo të vetë sistemit AECH.

5. Banka e Shqipërisë njofton me shkrim propozuesin në rast se propozimet e tij për ndryshime refuzohen, duke paraqitur edhe arsyet e refuzimit.

Neni 38

Begatimi pa shkak

1. Një pjesëmarrës përfitues, në rastin e transfertave të kreditit, është subjekt i një pretendimi për begatim pa shkak nga një pjesëmarrës urdhërues:

a) nëse përfituesi nuk krediton llogarinë e klientit dhe të bëjë të disponueshme fondet brenda së njëjtës datëvalute kur instruksionet e urdhërpagesës janë të sakta;

b) nëse përfituesi nuk kthen/kompenson brenda afateve të përcaktuara më poshtë fondet të cilat nuk është në gjendje t'i transferojë në llogarinë e klientit të tij për shkak të:

i. detajeve të pasakta ose kontradiktore të llogarisë; dhe/ose

ii. mbylljes së llogarisë për të cilën janë destinuar këto fonde.

2. Përfituesi kryen kompensimin e urdhërpagesës së parashikuar në pikën 1/b) të këtij neni tek urdhëruesi, brenda 5 (pesë) ditëve pune nga datëvaluta e urdhërpagesës fillestare.

3. Kompensimi i urdhërpagesës realizohet nëpërmjet inicimit të një urdhërpagese nga përfituesi, subjekt i pretendimit për begatim pa shkak, e cila ka kah të kundërt me urdhërpagesën fillestare minus komisionin e pjesëmarrësit të begatuar pa shkak dhe tarifën e përcaktuar për përdorimin e sistemit, sipas përcaktimeve në këtë rregullore dhe aktet e tjera nënligjore në fuqi.

4. Për çdo ditë vonese në kthimin e fondeve sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni, përfituesi sanksionohet nga urdhëruesi i cili pretendon begatim pa shkak të përfituesit me normën repo 1-javore + 2 pikë përqindje.

5. Mosshyerja e detyrimeve nga përfituesi subjekt i pretendimit për begatimit pa shkak, në shumën dhe afatet e përcaktuara në këtë nen, përbën shkelje të kësaj rregulloreje.

Neni 39

Përgjegjësia në rastin e forcave madhore

1. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e operatorit të sistemit AECH, si dhe pjesëmarrësit në sistem, nuk mbajnë përgjegjësi për dëmet që rrjedhin nga mospërbushja e detyrimeve të përcaktuara në këtë rregullore, që vijnë si pasojë e gjendjes së jashtëzakonshme, luftërave, turbullirave të tjera civile, fatkeqësive natyrore për çdo rrethanë tjetër jashtë kontrollit të tyre, si dhe si pasojë e çdo force tjetër madhore.

2. Pjesëmarrësi që nuk është në gjendje të përmbushë detyrimet e veta për shkaqet e përcaktuara në pikën 1, duhet:

a) të njoftojë operatorin e sistemit me shkrim mbi shkakun dhe shkallën që ka penguar atë në përmbushjen e detyrimeve;

b) të bëjë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të rifilluar përmbushjen e detyrimeve sa më shpejt që të jetë e mundur dhe njëkohësisht, të përpiqet të minimizojë efektet negative të shkaqeve të përcaktuara në pikën 1.

Neni 40

Mbrojtja e sistemit AECH

1. Një instruksion pagese konsiderohet që ka hyrë në sistemin AECH kur të jetë pranuar nga ky i fundit dhe të jetë aprovuar nga pjesëmarrësi urdhërues/debitor (me përjashtim të rastit kur është përdorur mënyra automatike e procesimit, pra pa ndërhyrje manuale) dhe nga ky moment konsiderohet i parevokueshëm.

2. Në rastet e procedurave për paaftësi paguese të pjesëmarrësve, çështjet që lidhen me finalitetin e shlyerjes dhe realizimin e kolateralit financiar rregullohen nga dispozitat e ligjit për sistemin e pagesave.

Neni 41

Konfidencialiteti

1. Pjesëmarrësit zbatojnë rregullat dhe normat e konfidencialitetit të informacionit mbi të gjitha instruksionet e pagesave të hyra në sistemin AECH.

2. Pjesëmarrësit e sistemit AECH mund të shkëmbejnë informacione me çdo pjesëmarrës

tjetër, në lidhje me çdo aspekt të funksionimit apo administrimit të këtij sistemi.

3. Secili nga pjesëmarrësit instrukton personelin përkatës, i cili ka të drejta për përdorimin e informacionit mbi instruksionet e pagesave të hyra në sistemin AECH, për ruajtjen e konfidencialitetit mbi këtë informacion, në përputhje me rregullat dhe normat e konfidencialitetit dhe me dispozitat e kësaj rregulloreje.

4. Pjesëmarrësit dhe Banka e Shqipërisë ushtrojnë të njëjtin nivel përkujdesjeje për mbrojtjen e konfidencialitetit të informacionit të klasifikuar konfidencial nga një palë tjetër, si ai që ushtrohet për mbrojtjen e informacionit të vet, të klasifikuar konfidencial.

5. Dispozitat e këtij neni zbatohen nga pjesëmarrësit dhe Banka e Shqipërisë edhe pas mbylljes së llogarisë së pjesëmarrësit ose përjashtimit nga pjesëmarrja në sistem.

Neni 42

Organizimi i brendshëm

Organizimi i brendshëm i punës brenda njësive të Bankës së Shqipërisë për realizimin e detyrave të mësipërme përcaktohet me rregullore të veçantë të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë.

Neni 43

Hyryra në fuqi

Rregullorja hyn në fuqi 15 ditë pas publikimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KRYETAR I KËSHILLIT MBIKËQYRËS
Gent Sejko

SHTOJCË A ORARET OPERUESE TË SISTEMIT AECH

Ora	Ngjarja	Operacionet dhe funksionet e mundshme
08:15 – 08:20	Hapja për aktivitet	Hapet dita e punës në sistemin AECH.
08:35 – 10:00	Seanca I e klerimit	Intervali gjatë të cilit pranohen dhe miratohen instruksione pagesash dhe realizohet klerimi i instruksioneve të pagesave të seancës së parë. Debitimet direkte të miratuara klerohen vetëm në seancën e parë të klerimit.
10:05	Shlyerja neto e rezultatit të seancës së parë të klerimit	Sistemi AECH gjeneron instruksionin e shlyerjes neto të seancës së parë të klerimit, e cila dërgohet për shlyerje në sistemin AIPS.
10:35 – 12:30	Seanca II e klerimit	Intervali gjatë të cilit pranohen dhe miratohen urdhërpagesa dhe realizohet klerimi i urdhërpagesave të seancës së dytë.
12:35	Shlyerja neto e rezultatit të seancës së dytë të klerimit	Sistemi AECH gjeneron instruksionin e shlyerjes neto të seancës së dytë të klerimit, e cila dërgohet për shlyerje në sistemin AIPS.
13:35 – 14:45	Seanca III e klerimit	Intervali gjatë të cilit pranohen dhe miratohen urdhërpagesa dhe realizohet klerimi i urdhërpagesave të seancës së tretë.
14:50	Shlyerja neto e rezultatit të seancës së tretë të klerimit	Sistemi AECH gjeneron instruksionin e shlyerjes neto të seancës së tretë të klerimit, e cila dërgohet për shlyerje në sistemin AIPS.
16:00	<i>Cut-Off</i>	Instruksionet e pagesave që janë ende në pritje për t'u miratuar, si dhe ato të dërguara jashtë kohë së pranimit të seancës së fundit, refuzohen automatikisht nga sistemi dhe njoftohet pjesëmarrësi përkatës.
16:15 – 16:30	Mbyllja e ditës së punës	Mbyllet dita e punës në sistemin AECH dhe gjenerohen raportet e fundit të ditës.

SHTOJCË B MARRËVESHJA TIP

Marrëveshje ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe _____ për pjesëmarrje në sistemin e klerimit të pagesave me vlerë të vogël AECH

E lidhur më datë: ____/____/____

Palët:

Banka e Shqipërisë (si më poshtë “Banka”), me adresë: _____, Tiranë, përfaqësuar ligjërisht në këtë marrëveshje nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave;

dhe

– (si më poshtë “Pjesëmarrësi”), me adresë: _____ Tiranë, përfaqësuar ligjërisht në këtë marrëveshje nga drejtori z./znj. _____,

bien dakord të lidhin këtë marrëveshje sipas kushteve të mëposhtme:

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i marrëveshjes është përcaktimi i të drejtave dhe detyrimeve të palëve, të cilat lindin në kuadër të ofrimit nga ana e Bankës të shërbimeve të klerimit të pagesave me vlerë të vogël në sistemin AECH, i cili operohet dhe administrohet nga kjo e fundit.

Neni 2

Baza ligjore

Marrëveshja hartohet në bazë të:

- a) “Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë”;
- b) ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”;
- c) ligjit “Për sistemin e pagesave”;
- d) ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”;
- e) ligjit “Për rimëkëmbjen dhe ndërhyrjen e jashtëzakonshme në banka në Republikën e Shqipërisë”;
- f) rregulloreve të Bankës për sistemet AIPS dhe AECH;
- g) akteve të tjera nënligjore të Bankës.

Neni 3

Zbatimi

1. Për zbatimin e marrëveshjes, palët bazohen në rregulloren e Bankës së Shqipërisë “Për Faqe| 6222

funksionimin e sistemit të klerimit të pagesave me vlerë të vogël (AECH)” dhe çdo ndryshim të saj (rregullorja për sistemin AECH).

2. Të drejtat dhe detyrimet e palëve janë ato të përcaktuara në rregulloren e sistemit AECH, si dhe në çdo ndryshim të mëvonshëm të saj.

3. Për të gjitha çështjet që nuk përcaktohen shprehimisht në këtë rregullore, zbatohen dispozitat ligjore dhe nënligjore të cituara në bazën ligjore të marrëveshjes.

4. Çdo kusht ose formulim i marrëveshjes apo rregulloreve të sistemit AECH që mund të sjellë paqartësi, interpretohet në kontekstin e tërësisë së rregullave të sistemit AECH dhe në këndvështrimin e qëllimit për të cilin lidhet marrëveshja.

Neni 4

Njoftimet

1. Çdo njoftim, kërkesë ose çdo lloj komunikimi ndërmjet palëve, bëhet me postë zyrtare të regjistruar, faks, *email*, mesazh SWIFT – dhe në rastet kur komunikimi me mjetet e cituara është i pamundur, me telefon – në adresat, numrat telefonikë dhe personat e kontaktit përkatës të palëve.

2. Secila palë është e detyruar të njoftojë palën tjetër për ndryshimet e mundshme të adresave, numrave telefonikë dhe të personave të kontaktit, brenda 5 (pesë) ditësh pune nga ndryshimi i tyre.

3. Në rast se njoftimi ose kërkesa mbërrin tek i adresuari pas orës 16:00 të ditës së punës, ai konsiderohet i marrë në orën 08:20 të ditës pasardhëse të punës.

Neni 5

Hyrja në fuqi dhe kohëzgjatja

Marrëveshja hyn në fuqi me nënshkrimin e saj nga palët dhe i shtrin efektet për një kohë të papërcaktuar.

Neni 6

Ndryshimi i marrëveshjes

Marrëveshja mund të ndryshohet nga palët vetëm me shkrim.

Neni 7

Zgjidhja e marrëveshjes

1. Palët mund të zgjidhin Marrëveshjen në mënyrë të njëanshme, duke njoftuar me shkrim

palën tjetër të paktën 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pune përpara datës që ata dëshirojnë ta zgjidhin, duke kërkuar plotësimin e detyrimeve financiare.

2. Në rast se kërkesa (njoftimi) bëhet nga Pjesëmarrësi, Banka, brenda 7 (shtatë) ditëve pune nga marrja e kërkesës, i dërgon pjesëmarrësit përgjigje, duke përcaktuar hapat që duhet të ndiqen deri në përfundimin e pjesëmarrjes së tij në sistemin AECH.

3. Në rast se kërkesa e Pjesëmarrësit miratohet:

a) Banka informon të gjithë pjesëmarrësit e sistemit AECH mbi datën e përjashtimit të Pjesëmarrësit nga sistemi AECH;

b) Pjesëmarrësi nuk lejohet të iniciojë instruksione të reja pagese me datëvalutë pas datës së përcaktuar në vendimin për miratimin e përjashtimit të tij nga sistemi AECH.

Neni 8

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Të gjitha mosmarrëveshjet që mund të lindin midis palëve nga zbatimi i Marrëveshjes, dhe që nuk mund të zgjidhen me mirëkuptim, zgjidhen në gjykatën kompetente.

Marrëveshja, pasi lexohet nga palët, nënshkruhet me vullnetin e tyre të lirë e të pavarur në 4 (katër) kopje origjinale, në gjuhën shqipe, dhe secila nga palët mban 2 (dy) kopje.

Për Bankën e Shqipërisë

Drejtor i Departamentit _____

Për _____

Drejtor

SHTOJCË C FORMULAR PËR PJESËMARRJE NË AECH

Pjesëmarrësi	
Kodi BIC	
Adresa	

Kontaktet për çështje/probleme të operimit të sistemit		
Persona kontakti për pagesat		
Emër, mbiemër		
Detyra që mbulon		
Telefon		
Celular		
Email		
Persona kontakti për IT		
Emër, mbiemër		
Detyra që mbulon		
Telefon		
Celular		
Email		

Personi i autorizuar për pjesëmarrësin

Data

___/___/___

Emri mbiemri / nënshkrimi / vula

SHTOJCË D
FORMULAR PËR AKSESIN NË SISTEM

KONFIDENCIAL

BANKA E SHQIPËRISË

Sistemi AECH/PO

FORMULARI I KËRKESËS PËR PËRDORUES NË VPN, PAJISJE SIGURIE, CERTIFIKATË DIGJITALE DHE PËRDORUES TË LIDHUR ME SISTEMIN AECH/PO

Të plotësohet ky formular për të administruar kredencialet e një përdoruesi në rrjetin VPN, në pajisjen e sigurisë dhe certifikatën digjitale, në FTP, si dhe në sistemin AECH/PO

Për:	Banka e Shqipërisë Departamenti i Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës
Nga Pjesëmarrësi:	Data e kërkesës: __/__/____ (dd/mm/vvvv)

1- Kërkesë për NDRYSHIM NË VPN

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Veprimi
1		☐ Krijim përdoruesi të ri
		☐ Rivendosje fjalëkalimi të përdoruesit
		☐ Fshirje përdoruesi ekzistues

2- Kërkesë për pajisje sigurie

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Lloji i pajisjes	Copë
1			

3- Kërkesë për certifikata digjitale

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Veprimi
1		☐ Gjenerim certifikatë e re
		☐ Rigjenerim certifikate
		☐ Zhbllokim pajisje sigurie
		☐ Rivendosje fjalëkalimi i pajisjes së sigurisë
		☐ Revokim certifikate

4- Veprime në llogarinë e përdoruesit në AECH/PO

Nr.	Emri/mbiemri i përdoruesit	Veprimi	AEC H	PO	Profil i përdoruesit
1		Krijim përdoruesi	☐	☐	
		Aprovim përdoruesi	☐	☐	
		Rivendosje fjalëkalimi	☐	☐	
		Aprovim rivendosje fjalëkalimi	☐	☐	
		Aktivizim llogarie	☐	☐	
		Aprovim aktivizim llogarie	☐	☐	
		çaktivizim llogarie	☐	☐	
		Aprovim çaktivizim llogarie	☐	☐	
		Modifikim profil përdoruesi	☐	☐	
		Aprovim profil përdoruesi	☐	☐	
		Mbyllje llogarie	☐	☐	
		Aprovim mbyllje llogarie	☐	☐	

Arsyeja (e detyrueshme për t'u plotësuar):

Shënim:

Për Pjesëmarrësin
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)

Për Bankën e Shqipërisë
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi)

SHTOJCË E
VETËVLERËSIM I OPERIMIT NË SISTEMIN AECH

Emri i Pjesëmarrësit	Personi i autorizuar për lëshimin e raportit	Nënshkrimi	Vula			
Viti						
A	Veprimtaria kriminale lidhur me sistemin AECH			PO	JO	N/A
1	A keni hasur ndonjë veprimtari kriminale apo përpjekje për veprimtari të tillë në kuadrin e sistemit AECH gjatë vitit?			☐	☐	☐
2	Nëse po, a është kryer raportimi pranë Bankës së Shqipërisë në përputhje me rregullat dhe procedurat e sistemit AECH?			☐	☐	☐
3	A është identifikuar dhe korrigjuar metoda e përdorur?			☐	☐	☐
4	A rezultoi kjo veprimtari në humbje financiare për institucionin apo për klientët tuaj?			☐	☐	☐
5	Nëse po, a po punohet ende për kompensimin e këtyre humbjeve?			☐	☐	☐
B	Planifikimi i ngjarjeve të paparashikuara dhe i lehtësive përkatëse			PO	JO	N/A
1	A ka institucioni juaj një plan të dokumentuar për ngjarjet e paparashikuara lidhur me operacionet në sistemin AECH?			☐	☐	☐
2	A mbulon plani mjaftueshëm skenarë të mundshëm të ngjarjeve të paparashikuara?			☐	☐	☐
3	A mban institucioni juaj mjete <i>backup</i> kompjuterike dhe/apo për ndërfaqen SWIFT që shfrytëzohet për ndërlidhjen me sistemin AECH?			☐	☐	☐
4	Nëse po, a janë këto lehtësi fizikisht të ndara nga vendndodhja kryesore e stacionit SWIFT?			☐	☐	☐
5	A ka testuar institucioni juaj plane për ngjarje të paparashikuara për komunikime mbështetëse, në rast të humbjes së lidhjeve të VNP?			☐	☐	☐
6	A mendoni se rreziqet e mundshme për operimin në sistemin AECH janë adresuar dhe janë analizuar në mënyrë të kënaqshme?			☐	☐	☐
C	Periudha e ndërprerjes së operimit dhe qëndrueshmëria e sistemit			PO	JO	N/A
1	A kanë qenë operacionet tuaja në sistemin AECH subjekt i ndërprerjeve të rëndësishme të funksionimit?			☐	☐	☐
2	Nëse po, a janë raportuar këto te Banka e Shqipërisë dhe a janë regjistruar në regjistrin e ngjarjeve të paparashikuara në përputhje me procedurat e sistemit AECH?			☐	☐	☐
3	A mendoni se sistemet tuaja të lidhura me sistemin AECH kanë kapacitet dhe qëndrueshmëri të mjaftueshme për të mbuluar trafikun tuaj të pagesave në sistemin AECH, në kohë dhe në mënyrë të sigurt?			☐	☐	☐
Shënime						

SHTOJCË F
RAPORT INCIDENTI

Emri i Pjesëmarrësit	Personi i autorizuar për lëshimin e Nënshkrimit	Vula	
Tipi i raportit:	Data e raportit (dd/mm/yyyy)	Numër (yyyymmdd-nr)	Sistemet e përfshira/ndikuara
☐ I ndërmjetëm ☐ Final	___/___/___	_____ - ____	
Personat e kontaktit:			
I lidhur me incident/e të tjerë: (lista e numrave të incidenteve):			
PËRSHKRIMI I INCIDENTIT DHE EFEKTET			
Fillimi i incidentit (dd/mm/yyyy hh:mm)	Fundi i incidentit (dd/mm/yyyy hh:mm)	Koha e evidentimit (dd/mm/yyyy hh:mm)	Koha e raportimit /njoftimit pranë BSH (dd/mm/yyyy hh:mm)
___/___/___ :__	___/___/___ :__	___/___/___ :__	___/___/___ :__
Përshkrimi i incidentit:			
Pasojat e incidentit			
☐ Ndërprerje e rrjetit SWIFT	☐ Vonesa	☐ Mbyllje e vonuar	
☐ Sistemi nuk përgjigjet	☐ Vonesë në procesimin e pagesave	☐ Hapje e vonuar	
☐ "Site Recovery"	☐ Pagesa të paprocesuara	☐ Të tjera	
☐ Shpallje emergjence	☐ Cenim i integritetit të të dhënave		
Masa të marra dhe ndryshime të kryera për zgjidhjen e incidentit:			
Data e implementimit të masave/ndryshimeve (dd/mm/yyyy)	___/___/___		
Plani i masave për zgjidhjen përfundimtare të incidentit			
Masa të marra dhe ndryshime të kryera ose të planifikuara për realizim për zgjidhjen e incidentit			
Data e planifikuar (dd/mm/yyyy)	Data e implementimit (dd/mm/yyyy)	☒ Zgjidhur me sukses ☐ Pa zgjidhur	
___/___/___	___/___/___		

SHTOJCË G
MANDAT DEBITIMI PËR SHLYERJEN PËR PJESËMARRËSIT QË SHLYEJNË
NËPËRMJET NJË PJESËMARRËSI SHLYERËS NË AIPS

BANKA E SHQIPËRISË

SISTEMI AECH
Mandat debitimi
për shlyerjen nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës në AIPS

☒ **I Ri**

☐ **Modifikim**

☐ **Fshirje**

Qëllimi i aplikimit	☐ Operim live	☐ Test dhe trajnim
Data e aplikimit	__/__/__	
Data e aktivizimit	__/__/__	

(1) Pjesëmarrësi shlyerës në AIPS	
BIC i pjesëmarrësit	
Emri i pjesëmarrësit	
(2) Pjesëmarrësi i tërthortë në AECH	
BIC i pjesëmarrësit	
Emri i pjesëmarrësit	

Palët konfirmojnë se bien dakord në caktimin e pjesëmarrësit në sistemin AIPS (1) si pjesëmarrës shlyerës në AIPS për pjesëmarrësin e tërthortë të sistemit AECH (2) për shlyerjen e instruksioneve të dërguara nga pjesëmarrësi i tërthortë i sistemit AECH (2) nëpërmjet sistemit AECH.

Për pjesëmarrësin shlyerës në AIPS

Për pjesëmarrësin e tërthortë në AECH

Autorizuesi

Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)

(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)

SHTOJCË H
MANDAT PËR PAGESËN E DETYRIMEVE PËR PJESËMARRËSIT QË SHLYEJNË
NËPËRMJET NJË PJESËMARRËSI SHLYERËS NË AIPS

BANKA E SHQIPËRISË

SISTEMI AECH

Mandat për pagesën e detyrimeve
për shlyerjen nëpërmjet një pjesëmarrësi shlyerës në AIPS

☒ I Ri

☐ Modifikim

☐ Fshirje

Data e aplikimit	__/__/__
Data e aktivizimit	__/__/__

(1) Pjesëmarrësi i tërthortë në AECH që faturohet	
BIC i Sistemit vartës	
Emri i Sistemit vartës	
(2) Pjesëmarrësi shlyerës në AIPS llogaria e të cilit debitohet	
BIC i pjesëmarrësit	
Emri i pjesëmarrësit	

Palët konfirmojnë se bien dakord që shumat e faturuara ndaj pjesëmarrësit të tërthortë të sistemit AECH (1), do të debitoen nga llogaria e pjesëmarrësit të shënuar në fushën (2) si pjesëmarrës shlyerës në AIPS për pjesëmarrësin e tërthortë të sistemit AECH (1).

Për pjesëmarrësin shlyerës në AIPS
llogaria e të cilit debitohet
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)

Për pjesëmarrësin e tërthortë në AECH
i cili faturohet
Autorizuesi

(Emri mbiemri / nënshkrimi / vula)

SHTOJCA I. PARAMETRAT E SISTEMIT

Parametri	Vlera
Afati më i hershëm i paraqitjes së urdhërpagesave	2 ditë pune para datëvalutës
Afati më i vonët i paraqitjes së urdhërpagesave	brenda së njëjtës datëvalute
Afati më i hershëm i paraqitjes së debitimit direkt	14 ditë pune para datëvalutës
Afati më i vonët i paraqitjes së debitimit direkt	1 ditë pune para datëvalutës
Fundi i periudhës pritëse të debitimit direkt	Cut-off i ditës së punës para datëvalutës
Kufiri i sipërm i urdhërpagesës (vlera maksimale)	1,500,000.00 lekë
Kufiri i sipërm i debitimit direkt (vlera maksimale)	1,500,000.00 lekë

SHTOJCË J
TARIFAT E PËRDORIMIT TË SISTEMIT AECH

Komponenti	Përshkrim	Tarifa në lek
Tarifë për pjesëmarrje në sistem	E pagueshme çdo muaj	0
Tarifë për transaksion	E pagueshme çdo muaj	
	Urdhërpagesat – Seanca e parë	4
	Urdhërpagesat – Seanca e dytë	6
	Urdhërpagesat – Seanca e tretë	8
	Debitim direkt	6
	Refuzimi i debitimit direkt	6
Shërbime të tjera	E pagueshme pas çdo shërbimi	
	Kufizim i përkohshëm i pjesëmarrësit	50,000
	Dorëzim pajisje sigurie për aksesimin e sistemit.	Me koston e blerjes për njësi

VENDIM
Nr. 36, datë 3.6.2020**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES**
“PËR FUNKSIONIMIN E SISTEMIT TË
PAGESAVE NDËRBANKARE ME VLERË
TË MADHE – AIPS”

Në bazë dhe për zbatim të nenit 1, pika 4, shkronjat “a” dhe “b”, nenit 3, pika 4, shkronja “dh”, nenit 14, nenit 21, nenit 43, shkronja “c”, nenit 53, pika 4, si dhe nenit 72, të ligjit nr. 8269, datë 23.12.1997, “Për Bankën e Shqipërisë”, të ndryshuar; të nenit 13, të ligjit nr. 133/2013, “Për

sistemin e pagesave”; si dhe të nenit 129, pika 6, të ligjit nr. 9662, datë 18.12.2006, “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; me propozimin e Departamentit të Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës dhe Departamentit të Teknologjisë së Informacionit, Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë,

VENDOSI:

1. Të miratojë rregulloren “Për funksionimin e sistemit të pagesave ndërbankare me vlerë të madhe – AIPS”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi.

2. Ngarkohen Departamenti i Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës, Departamenti i Teknologjisë së Informacionit, Departamenti i Mbikëqyrjes, Departamenti i Operacioneve Monetare, Departamenti i Emisionit dhe Departamenti për Ndërhyrjen e Jashtëzakonshme me zbatimin e këtij vendimi.

3. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, shfuqizohet vendimi i Këshillit Mbikëqyrës nr. 53, datë 26.9.2007, “Për miratimin e rregullores ‘Për funksionimin e sistemit të pagesave ndërbankare me vlerë të madhe – AIPS’”, i ndryshuar.

4. Marrëveshjet tip të nënshkruara para hyrjes në fuqi të këtij vendimi, janë të vlefshme deri në nënshkrimin e marrëveshjeve tip bashkëlidhur rregullores së miratuar me këtë vendim.

5. Me hyrjen në fuqi të këtij vendimi, pjesëmarrësit nuk do të pajisen me certifikata pjesëmarrjeje. Certifikatat e pjesëmarrjes të lëshuara sipas rregullores që shfuqizohet nga ky vendim, nuk kanë më vlefshmëri juridike.

6. Pavarësisht këtij vendimi, vendimi i Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 26, datë 8.4.2020, “Për heqjen e komisioneve të aplikuara nga Bankat për transfertat e kreditit në formë joletër për klientët e tyre, si dhe të tarifave për pjesëmarrësit banka në sistemet e pagesave AIPS dhe AECH të operuara nga Banka e Shqipërisë”, do të zbatohet për të gjithë periudhën e përcaktuar në përmbajtjen e tij.

7. Ngarkohet Kabineti i Guvernatorit për publikimin e këtij vendimi në Fletoren Zyrtare dhe Departamenti i Kërkimeve për publikimin e tij në Buletin Zyrtar të Bankës së Shqipërisë.

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Gent Sejko

RREGULLORE

PËR FUNKSIONIMIN E SISTEMIT TË PAGESAVE NDËRBANKARE ME VLERË TË MADHE – AIPS

KREU I TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti

1. Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i rregullave dhe i procedurave për organizimin dhe funksionimin e sistemit të pagesave ndërbankare me vlerë të madhe (AIPS).

2. Rregullorja përcakton kushtet për pjesëmarrjen në AIPS, të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e pjesëmarrësve, procedurat e përpunimit dhe të shlyerjes së instruksioneve të pagesave, përjashten ndaj administrimit të rrezikut, procedurat që duhet të ndiqen në rastin e ngjarjeve të paparashikuara, si dhe të gjitha kushtet e tjera në lidhje me funksionimin e sistemit.

Neni 2

Baza juridike

Kjo rregullore hartohet në bazë të:

- a) ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”;
- b) ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”;
- c) ligjit “Për sistemin e pagesave”;
- d) ligjit “Për rimëkëmbjen dhe ndërhyrjen e jashtëzakonshme në banka në Republikën e Shqipërisë”;
- e) rregullores “Për funksionimin e sistemit qendror të regjistrimit dhe shlyerjes së titujve (AFISaR)”;
- f) akteve të tjera nënligjore të Bankës së Shqipërisë, që lidhen por nuk kufizohen, me: minimumin e rezervës së detyruar, instrumentet e pagesave elektronike, kredinë brenda ditës për bankat, kredinë njëditore për bankat etj.

Neni 3

Fusha e zbatimit

Subjektet e zbatimit të kësaj rregulloreje janë pjesëmarrësit e sistemit AIPS dhe Banka e Shqipërisë.

Neni 4 Përkufizime

Në zbatim të kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

1. **“Agjent shlyerës”** është personi juridik që u ofron llogari shlyerjeje pjesëmarrësve në sistemin AIPS, nëpërmjet të cilave shlyhen urdhërtransfertat në sistemin AIPS dhe që, në raste të veçanta, mund t’u ofrojë kredi pjesëmarrësve për qëllime shlyerjeje. Agjenti shlyerës mund të jetë edhe shtëpi klerimi.

2. **“AIP FIN Y-Copy”** është një shërbim mesazhesh i ofruar nga kompania SWIFT, i përdorur në funksion të sistemit AIPS, nëpërmjet të cilit instruksionet e pagesës shkëmbehen midis anëtarëve të AIPS CUG.

3. **“AIPS CUG (Closed User Group)”** është grup i mbyllur i pjesëmarrësve të anëtarësuar në SWIFT e të grupuar për qëllim të përdorimit të sistemit AIPS.

4. **“Anëtarësimi në AIPS”** është procedura që një bankë ose institucion tjetër (që klasifikohet në një nga kategoritë e mundshme të pjesëmarrësve në sistemin AIPS) kryen, nën kujdesin e Bankës së Shqipërisë, për t’u bërë pjesëmarrëse në sistemin AIPS.

5. **“Bankë”** është personi juridik me seli në territorin e Republikës së Shqipërisë që ushtron veprimtari bankare dhe veprimtari të tjera sipas përcaktimeve në legjislacionin bankar.

6. **“Cut-Off paraprak”** është afati maksimal i përcaktuar në kalendarin e sistemit AIPS për pranimin e instruksioneve të pagesave për klientët, sipas [shtojçës A](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

7. **“Cut-Off përfundimtar”** është afati maksimal i përcaktuar në kalendarin e sistemit AIPS për pranimin e instruksioneve të pagesave ndërbankare, sipas [shtojçës A](#).

8. **“Certifikatë digjitale”** është një bashkësi të dhënash elektronike, të cilat shërbejnë për certifikimin e identitetit të përdoruesve gjatë përdorimit të sistemit AIPS dhe për certifikimin e autenticitetit të informacioneve të dërguara/marra.

9. **“Datëvaluta AIPS”** është data në të cilën ekzekutohet shlyerja e urdhërpagesës në sistemin AIPS.

10. **“Fallback Recovery”** është procedura e kthimit në një situatë normale, pasi ka pasur një dështim të funksionimit të sistemit primar.

11. **“FIFO (First In First Out)”** është parimi i cili bën vendosjen në radhë të instruksioneve të pagesave, në varësi të momentit të mbërritjes në sistem, dhe ku instruksioni i pagesës së parë të mbërritur në radhën e çdo pjesëmarrësi shlyhet i pari (për të njëjtin nivel përparësie).

12. **“Instruksion pagese”** është një mesazh elektronik që përmban informacionin e një kërkesë për shlyerje neto apo një urdhërpagese.

13. **“Klerim”** është procesi i transmetimit, rakordimit dhe/ose konfirmimit të instruksioneve të pagesave përpara shlyerjes, që përfshin kompensimin e instruksioneve dhe përcaktimin e pozicioneve përfundimtare për shlyerje.

14. **“Kompensim (netting)”** është konvertimi në një pozicion të vetëm neto, debitues ose kreditues, i të drejtave ose i detyrimeve, si rezultat i të cilit vetëm një pozicion përfundimtar neto mund të kërkohej apo të jetë i detyrueshëm. Kompensimi është kontraktor dhe mund të jetë dypalësh ose shumëpalësh, me apo pa përtëritje.

15. **“Llogari shlyerjeje”** quhet llogaria e një pjesëmarrësi në sistemin AIPS, e cila përdoret për mbajtjen e fondeve (*cash-it*) dhe që shërben për të shlyer urdhërtransfertat ndërmjet pjesëmarrësve në sistemin AIPS.

16. **“Marrëveshje tip”** është marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe:

- i. pjesëmarrësit të drejtpërdrejtë; ose
- ii. pjesëmarrësit operator i licencuar, sipas ligjit “Për sistemin e pagesave”;
- iii. në AIPS, sipas [shtojçës B](#) bashkëlidhur, e cila nënshkruhet nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave.

17. **“Marrëveshje e posaçme”** është marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë ose marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe një pjesëmarrësi të tërthortë që do të aksesojë/kryejë aktivitetet operacional në sistemin AIPS, ose marrëveshja ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe një pjesëmarrësi operator i tipit të skemës ndërkombëtare të pagesave me kartë, e cila nënshkruhet nga drejtori në Bankën e Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të pagesave.

18. **“Mbikëqyrja (e sistemeve të pagesave)”** është një funksion i bankës qendrore me anë të të cilit objektivat e sigurisë dhe të eficiencës realizohen nëpërmjet monitorimit të sistemeve ekzistuese apo të planifikuara, vlerësimit të tyre

kundrejt këtyre objektivave dhe, aty ku është e nevojshme, kryerjes së ndryshimeve.

19. **“Ndërfaqe”** është një komponente (*software* dhe/ose *hardware*) e ndarë ndërmjet dy sistemeve, e cila u shërben atyre për të shkëmbyer informacion.

20. **“Ngjarje e paparashikuar”** është një ngjarje që shkakton probleme në funksionimin normal të sistemit AIPS.

21. **“Nivel përparësie”** është niveli, sipas të cilit vendoset se cilat nga pagesat e vëna në radhë janë më të rëndësishme për t’u shlyer të parat.

22. **“Operator”** është personi juridik, që, i vetëm ose në bashkëpunim me persona të tjerë juridikë, operon një sistem të licencuar.

23. **“Pajisje sigurie”** janë *hardware* dhe *software* të konfiguruar për të implementuar procesin e krijimit dhe verifikimit të certifikatave digjitale.

24. **“Përfitues”** është pjesëmarrësi, i cili merr një instruksion pagese për kreditimin e llogarisë së tij në sistemin AIPS.

25. **“Pjesëmarrës”** nënkupton Bankën e Shqipërisë, një bankë, një institucion financiar, një institucion të huaj të ngjashëm me bankat dhe institucionet financiare, një agjent shlyerës, një operator, një autoritet publik, vendës a ndërkombëtar ose një sistem, të cilit i lejohej të dërgojë/marrë urdhërtransferta të *cash*-it me pjesëmarrësit e tjerë në sistemin AIPS.

26. **“Pjesëmarrës shlyerës”** është një pjesëmarrës në sistem, i cili zotëron një ose më shumë llogari me një agjent shlyerës, në mënyrë që të shlyejë urdhërtransfertat për llogari të tij dhe/ose për llogari të pjesëtarëve të tjerë të tregut. Pjesëmarrësi shlyerës mund të luajë edhe rolin e agjentit shlyerës.

27. **“Nënpjesëmarrës”** është personi juridik, i cili ka marrëdhënie kontraktuese me një pjesëmarrës në një sistem që ekzekuton urdhërtransfertat, duke i mundur në këtë mënyrë personit juridik kalimin e urdhërtransfertave nëpërmjet sistemit.

28. **“Pozicioni neto i një pjesëmarrësi”** është shuma e vlerës së të gjitha urdhërpaguesave që ka marrë, minus vlerën e të gjitha urdhërpaguesave që ka dërguar, deri në një kohë të caktuar.

29. **“Radhë”** quhet renditja e instruksioneve nga urdhëruesi ose sistemi AIPS dhe mbajtja e këtyre instruksioneve deri sa iniciuesi të sigurojë fonde të mjaftueshme për shlyerjen e tyre nga llogaria e tij.

30. **“Rezerva e detyruar”** është një instrument i politikës monetare të Bankës së Shqipërisë, që synon rregullimin e ofertës së parasë, likuiditetit në sistemin bankar, si dhe ruajtjen e sigurisë së sistemit. Rezerva e detyruar mbahet në llogarinë rrjedhëse të bankave pranë Bankës së Shqipërisë.

31. **“Rregullat dhe procedurat e sistemit AIPS”** janë tërësia e akteve që rregullojnë sistemin AIPS, ku përfshihet rregullorja e sistemit AIPS, manualët e përdoruesit të sistemit AIPS dhe çdo dokumentacion tjetër, i cili u vihet në dispozicion pjesëmarrësve nga operatori.

32. **“Rreziku i përgjithshëm i biznesit”** nënkupton çdo dëmtim të mundshëm të pozitës/pozicionit financiar të sistemit, nga pikëpamja e biznesit, si pasojë e një rënieje në të ardhurat ose e një rritjeje në shpenzimet e tij, në mënyrë të tillë që shpenzimet tejkalojnë të ardhurat dhe, si rrjedhojë, humbjet duhet t’i ngarkohen kapitalit.

33. **“Rreziku i likuiditetit”** përfaqëson mundësinë që një kundërpalë, qoftë pjesëmarrës apo subjekt tjetër, të mos ketë fonde të mjaftueshme për të përmbushur detyrimet financiare, siç pritet dhe në kohën e pritur, megjithëse mund të jetë i aftë për t’i përmbushur ato në të ardhmen.

34. **“Rreziku operacional”** përfaqëson mundësinë e realizimit të humbjeve financiare, dëmtimit të reputacionit ose të dyja të marra së bashku, si rezultat i një apo disa shkaqeve të lidhura me: faktorin njerëzor, me papërshtatshmërinë ose dështimin e proceseve të brendshme, me papërshtatshmërinë ose dështimin e sistemeve, apo me ngjarje të jashtme.

35. **“Seancë klerimi”** është intervali kohor brenda të cilit sistemi AECH kryen klerimin me bazë neto të instruksioneve të pagesave, duke debituar apo kredituar për vlerat e tyre llogaritë teknike përkatëse të pjesëmarrësve.

36. **“Shlyerje”** është lëvizja e fondeve midis llogarive të pjesëmarrësve të përfshirë në të në sistemin AIPS, që finalizon urdhërpaguesën përkatëse.

37. **“Shlyerje bruto”** është procesi në të cilin shlyerja e fondeve ose e instruksioneve të transferimit të titujve ndodh individualisht, instruksion pas instruksioni.

38. **“Shlyerje neto”** është procesi në të cilin instruksionet e pagesave shlyhen në bazë neto.

39. **“Shlyerje në kohë reale”** është shlyerja e ekzekutuar pa vonesë, menjëherë pas marrjes së instruksionit, në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje.

40. **“Shtëpi klerimi”** është personi juridik që bën llogaritjen dhe krijimin e pozicioneve neto për pagesat, me qëllim shlyerjen finale në AIPS, transfertat e titujve ose marrëveshjet që kanë të bëjnë me transaksionet financiare; për llogaritje dhe/ose pozicione të tilla mund të bazohen në faktin që shtëpia e klerimit është blerës për çdo shitës dhe shitës për çdo blerës në një grup të specifikuar transaksionesh financiare.

41. **“Sistem backup”** është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer në situata emergjente, kur sistemi primar del jashtë funksionimi.

42. **“Sistem primar”** është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer për funksionimin dhe kryerjen e veprimtarisë ditore të sistemit AIPS.

43. **“Sistem test”** është tërësia e *hardware* dhe *software* të dedikuar për të shërbyer për funksionimin dhe kryerjen e veprimtarisë për efekt testimi të sistemit AIPS.

44. **“Sistem vartës (ancillary)”** është një sistem i cili operohet nga Banka e Shqipërisë ose nga një entitet i licencuar, sipas ligjit të sistemit të pagesave dhe që realizon shkëmbime dhe/ose klerim pagesash dhe/ose instrumentesh financiare, dhe që shlyerjen e fondeve përkatëse e realizon në sistemin AIPS.

45. **“Sistemi AECH (Albanian Electronic Clearing House)”** është sistemi elektronik i klerimit të instruksioneve të pagesave në lek me vlerë të vogël, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, që mundëson:

- a) shkëmbimin e fileve të instruksioneve të pagesave midis pjesëmarrësve;
- b) llogaritjen e pozicioneve shumëpalëshe neto;
- c) dërgimin e një instruksion shlyerjeje neto në sistemin AIPS.

46. **Sistemi AIPS (Albanian Interbank Payment System), sistemi i pagesave ndërbankare me vlerë të madhe”** është sistemi i shlyerjes bruto në kohë reale të urdhërpagesave në lek, me rëndësi sistematike, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, në mënyrë të parevokueshme dhe të pakushtëzuar.

47. **“SWIFT”**, varësisht nga konteksti, do të kuptohet kompania SWIFT (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*), platforma dhe shërbimet e ofruara nga kompania SWIFT, tërësia e aplikacioneve (*software*) të ofruara nga kompania SWIFT të instaluar dhe në përdorim nga një institucion.

48. **“Urdhërpagesë”** është një urdhër financiar për kryerjen e një pageje në sistemin AIPS, me anë të të cilit një pjesëmarrës kërkon transferimin e fondeve.

49. **“Urdhërues”** është pjesëmarrësi i cili dërgon një instruksion pageje për debitimin e llogarisë së tij në sistemin AIPS.

50. **“VPN (Virtual Private Network)”** është rrjet virtual privat që përdoret për të krijuar një lidhje të sigurt, nëpërmjet rrjeteve publike të komunikimit, i cili mundëson aksesin dhe përdorimin e sistemit AIPS.

KREU II

ROLI DHE PËRGJEGJËSITË E BANKËS SË SHQIPËRISË NË SISTEMIN AIPS

Neni 5

Roli i Bankës së Shqipërisë

1. Banka e Shqipërisë është pronar i sistemit AIPS.

2. Banka e Shqipërisë organizon, rregullon dhe mbikëqyr sistemin AIPS.

3. Banka e Shqipërisë është administrator dhe operator i sistemit AIPS.

4. Banka e Shqipërisë kryen funksionet e agjentit shlyerës.

5. Banka e Shqipërisë është pjesëmarrëse në shlyerje, për kryerjen e pagesave që rrjedhin nga aktiviteti i saj operacional.

Neni 6

Organizimi dhe rregullimi i sistemit AIPS

Banka e Shqipërisë, në rolin e organizuesit dhe të rregulluesit të sistemit AIPS, kryen detyrat e mëposhtme:

a) harton aktet nënligjore të nevojshme për mirëfunksionimin dhe sigurinë e sistemit të pagesave;

b) pranon pjesëmarrës të rinj në sistemin AIPS ose ndryshon informacionin e mbajtur që ka të bëjë me një pjesëmarrës ekzistues në këtë sistem;

c) çel dhe mban llogaritë e shlyerjes, si dhe zhvillon procesin e shlyerjes në cilësinë e agjentit shlyerës;

d) nënshkruan marrëveshjen tip të pjesëmarrjes me pjesëmarrësit e sistemit AIPS;

e) ndërton mekanizma për mbulimin e nevojave për likuiditet, me qëllim shlyerjen e instruksioneve të pagesave të dërguara nga pjesëmarrësit;

f) vendos për kufizimin e përkohshëm dhe përjashtimin e një pjesëmarrësi në/nga sistemi AIPS;

g) siguron zhvillimin e sistemit AIPS, në përputhje me standardet dhe praktikat më të mira ndërkombëtare në fushën e pagesave.

Neni 7

Administrimi dhe operimi i sistemit AIPS

Banka e Shqipërisë, në rolin e administratorit dhe operatorit të sistemit AIPS, kryen detyrat e mëposhtme:

a) mban sistemin në gjendje pune, duke u lejuar pjesëmarrësve akses në sistem, në përputhje me oraret e punës së sistemit, si dhe me dispozitat e kësaj rregulloreje;

b) përcakton plane emergjence, të cilat sigurojnë përmbushjen në kohë të proceseve ditore të sistemit, në rrethana të paparashikuara;

c) administron sistemin dhe u mundëson pjesëmarrësve akses të barabartë, duke u bazuar në mekanizma të sigurt për mbrojtjen e aksesit në sistem, për autentifikimin e dërguesit të instruksionit të pagesës, për mbrojtjen e besueshmërisë dhe të konfidencialitetit të informacionit të marrë dhe të ruajtur nga AIPS;

d) përcakton procedurat ditore të operimit dhe të mirëmbajtjes teknike të sistemit;

e) përcakton oraret e punës së sistemit AIPS, sipas [shtojçës A](#) bashkëlidhur dhe, në rast ndryshimesh të këtyre orareve në situata të paparashikuara emergjence, për nevoja të lidhura me shlyerjen e instruksioneve të sistemeve vartëse, ose pasi vlerëson kërkesën individuale nga një pjesëmarrës, siç përcaktohet në këtë rregullore, njofton menjëherë pjesëmarrësit;

f) përcakton përfshirjen e pjesëmarrësve në sistem dhe kryen procedurat e anëtarësimit të një

pjesëmarrësi të ri në sistem, sipas kalendarit të anëtarësimit të hartuar dhe njoftuar nga Banka e Shqipërisë;

g) administron sigurinë e sistemit AIPS;

h) administron shërbimin AIP FIN Y-Copy dhe AIPS CUG;

i) monitoron sistemin AIPS;

j) administron ngjarjet e paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, lidhur me mirëfunksionimin e sistemit AIPS.

Neni 8

Përgjegjësitë e administratorit

1. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e administratorit, është përgjegjëse për dështimet e sistemit AIPS, por këto të kufizuara deri në gabimet në operacionet që administrohen dhe regjistrohen nga vetë administratori dhe vetëm për vlerat e transaksioneve të transmetuara në mënyrë të rregullt në këtë sistem.

2. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e administratorit, nuk është përgjegjëse për rastet e mëposhtme:

a) dështim i sistemit AIPS që rezulton nga përdorimi jo korrekt i tij nga pjesëmarrësit;

b) sigurinë, cilësinë dhe disponueshmërinë e shërbimeve të ofruara nga kompania SWIFT;

c) dëmet e shkaktuara nga instruksionet e gabuara të pjesëmarrësve apo nga gabime të instruksioneve, të cilat nuk janë kriter i përcaktuar për vlerësimin e vlefshmërisë së instruksioneve;

d) dëmet e shkaktuara nga mosushtimi i përgjegjësisë së pjesëmarrësve për monitorimin e llogarive të tyre;

e) dëmet e shkaktuara nga mosekzekutimi i instruksioneve brenda orareve të përcaktuara, për arsye pamjaftueshmërie të fondeve;

f) kapacitetin për të vepruar dhe gjendjen financiare të pjesëmarrësit;

g) dëmet e shkaktuara nga mosushtimi i përgjegjësisë së pjesëmarrësve për zbatimin e dispozitave të kësaj rregulloreje.

KREU III FUNKSIONET E SISTEMIT AIPS DHE TARIFIMI

Neni 9

Objekti i sistemit

AIPS është një sistem i shlyerjes bruto në kohë reale, i cili mundëson shkëmbimin e urdhërtransfertave të *cash*-it ndërmjet pjesëmarrësve, shlyerjen e vazhdueshme, përfundimtare dhe të parevokueshme të fondeve të transferuara transaksion mbas transaksioni, shlyerjen përfundimtare dhe të parevokueshme të pozicioneve neto të llogaritura nga sistemet e shlyerjes neto, si dhe transferimin e fondeve të lidhura me veprime me instrumente financiare.

Neni 10

Pranimi për shlyerje

1. Në sistemin AIPS pranohen për shlyerje urdhërpagesat:

- a) vetëm në monedhën kombëtare lek;
- b) vetëm midis pjesëmarrësve në sistem;
- c) në çdo shumë.

2. Në sistemin AIPS pranohen për shlyerje tipat e mëposhtëm të veprimeve:

- a) transaksione të politikës monetare;
- b) kërkesa për shlyerje nga sisteme vartëse;
- c) urdhërpagesa ndërbankare dhe pagesa të urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve;
- d) urdhërpagesa që lidhen me aktivitetin operacional të Bankës së Shqipërisë;
- e) urdhërpagesa nga/për pjesëmarrës, për të cilët Banka e Shqipërisë luan rolin e agjentit shlyerës.

Neni 11

Lista e sanksioneve dhe filtrat

1. Në sistemin AIPS implementohet lista e sanksioneve të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara.

2. Lista përditësohet çdo ditë në sistemin AIPS, sipas listës së publikuar në formatin elektronik nga Këshilli i Sigurimit të Kombeve të Bashkuara.

3. Transaksionet e filtruara si rezultat i përputhjes së të dhënave me ato të përcaktuara në

listën e sanksioneve, kalojnë automatikisht në status *“peçull për çështje përputhshmërie me listën e sanksioneve”*.

4. Në rast të filtrimit të një transaksioni dhe kalimit të tij në status *“peçull për çështje përputhshmërie me listën e sanksioneve”*, pjesëmarrësi urdhërues duhet të marrë masat për sqarimin e rastit dhe trajtimin e tij, në përputhje me dispozitat përkatëse ligjore, përpara përfundimit të afateve kohore ditore të aktivitetit operacional në sistem, sipas orareve të operimit të sistemit AIPS, në lidhje me procesimin e transaksioneve.

5. Në rast se në përfundim të afateve kohore ditore të aktivitetit operacional në sistem, sipas orareve të operimit të sistemit AIPS, në lidhje me procesimin e transaksioneve, ka ende transaksione në statusin *“peçull për çështje përputhshmërie me listën e sanksioneve”*, për të cilat pjesëmarrësi urdhërues nuk ka marrë masat për qartësimin e statusit dhe nuk ka kryer anulimin ose finalizimin e tyre në sistemin AIPS, Banka e Shqipërisë kryen anulimin e këtyre transaksioneve.

6. Për çdo rast ku evidentohet një transaksion i filtruar në sistemin AIPS si rezultat i përputhjes së të dhënave me ato të përcaktuara në listën e sanksioneve, njoftohet pjesëmarrësi urdhërues, si dhe njësisë përkatëse mbikëqyrëse në Bankën e Shqipërisë dhe/ose autoriteti kompetent.

Neni 12

Rakordimi, kontrolli dhe raportimi

1. Të dhënat e sistemit AIPS janë drejtpërdrejt të aksesueshme në sistem nga pjesëmarrësit, për një periudhë prej të paktën 1 vit nga data e krijimit të këtyre të dhënave.

2. Përtej kësaj periudhe, Banka e Shqipërisë mund të kryejë arkivimin e të dhënave, duke i bërë të paaksesueshme, në mënyrë të drejtpërdrejtë nga pjesëmarrësit.

3. Për të dhëna të paaksesueshme në mënyrë të drejtpërdrejtë në sistemin AIPS nga pjesëmarrësi, Banka e Shqipërisë, në vijim të kërkesës zyrtare me shkrim të pjesëmarrësit, harton brenda 5 (pesë) ditëve pune, një raport informues për të dhënat e kërkuara nga pjesëmarrësi.

4. Sistemi AIPS prodhon raporte përmbledhëse për rakordim, në fund të çdo dite pune.

5. Sistemi AIPS ofron raporte operationale gjatë gjithë ditës së punës, të cilat mund të përdoren për

qëllime kontrolli nga Banka e Shqipërisë dhe pjesëmarrësit e tjerë.

6. Banka e Shqipërisë prodhon raporte nga informacioni/të dhënat e regjistruara në sistemin AIPS në çdo kohë dhe për këtë qëllim, ajo ka akses në të gjitha të dhënat për pjesëmarrësit.

Neni 13

Tarifimi dhe faturimi

1. Banka e Shqipërisë përcakton nëpërmjet modulit të faturimit të sistemit AIPS, tarifat për përdorimin e këtij sistemi, që lejojnë llogaritjen e kostove në bazë të:

a) llojit të instruksionit;

b) numrit total të pagesave gjatë periudhës së faturimit.

2. Banka e Shqipërisë, në përputhje me [shtojcën I](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje:

a) llogarit tarifat e pagueshme për çdo pjesëmarrës në sistemin AIPS;

b) faturon pjesëmarrësit për detyrimet e tyre në sistemin AIPS në bazë mujore dhe në bazë vjetore;

c) i dërgon pjesëmarrësit faturën;

d) debiton llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit për shumat e detyrimeve mujore, ditën e parë të punës së muajit pasardhës.

3. Çdo pjesëmarrës i drejtpërdrejtë duhet të sigurojë fonde të mjaftueshme në llogarinë e tij të shlyerjes, me qëllim shlyerjen e detyrimeve ndaj Bankës së Shqipërisë për tarifat e sistemit AIPS për atë pjesëmarrës, si dhe për pjesëmarrësit operatorë me të cilët ka nënshkruar një mandat debitimi për pagesën e detyrimeve.

4. Pjesëmarrësit duhet të shlyejnë brenda muajit janar tarifën për mirëmbajtjen vjetore të sistemit AIPS për vitin në vijim.

5. Pjesëmarrësit e rinj, të cilët anëtarësohen në sistemin AIPS, duhet të shlyejnë, brenda muajit të parë të anëtarësimit, tarifën për mirëmbajtjen vjetore, në përpjesëtim me kohën e mbetur të vitit ushtrimor.

6. Pjesëmarrësit të cilët përjashtohen nga sistemi AIPS dhe u mbyllen llogaritë e tyre në këtë sistem duhet të shlyejnë të plotë tarifën e mirëmbajtjes vjetore të sistemit AIPS për vitin kalendarik në të cilin mbyllen llogaritë e tyre, pavarësisht nga data në të cilën mbyllen këto llogari.

7. Për pjesëmarrësit që nuk regjistrojnë në kohë urdhërtransferten për tarifën për mirëmbajtjen

vjetore të sistemit AIPS, Banka e Shqipërisë e regjistron atë manualisht në ditën e fundit të punës së muajit janar, duke debituar llogarinë përkatëse të shlyerjes së pjesëmarrësit të drejtpërdrejtë, ose në rastin e operatorëve, llogarinë e pjesëmarrësit të përcaktuar në mandatin për pagesën e detyrimeve të operatorit sipas [shtojcës I](#).

8. Mosshlyerja e detyrimit të tarifave në sistemin AIPS konsiderohet shkelje e dispozitave të kësaj rregulloreje.

Neni 14

Komisionet

1. Çmimi i komisioneve të aplikuara nga pjesëmarrësit për klientët e tyre për të gjitha urdhërpagesat në nisje në AIPS, nuk duhet të jetë më i lartë se 1,500 (një mijë e pesëqind) lekë.

2. Komisionet e aplikuara nga pjesëmarrësit ndaj klientëve të tyre për investigimin e instruksioneve të pasakta të urdhërpagesave të transmetuara nëpërmjet AIPS, duhet të jenë transparente, të arsyeshme dhe të bazuara në kosto.

3. Për pagesat e urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AIPS, në asnjë rast, nuk duhet të aplikohen komisione për fondet në mbërritje.

4. Për pagesat në nisje të urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AIPS, por që janë të iniciuara në formë elektronike, me vlerë më të vogël ose të barabartë me 20 000 (njëzet mijë) lekë, nuk duhet të aplikohen komisione.

5. Për pagesat në nisje të urdhëruara nga klientë të pjesëmarrësve dhe që transferohen nëpërmjet sistemit AIPS, por që janë të iniciuara në formë elektronike, me vlerë më të madhe se 20 000 (njëzet mijë) lekë, komisionet nuk duhet të jenë më të mëdha se 50% e komisioneve të aplikuara për pagesat e iniciuara në formë joelektronike.

KREU IV

PJESËMARRJA NË SISTEMIN AIPS

Neni 15

Kategoritë e pjesëmarrësve në sistemin AIPS

1. Pjesëmarrësit në sistemin AIPS kategorizohen, në:

a) pjesëmarrës të drejtpërdrejtë, të cilët kryejnë pagesat direkt nga llogaritë e tyre të shlyerjes. Në këtë kategori përfshihen nënkategoritë:

i. Banka e Shqipërisë,

ii. bankat;

b) pjesëmarrës të tërthortë, të cilët shlyejnë nëpërmjet llogarive të administruara nga Banka e Shqipërisë. Në këtë kategori përfshihen nënkategoritë:

i. Ministria e Financave dhe Ekonomisë,

ii. FMN (Fondi Monetar Ndërkombëtar), IBRD (Banka Botërore);

iii. ASD (Agjencia e Sigurimit të Depozitave) etj., që e kanë këtë të drejtë nga ligjet e organizimit të tyre.

Banka e Shqipërisë, në rolin e saj si agjent shlyerës për klientët e saj, kryen pagesa për pjesëmarrësit e tërthortë, duke administruar llogari të posaçme për ta;

c) pjesëmarrës operatorë, të cilët shlyejnë pozicionet e tyre nëpërmjet llogarive të shlyerjes së pjesëmarrësve të drejtpërdrejtë në sistemin AIPS, mbi bazë të autorizimit të dhënë për ta nga këta të fundit. Në këtë kategori përfshihen nënkategoritë:

i. operatorë të sistemeve të shlyerjes së titujve, operatorë të sistemeve të pagesave, operatorë të shtëpive të klerimit, operatorë të skemave kombëtare të pagesave me kartë, si dhe elemente të tjera të rëndësishme të sistemit kombëtar të pagesave të licencuar, sipas ligjit “Për sistemin e pagesave”;

ii. operatorë të skemave ndërkombëtare të pagesave me kartë.

Detyrimet e përcaktuara për pjesëmarrësit operatorë, sipas neneve të kësaj rregulloreje nuk zbatohen për Bankën e Shqipërisë kur ajo është në rolin e operatorit.

Neni 16

Kushtet për pjesëmarrje në sistemin AIPS

1. Bankat që kërkojnë të anëtarësohen si pjesëmarrës të drejtpërdrejtë në sistemin AIPS duhet të plotësojnë kushtet e mëposhtme:

a) të kenë hartuar rregulla të brendshme operimi për sistemin AIPS, sipas udhëzimeve të Bankës së Shqipërisë;

b) të kenë hartuar rregulla dhe procedura, në lidhje me sigurinë dhe mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tyre të

brendshme dhe sistemit AIPS, aty ku është e aplikueshme;

c) të kenë hartuar plane të emergjencës, në lidhje me operimin në sistemin AIPS dhe ndërfaqësimin (aty ku është e aplikueshme) me të;

d) të kenë personel të kualifikuar dhe të trajnuar për operimin në sistemin AIPS;

e) të kenë ndjekur fazat e kalendarit të anëtarësimit, sipas instruksioneve të Bankës së Shqipërisë;

f) të marrin pjesë në sistemin AIPS vetëm nëpërmjet drejtorive qendrore të tyre;

g) të kenë nënshkruar marrëveshjen tip të pjesëmarrjes në sistemin AIPS me Bankën e Shqipërisë;

h) çdo kandidat për pjesëmarrës i drejtpërdrejtë në sistemin AIPS duhet të jetë paraprakisht anëtar i AIPS CUG dhe anëtarësimi mund të kryhet pas plotësimit paraprak të kushteve të mëposhtme:

i. të ketë një kod BIC aktiv nga kompania SWIFT;

ii. të zotërojë një infrastrukturë për përdorimin e SWIFT-it.

2. Banka e Shqipërisë çel dhe mban llogari, si dhe pranon për shlyerje urdhërpagesat për pjesëmarrësit e tërthortë. Subjektet që kërkojnë të anëtarësohen si pjesëmarrës të tërthortë në sistemin AIPS, dhe që do të aksesojnë/kryejnë aktivitetet operacional në sistemin AIPS, duhet të plotësojnë kushtet e mëposhtme:

a) të kenë hartuar rregulla të brendshme operimi për sistemin AIPS, sipas udhëzimeve të Bankës së Shqipërisë;

b) të kenë hartuar rregulla dhe procedura, në lidhje me sigurinë e transmetimit të informacionit/instruksioneve nga sistemet e tyre të brendshme për në sistemin AIPS, aty ku është e aplikueshme;

c) të kenë hartuar plane të emergjencës, në lidhje me operimin në sistemin AIPS dhe ndërfaqësimin (aty ku është e aplikueshme) me të;

d) të kenë personel të kualifikuar dhe të trajnuar për operimin në sistemin AIPS;

e) të marrin pjesë në sistemin AIPS vetëm nëpërmjet drejtorive qendrore të tyre;

f) të kenë nënshkruar një marrëveshje të posaçme të pjesëmarrjes në sistemin AIPS me Bankën e Shqipërisë.

3. Subjektet që kërkojnë të anëtarësohen si pjesëmarrës operatorë në sistemin AIPS duhet të plotësojnë kushtet e mëposhtme:

a) të kenë hartuar rregulla të brendshme operimi për sistemin AIPS, sipas udhëzimeve të Bankës së Shqipërisë;

b) të kenë hartuar rregulla dhe procedura, në lidhje me sigurinë dhe mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tyre të brendshme dhe sistemit AIPS, aty ku është e aplikueshme;

c) të kenë hartuar plane të emergjencës, në lidhje me operimin në sistemin AIPS dhe ndërfaqësimin (aty ku është e aplikueshme) me të;

d) të kenë personel të kualifikuar dhe të trajnuar për operimin në lidhje me sistemin AIPS;

e) të kenë ndjekur fazat e kalendarit të anëtarësimit, sipas instruksioneve të Bankës së Shqipërisë;

f) të kenë nënshkruar marrëveshjen tip të pjesëmarrjes në sistemin AIPS ose, në rastin e skemave ndërkombëtare të pagesave me kartë, një marrëveshje të posaçme me Bankën e Shqipërisë;

g) të kenë një kod BIC aktiv nga kompania SWIFT dhe mundësinë për të komunikuar me AIPS nëpërmjet një shërbimi SWIFT të dakorduar me Bankën e Shqipërisë.

Neni 17

Anëtarësimi në AIPS

Procedura për anëtarësim si pjesëmarrës në sistemin AIPS kalon në hapat e mëposhtëm.

1. Kandidati për pjesëmarrës paraqet pranë Bankës së Shqipërisë një kërkesë me shkrim për anëtarësimin e tij në sistemin AIPS.

2. Banka e Shqipërisë shqyrton kërkesën e kandidatit për anëtarësim dhe i kthen përgjigje të argumentuar për miratimin ose jo të kërkesës, brenda 10 ditëve pune nga marrja e kërkesës.

3. Në rast të miratimit të kërkesës, Banka e Shqipërisë, brenda një jave nga miratimi, informon kandidatin për përmbajtjen e kësaj rregulloreje, tarifat e pjesëmarrjes në sistemin AIPS, si dhe kërkesat teknike që ai duhet të përmbushë.

4. Banka e Shqipërisë dhe kandidati, në bashkëpunim, zbatojnë kalendarin e anëtarësimit të njoftuar nga Banka e Shqipërisë.

5. Banka e Shqipërisë, aty ku është e aplikueshme, trajnon përdoruesit e ardhshëm të kandidatit dhe drejton testimet me kandidatin.

6. Pas përfundimit me sukses të provave dhe pasi sigurohet për përputhshmërinë e rregullave të brendshme të kandidatit me këtë rregullore, Banka e Shqipërisë mundëson fillimin e veprimtarisë së kandidatit në sistemin AIPS.

7. Në rastin e pjesëmarrësve të drejtpërdrejtë banka ose pjesëmarrësve operatorë të nënkategorisë “i”, kandidati për pjesëmarrës nënshkruan marrëveshjen tip të pjesëmarrjes në sistemin AIPS me Bankën e Shqipërisë, sipas [shtojcës B](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

8. Kandidatët për pjesëmarrës të tërthortë në sistemin AIPS që do të aksesojnë/kryejnë aktivitet operacional në sistemin AIPS, si dhe kandidatët për pjesëmarrës operator të nënkategorisë “ii” nënshkruajnë një marrëveshje të posaçme të pjesëmarrjes në sistemin AIPS me Bankën e Shqipërisë.

9. Në rastin kur pjesëmarrësi do të aksesojë sistemin AIPS nëpërmjet përdoruesve të tij:

a) kandidati për pjesëmarrës plotëson formularët në [shtojcën C](#) dhe [shtojcën D](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje;

b) Banka e Shqipërisë kryen veprimet e saj për krijimin e përdoruesve në sistemin AIPS, VPN, si dhe shkruan certifikatat e sigurisë dhe i dorëzon pajisjet e sigurisë pjesëmarrësit.

10. Në rastin e pjesëmarrësve operatorë të nënkategorisë “i”:

a) kandidati për pjesëmarrës plotëson formularët në [shtojcën G](#), [shtojcën H](#) dhe [shtojcën I](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje;

b) pas marrjes së formularëve me nënshkrimet e autorizimet përkatëse, Banka e Shqipërisë merr masat për konfigurimet e duhura.

11. Banka e Shqipërisë njofton të gjithë pjesëmarrësit e sistemit AIPS për emrin dhe adresën e saktë të pjesëmarrësit të ri, si dhe për datën në të cilën pjesëmarrësit do t'i jepet akses apo do të operojë në sistemin AIPS, të paktën 5 (pesë) ditë pune përpara kësaj date.

Neni 18

Detyrimet e pjesëmarrësve në sistemin AIPS

1. Pjesëmarrësi në sistemin AIPS ka detyrimet e mëposhtme:

a) të zbatojë rregullat dhe procedurat e sistemit AIPS;

b) të kryejë aktivitetin e tij operacional, në lidhje me sistemin AIPS në çdo kohë gjatë ditës së operimit, duke respektuar oraret e operimit të sistemit AIPS, sipas [shtojcës A](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

2. Në rastet kur pjesëmarrësi akseson sistemin AIPS nëpërmjet përdoruesve të tij:

a) të sigurojë personel të kualifikuar për operim në sistemin AIPS;

b) për caktimin e personelit që do të operojë në sistemin AIPS, të ndjekë e të zbatojë rregulla të brendshme të bazuara në garantimin e sigurisë së informacionit në sistem;

c) të njoftojë pa vonesa Bankën e Shqipërisë, në rast të lëvizjes së personelit që ka operuar në sistemin AIPS, për marrjen e masave, në lidhje me përdoruesin në sistem;

d) të raportojë në Bankën e Shqipërisë për çdo shkelje të vërejtur apo të dyshuar të sigurisë në sistemin AIPS, sipas [shtojcës F](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

3. Në rastet kur ka ndërfaqësim apo komunikim elektronik ndërmjet sistemeve të pjesëmarrësit dhe sistemit AIPS, si dhe në rastet kur pjesëmarrësi ka akses në sistemin AIPS:

a) të hartojë procedura të brendshme për sigurinë dhe për mbrojtjen e informacionit që shkëmbehet ndërmjet sistemeve të tij të brendshme dhe sistemit AIPS, duke përfshirë procedurat organizative (burimet njerëzore dhe pajisjet) dhe ato informatike (elementet *hardware* dhe *software*), në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje;

b) të administrojë sistemet e tij lokale për të garantuar vazhdimësinë dhe dërgimin e instruksioneve të pagesave në sistemin AIPS;

c) të sigurojë integritet të transaksioneve dhe akses të kontrolluar të përdoruesve brenda institucionit përkatës duke:

i. lokalizuar çdo pikëlidhjeje primare apo *backup* në sistemin AIPS, vetëm aty ku ka akses të përshtatshëm për mjetet digjitale të telekomunikimit, për konfigurimet e duhura të

autenticitetit dhe të mjeteve të sigurisë, si dhe të garantohet që aksesit apo ndërfaqësimi me sistemin AIPS nuk do të jetë subjekt i ndërprerjeve apo i ndërhyrjeve të shkaktuara nga faktorë të brendshëm apo të jashtëm;

ii. zbatuar parimin e “*katër syve*” për autorizimin e urdhërpagesës, duke caktuar përdorues të ndryshëm për regjistrim dhe aprovim të të dhënave;

iii. kryer ekzekutimin e instruksioneve të pagesës, sipas procedurave që respektojnë të drejtat minimale, në përputhje me rolin dhe përgjegjësitë e kategorive të ndryshme të personelit;

iv. kryer procedura identifikuese në çdo hallkë të komunikimit midis sistemeve të brendshme të tij dhe shërbimit SWIFT, nëpërmjet të cilit komunikon me sistemin AIPS;

v. audituar çdo refuzim, korrigjim apo anulim të instruksioneve të pagesave;

vi. regjistruar të gjitha komunikimet elektronike që lidhen me instruksionet e pagesave dhe duke shënuar kohën e transmetimit.

4. Të transmetojë pagesat në sistemin AIPS vetëm mbi bazën e një dokumenti të vlefshëm justifikues.

5. Të kryejë njoftimin e nënshkrimeve të autorizuar, në përputhje me dispozitat e kësaj rregulloreje.

6. Të kryejë kontrollin dhe filtrimin e pagesave që do të procesojë/autorizojë për në sistemin AIPS, kundrejt listës së sanksioneve të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara, në përputhje me dispozitat ligjore dhe përcaktimet e kësaj rregulloreje.

7. Të ruajë regjistrimet e transaksioneve në kopje letër dhe në format elektronik për një periudhë jo më pak se 10 (dhjetë) vjet, sipas standardeve dhe rregullave kontabël në fuqi.

8. Të hartojë një plan emergjence, i cili garanton përmbushjen në kohë të veprimeve ditore të pjesëmarrësit nëpërmjet sistemit AIPS në rrethana të paparashikuara.

9. Të kryejë vlerësime periodike të integritetit dhe të qëndrueshmërisë së pajisjeve dhe sistemeve të tij të brendshme që lidhen me sistemin AIPS. Këto vlerësime kryhen sipas [shtojcës E](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje dhe dërgohen zyrtarisht në Bankën e Shqipërisë, çdo muaj janar.

10. Në rast shkeljeje të detyrimeve të mësipërme, Banka e Shqipërisë i dërgon shkresë

zyrtare pjesëmarrësit, si dhe informohet njësia përkatëse mbikëqyrëse në Bankën e Shqipërisë.

Neni 19

Detyrimet e pjesëmarrësit që luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës për palë të tjera

Pjesëmarrësi në sistemin AIPS, i cili luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës për palë të tjera, veç detyrimeve të përcaktuara për të gjithë pjesëmarrësit, ka edhe detyrimet si më poshtë.

1. Duhet të ofrojë të njëjtat mundësi në mënyrë objektive, proporcionale dhe jodiskriminuese për pjesëmarrësit e tregut, përfshirë subjektet financiare jobanka të përfshira në aktivitetin e pagesave, transfertave dhe emetimit të parasë elektronike.

2. Të japë informacion pranë Bankës së Shqipërisë, mbi nënpjesëmarrësit për të cilët luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës dhe/ose agentit shlyerës.

3. Të ketë nënshkruar një marrëveshje me palën për të cilën luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës dhe mbi këtë të njoftojë zyrtarisht Bankën e Shqipërisë.

4. Marrëveshja të ketë të përcaktuar qartë detyrimet dhe përgjegjësitë e palëve, në lidhje me shlyerjen dhe përmbushjen e detyrimeve të pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, me qëllim që të garantohet përmbushja e detyrimeve të pjesëmarrësit (që nuk ka llogari shlyerje) në sistemin origjinues.

5. Të përfshijë në marrëveshje përcaktime të tilla, të cilat të mbrojnë sistemin kundrejt rrezikut të likuiditetit, rrezikut operacional dhe rrezikut të përgjithshëm të biznesit, si dhe të mbrojnë qëndrueshmërinë financiare dhe operationale të sistemit.

6. Të njoftojë zyrtarisht pa vonesa operatorin, në rast zgjidhjeje ose çdo ndryshimi në marrëveshjen me palën për të cilën luan rolin e pjesëmarrësit shlyerës.

7. Të sigurojë në llogarinë e tij të shlyerjes fonde të mjaftueshme për shlyerjen e transaksioneve me origjinë nga sisteme të tjera dhe të urdhëruara nga pjesëmarrës të atyre sistemeve për të cilat ky pjesëmarrës është shlyerës në sistemin AIPS.

8. Komisionet e aplikuara nga pjesëmarrësi shlyerës duhet të jenë transparente, të artikuluar qartë dhe të bazuara në kosto.

9. Në rast shkeljeje të detyrimeve të mësipërme, i dërgohet shkresë zyrtare pjesëmarrësit, si dhe

informohet njësia përkatëse mbikëqyrëse në Bankën e Shqipërisë.

Neni 20

Detyrimet e pjesëmarrësit operator në sistemin AIPS

1. Pjesëmarrësi në sistemin AIPS, i cili përfshihet në kategorinë e pjesëmarrësve operatorë, veç detyrimeve të përcaktuara për të gjithë pjesëmarrësit, ka edhe detyrimet si më poshtë:

a) të ketë nënshkruar marrëveshje me secilën nga palët (banka/pjesëmarrës shlyerës) për llogari të të cilëve do të urdhërojë instruksione pagesash për shlyerje në sistemin AIPS, dhe mbi këtë të njoftojë zyrtarisht Bankën e Shqipërisë:

i. marrëveshja të ketë të përcaktuara qartësisht detyrimet dhe përgjegjësitë e palëve, në lidhje me shlyerjen dhe përmbushjen e detyrimeve të pjesëmarrësit shlyerës në AIPS, me qëllim që të sigurohet shlyerja e instruksioneve të pagesave pa vonesa në sistemin AIPS;

ii. marrëveshja të përfshijë përcaktime të cilat të mbrojnë sistemin kundrejt rrezikut të likuiditetit, rrezikut operacional dhe rrezikut të përgjithshëm të biznesit, si dhe të mbrojnë qëndrueshmërinë financiare dhe operationale të sistemit;

b) të dërgojë për shlyerje në sistemin AIPS vetëm instruksione që përfshijnë pjesëmarrës të sistemit AIPS, me të cilët operatori ka marrëveshje, si përcaktohet në shkronjën “a”, të pikës 1, të këtij neni, për të urdhëruar instruksione të tilla.

2. Pjesëmarrësi në sistemin AIPS, i cili përfshihet në kategorinë e pjesëmarrësve operatorë, nënkategoria “i”, veç detyrimeve të përcaktuara në pikën 1 për të gjithë pjesëmarrësit operatorë, ka edhe detyrimet si më poshtë:

a) të ketë përcaktuar listën e bankave/pjesëmarrësve shlyerës, duke e paraqitur pranë Bankës së Shqipërisë këtë informacion, nëpërmjet formularit në [shtojcën G](#);

b) të plotësojë së bashku me secilën bankë/pjesëmarrës shlyerës dhe të dorëzojë pranë Bankës së Shqipërisë mandatet e debitimit sipas [shtojcës H](#);

c) të njoftojë zyrtarisht pa asnjë vonesë Bankën e Shqipërisë, në rast zgjidhjeje ose çdo ndryshimi në marrëveshjen me palën për llogari të të cilës do të urdhërojë instruksione pagesash për shlyerje në sistemin AIPS, e për rrjedhojë për çdo ndryshim në

listën e bankave/pjesëmarrësve shlyerës, duke plotësuar dhe dorëzuar një formular të ri sipas [shtojcës G](#), si dhe formularët përkatës sipas [shtojcës H](#) për çdo fshirje, modifikim, apo shtim të një banke/pjesëmarrësi shlyerës të ri për pjesëmarrësin operator;

d) të plotësojë së bashku me një nga pjesëmarrësit e drejtpërdrejtë të sistemit AIPS dhe të dorëzojë pranë Bankës së Shqipërisë mandatin e debitimit për pagesën e detyrimeve, sipas [shtojcës I](#). Çdo ndryshim në mandatin e debitimit për pagesën e detyrimeve duhet të shoqërohet me plotësimin e formularëve përkatës sipas [shtojcës I](#);

e) kur autoriteti kompetent përkatës i kërkon pjesëmarrësit operator të mbajë një fond garancie, për qëllime të administrimit të rrezikut, në lidhje me shlyerjen e transaksioneve të tyre në sistemin AIPS, pjesëmarrësi operator nënshkruan një marrëveshje me bankat e përfshira në këtë kuadër, ku të përcaktohen termat e mbajtjes, përdorimit dhe administrimit të fondit të garancisë.

3. Në rast shkeljeje të detyrimeve të mësipërme, i dërgohet shkresë zyrtare pjesëmarrësit, si dhe informohet njësia përkatëse mbikëqyrëse në Bankën e Shqipërisë.

Neni 21

Njoftimi i nënshkrimeve të autorizuar

1. Çdo vit, brenda muajit janar, pjesëmarrësit duhet të dërgojnë pranë Bankës së Shqipërisë listën më të fundit të nënshkrimeve të autorizuar (të shoqëruar me kategoritë dhe limitet përkatëse), të cilat pjesëmarrësit mund t'i përdorin:

a) për nënshkrimin e formularëve shtojca të kësaj rregulloreje;

b) në raste të ngjarjeve të paparashikuara për të instruktuar Bankën e Shqipërisë për ekzekutimin e instruksioneve të pagesave në sistemin AIPS, në pamundësi të vetë pjesëmarrësit, si parashikohet në dispozitat e kësaj rregulloreje.

Limitet e përcaktuara duhet të konsiderohen si kufi për vlerën e instruksionit të pagesës që kërkohet të ekzekutohet.

2. Kjo listë duhet të përmbajë vetëm nënshkrimet e autorizuar, të cilat mund të përdoren për qëllimet e listuara në pikën 1 të këtij neni dhe jo nënshkrime të tjera.

3. Çdo ndryshim në listën e nënshkrimeve të autorizuar që mund të përdoren për qëllimet e

listuara në pikën 1 të këtij neni, i njoftohet menjëherë Bankës së Shqipërisë.

Neni 22

Kufizimi i përkohshëm i pjesëmarrësit në sistemin AIPS

1. Banka e Shqipërisë ka të drejtë të kufizojë përkohësisht një pjesëmarrës në sistemin AIPS, në rast se plotësohet të paktën një nga rrethanat e mëposhtme:

a) kjo gjë kërkohet zyrtarisht nga vetë pjesëmarrësi;

b) paaftësi e pjesëmarrësit për ekzekutimin e një kërkesë për shlyerje të regjistruar nga një operator sistemi;

c) paaftësi e pjesëmarrësit për të kthyer fondet e përdorura të kredisë njëditore bashkë me interesin, brenda ditës pasardhëse të punës;

d) vëren se operimi në sistem i pjesëmarrësit mund të përbëjë kërcënim të ruajtjes së stabilitetit të sistemit financiar.

2. Një pjesëmarrës i kufizuar përkohësisht në sistemin AIPS ka të drejtë të aksesojë sistemin AIPS për qëllime monitorimi, por nuk mund të shlyejë pagesa nga/për pjesëmarrësit e tjerë.

3. Banka e Shqipërisë njofton menjëherë për vendimin për kufizim të përkohshëm të një pjesëmarrësi në sistemin AIPS:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AIPS.

4. Banka e Shqipërisë vendos për heqjen e kufizimit të përkohshëm të pjesëmarrësit, atëherë kur:

a) kërkohet riaktivizimi i aksesit në sistem nga ana e pjesëmarrësit, pas kufizimit të përkohshëm të kryer me kërkesë të tij;

b) pjesëmarrësi siguron në llogarinë e tij të shlyerjes fonde të mjaftueshme për përmbushjen e të gjitha detyrimeve të tij korrente në sistemin AIPS;

c) si dhe nuk përbën kërcënim të ruajtjes së stabilitetit të sistemit financiar.

5. Banka e Shqipërisë njofton menjëherë për heqjen e kufizimit të përkohshëm të pjesëmarrësit në sistemin AIPS:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AIPS.

Neni 23

Përfshirja e një pjesëmarrësi nga sistemi AIPS

1. Banka e Shqipërisë vendos për përfshirjen e një pjesëmarrësi nga sistemi AIPS, kur plotësohet të paktën njëra nga rrethanat e mëposhtme:

a) me kërkesë zyrtare me shkrim të vetë pjesëmarrësit, dhe menjëherë pas miratimit nga Banka e Shqipërisë;

b) pjesëmarrësi bashkohet/përthithet me/nga një/disa bankë/a në një të vetme;

c) pjesëmarrësi, i cili është kufizuar përkohësisht në sistemin AIPS, nuk siguron fonde të mjaftueshme në llogarinë e tij të shlyerjes brenda ditës pasardhëse nga dita e kufizimit të përkohshëm;

d) pjesëmarrësi shkel në mënyrë të përsëritur dispozitat e kësaj rregulloreje;

e) pjesëmarrësi vendoset në proces likuidimi/falimentimi dhe i revokohet (shfuqizohet) licenca nga Banka e Shqipërisë dhe/ose nga autoritetet përgjegjëse të përfshira në rastin e operatorëve.

2. Banka e Shqipërisë njofton menjëherë për vendimin e përfshirjes të një pjesëmarrësi nga sistemi AIPS:

a) me shkresë zyrtare, pjesëmarrësin subjekt i vendimit të lartpërmendur;

b) me mesazh SWIFT tekst dhe/ose shkresë zyrtare, pjesëmarrësit e sistemit AIPS.

3. Në rastin e përfshirjes të një pjesëmarrësi nga sistemi AIPS, Banka e Shqipërisë ndjek hapat e mëposhtëm:

a) në përputhje me afatin e parashikuar në vendimin për përfshirjen e pjesëmarrësit, bllokoi aksesin e pjesëmarrësit të përfshirë në sistemin AIPS;

b) në përputhje me afatin e parashikuar në vendimin për përfshirjen e pjesëmarrësit, kryen procedurat teknike në sistemin AIPS, për të garantuar bllokimin e instruksioneve të pagesave ndërmjet pjesëmarrësve që prekin llogarinë e pjesëmarrësit subjekt i përfshirjes;

c) kryen procedurat e përcaktuara nga SWIFT-i për përfshirjen e pjesëmarrësit nga AIPS CUG, në rastin e pjesëmarrësve anëtarë të CUG-së;

d) për qëllime të regjistrimit/gjenerimit të veprimeve të lidhura me detyrime të pjesëmarrësit të cilat administrohen në sistemin AIPS, si dhe administrimit të rezervës së detyruar ose elemente të ngjashme, krijon teknikisht mundësitë për realizimin e tyre, duke e mbajtur llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit të përdorshme nga Banka e Shqipërisë, deri në afatin e përcaktuar për realizimin e këtyre veprimtarive;

e) në rastin e përfshirjes të pjesëmarrësit për arsye të bashkimit/përthithjes me/nga një/disa bankë/a, mund të vijojë të mbajë aktive llogarinë e shlyerjes, si dhe të lejojë operimin e pjesëmarrësit subjekt i përfshirjes për një periudhë të kufizuar kohe, me qëllim realizimin e bashkimit/përthithjes operacionale në vijim të atij/asaj juridik/e, bazuar në afatin e përcaktuar në vendimin përkatës të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë;

f) detyrimi për shërbimin e mirëmbajtjes së sistemit AIPS për pjesëmarrësin që përfshihet, llogaritet si tarifë fikse e mirëmbajtjes vjetore të sistemit AIPS, dhe paguhet i plotë, pavarësisht nga koha (brenda atij viti ushtrimor), në të cilën ndodh realisht ndërprerja e operimit të pjesëmarrësit në sistemin AIPS;

g) pas gjenerimit/regjistrimit të të gjitha detyrimeve të pjesëmarrësit, mbyll llogarinë e pjesëmarrësit të përfshirë në sistemin AIPS.

Neni 24

Ankimi

1. Çdo pjesëmarrës ndaj të cilit Banka e Shqipërisë ka marrë vendim për kufizim të përkohshëm dhe/ose përfshirje nga sistemi AIPS, ka të drejtë të kërkojë shfuqizimin ose ndryshimin e këtij akti nga Guvernatori, brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditëve nga data kur ankuesi ka marrë njoftim për aktin.

2. Pas realizimit të ankimit administrativ te Guvernatori, pjesëmarrësi ka të drejtë t'i drejtohet Gjykatës së Apelit.

3. Ankimi administrativ nuk e pezullon zbatimin e aktit administrativ të nxjerrë nga Banka, në rastet kur kjo e fundit çmon se stabiliteti i sistemit financiar në tërësi, mund të cenohet apo të rrezikohet nga efekti pezullues i ankimit.

4. Paraqitja dhe shqyrtimi i ankimit administrativ bëhet sipas formës, procedurave dhe afateve të përcaktuara në Kodin e Procedurave Administrative.

KREU V SHLYERJA NË SISTEMIN AIPS

Neni 25

Ditët dhe oraret e operimit të sistemit

1. Sistemi AIPS operon në ditët e punës, sipas kalendarit zyrtar në Republikën e Shqipërisë.

2. Me orë të punës së sistemit, nënkuptohen orët e operimit në sistem si specifikohet në [shtojçën A](#), pra koha gjatë së cilës sistemi është në dispozicion të pjesëmarrësve për ta aksesuar dhe për të kryer aktivitetet në të.

3. Banka e Shqipërisë ka të drejtën të ndryshojë oraret në situata të paparashikuara emergjence, për nevoja të lidhura me shlyerjen e instruksioneve të sistemeve vartëse ose, pasi vlerëson kërkesë individuale nga një pjesëmarrës.

4. Pjesëmarrësit njoftohen për çdo ndryshim si më sipër të orarit nëpërmjet njoftimeve automatike të sistemit AIPS dhe/ose me mesazh SWIFT tekst dhe/ose *email*.

Neni 26

Karakteret përfundimtar të pagesës dhe të shlyerjes

1. Shlyerja e një instruksioni pagese konsiderohet përfundimtare për pjesëmarrësit urdhërues dhe përfitues që nga momenti i debitimit dhe i kreditimit të llogarive përkatëse të shlyerjeve.

2. Një instruksion pagese është i parevokueshëm nga pjesëmarrësi apo administratori i sistemit, nga momenti i ekzekutimit të shlyerjes në sistemin AIPS.

3. Shlyerja e një urdhërpagese kryhet menjëherë pas hyrjes së saj në sistemin AIPS, në rast se pjesëmarrësi/t sigurojnë një tepicë të mjaftueshme fondesh për të mbuluar shlyerjen.

4. Tërheqja e urdhërpagesës nuk mund të kryhet pas shlyerjes së saj, por mund të kthehet me kah të kundërt, iniciuar nga pala tjetër.

Neni 27

Pranimi i transaksioneve të urdhërpagesave

1. Transaksionet e pranuar nga sistemi AIPS ekzekutohen në datën e valutës.

2. Sistemi AIPS pranon instruksione pagese me datëvalutë të ardhme deri në 5 (pesë) ditë pune nga data e punës e sistemit.

3. Transaksionet e pranuar nga sistemi AIPS ruhen deri sa dita e punës e sistemit të përputhet me datëvalutën e përcaktuar nga pjesëmarrësi.

4. Transaksionet me datëvalutë të ardhme të pranuar nga sistemi AIPS mund të fshihen nga vetë pjesëmarrësit, për sa kohë dita e punës e sistemit nuk është përputhur ende me datëvalutën e përcaktuar nga pjesëmarrësi.

5. Transaksionet me datëvalutë më të largët se 5 (pesë) ditë pune nga data e punës e sistemit, ose me datëvalutë që nuk përkon me një ditë pune të sistemit, refuzohen nga sistemi AIPS.

Neni 28

Kontrolli për mjaftueshmërinë e fondeve

1. Çdo transaksion ekzekutohet vetëm në rast se ka fonde të mjaftueshme në llogarinë/llogaritë që debitohet/debitohen.

2. Mjaftueshmëria e fondeve në llogarinë e pjesëmarrësit përcaktohet nga teprica e llogarisë, si dhe nga minimumi i rezervës së detyruar, në rastin e pjesëmarrësve për të cilët aplikohet rezerva e detyruar.

3. Në përlllogaritjen e mjaftueshmërisë së fondeve për ekzekutimin e një transaksioni, merren parasysh edhe rezervat e ndryshme të krijuara për qëllime të dedikuara.

4. Pjesëmarrësit monitorojnë tepicën e llogarisë përkatëse dhe marrin masa për sigurimin e likuiditeteve të nevojshme për shlyerjen e urdhërpagesave.

Neni 29

Radha e pagesave

1. Radhitja për ekzekutim dhe kontrolli i urdhërpagesave kryhet mbi bazën e parimit *First-In-First-Out* (FIFO) dhe mbi bazën e përparësisë së dhënë urdhërpagesave nga pjesëmarrësit.

2. Urdhërpagesat të cilat nuk mund të ekzekutohen, për shkak të pamjaftueshmërisë së fondeve në llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit, vendosen nga sistemi AIPS në radhë pritjeje dhe rikontrollohen nga sistemi sa herë që ndryshojnë të dhënat mbi fondet në llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit.

3. Kontrolli nga sistemi AIPS për mjaftueshmërinë e fondeve në llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit bëhet vetëm për urdhërpagesën e parë të radhës së këtij pjesëmarrësi.

4. Ndryshimi i kësaj radhitjeje mund të bëhet vetëm në rastet e parashikuara në këtë rregullore.

Neni 30

Administrimi i përparësisë së transaksioneve

1. Përparësia e transaksioneve përcaktohet në vlerë numerike të plotë. Sa më e vogël vlera e përparësisë së një transaksioni, aq më prioritar është ai transaksion në radhën për ekzekutim.

2. Për çdo tip transaksioni në sistemin AIPS paracaktohet një vlerë përparësie nga Banka e Shqipërisë.

3. Në momentin e vendosjes në radhë, transaksioni merr si përparësi vlerën e paracaktuar të atij tipi transaksioni. Përparësia e transaksionit në radhë mund të ndryshohet më pas nga pjesëmarrësi si parashikohet në këtë rregullore, duke respektuar kufijtë e përcaktuar të vlerës minimale dhe maksimale të lejuar për atë transaksion.

4. Përparësi më e lartë i jepet instruksionit të kthimit të kredisë njëditore.

5. Pas instruksionit të kthimit të kredisë njëditore, përparësi më e lartë i jepet instruksionit të shlyerjes neto (NSI).

6. Pas instruksionit të shlyerjes neto (NSI), përparësi më e lartë i jepet urdhërpagesave të iniciuara nga Banka e Shqipërisë.

7. Pas urdhërpagesave të iniciuara nga Banka e Shqipërisë, përparësi më e lartë u jepet mesazheve SWIFT të dërguara me prioritet urgjent nga pjesëmarrësit, me përjashtim të Bankës së Shqipërisë.

8. Pas mesazheve SWIFT të dërguara me prioritet urgjent nga pjesëmarrësit, përparësi më e lartë u jepet mesazheve SWIFT të dërguara me prioritet normal nga pjesëmarrësit, me përjashtim të Bankës së Shqipërisë.

Neni 31

Ndryshimi i radhitjes së urdhërpagesave

1. Me përjashtim të instruksioneve për kthimin e kredisë njëditore, të shlyerjes neto (NSI) dhe të urdhërpagesave të iniciuara nga Banka e Shqipërisë, çdo pjesëmarrës që ka të drejta të mjaftueshme dhe akseson sistemin AIPS, mund të ndryshojë radhitjen e urdhërpagesave të veta, duke ndryshuar vlerën e përparësisë.

2. Çdo pjesëmarrës i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni mund të ndryshojë radhitjen e urdhërpagesave të veta, të cilat janë ende të pashlyera në radhë, brenda intervalit të përparësisë për atë tip transaksioni.

3. Ndryshimi i radhitjes së urdhërpagesave mund të kryhet, gjithashtu, nga Banka e Shqipërisë, kur kërkohet nga pjesëmarrësi.

Neni 32

Fshirja e një pagese në radhë

1. Instruksionet e pagesave të pashlyera në radhë, mund të fshihen nga vetë pjesëmarrësi që i ka iniciuar.

2. Instruksionet e pagesave të pashlyera në radhë, mund të fshihen në çdo kohë nga Banka e Shqipërisë në cilësinë e administratorit të sistemit:

a) me kërkesë të pjesëmarrësit;

b) kur lind e nevojshme dhe Banka e Shqipërisë çmon se pjesëmarrësi, për shkak të problemeve teknike, nuk mund ta administrojë radhën përkatëse.

3. Gjatë mbylljes së ditës, nëse ka instruksione pagese të pashlyera në radhën e një pjesëmarrësi, ato fshihen automatikisht nga sistemi AIPS.

Neni 33

Pagesat e refuzuara gjatë ditës

Refuzohen automatikisht nga sistemi AIPS:

a) urdhërpagesat për llogari të klientëve të pjesëmarrësve, të cilat hyjnë në këtë sistem pas *cut-off* paraprak;

b) urdhërpagesat ndërbankare, të cilat hyjnë në sistem pas *cut-off* përfundimtar;

c) urdhërpagesat të cilat sistemi i vlerëson si të pasakta.

Neni 34

Shlyerjet neto

1. Instruksionet për shlyerjet neto që ekzekutohen në sistemin AIPS rrjedhin nga:

a) sistemet vartëse, të cilët gjenerojnë transaksione në formë neto;

b) klerimi i çeqeve.

2. Pozicionet shumëpalëshe neto shlyhen në llogaritë e shlyerjes së pjesëmarrësve në sistemin AIPS.

3. Shlyerja e instruksioneve neto realizohet vetëm në rast se të gjithë pjesëmarrësit me pozicione neto debitore, kanë fonde të mjaftueshme në llogaritë e tyre të shlyerjes.

4. Instruksionet neto të pagesave shlyhen në mënyrë të njëhershme, të vetme e të parevokueshme.

5. Pjesëmarrësit marrin masa për sigurimin e fondeve të mjaftueshme në llogaritë e tyre përkatëse të shlyerjes, për shlyerjen e menjëhershme të detyrimeve të tyre neto.

Neni 35

Transaksionet e regjistruara nga Banka e Shqipërisë

Banka e Shqipërisë kryen në sistemin AIPS transaksionet e mëposhtme:

a) pagesat e Bankës së Shqipërisë si pjesëmarrëse në sistemin AIPS, të cilat burojnë nga veprimtaria e saj operacionale;

b) transaksionet e politikës monetare;

c) pagesat për pjesëmarrësit e tërthortë, për të cilët luan rolin e agjentit shlyerës;

d) pagesat e interesave dhe të gjobave të aplikueshme, sipas dispozitave nënligjore të nxjerra nga Banka e Shqipërisë;

e) pasqyrimin e rezultateve neto nga shlyerja e kartave, si dhe ato të kleringut të çeqeve në lek;

f) pasqyrimin e tarifave të përdorimit të sistemeve apo të shërbimeve të ofruara nga Banka e Shqipërisë;

g) regjistrimin e instruksioneve të shlyerjes neto për pjesëmarrës operatorë, në raste të ngjarjeve të paparashikuara, në pamundësi të kryerjes së atyre veprimeve nga vetë pjesëmarrësi, me urdhër të pjesëmarrësit me shkresë zyrtare të nënshkruar nga nënshkrimet e autorizuar, sipas rregullit dhe klasifikimit të njoftuara zyrtarisht nga pjesëmarrësi, në përputhje me këtë rregullore.

h) Regjistrimin e transaksioneve ndërbankare të iniciuara prej pjesëmarrësit, në rast pamundësie komunikimi, teknike apo aksesit në sistem nga vetë pjesëmarrësi ose të përfundimit të afateve kohore, sipas orareve të operimit të sistemit AIPS, në lidhje me procesimin e transaksioneve, por gjithmonë nëse nuk ka përfunduar afati i fundit i operimit në ditën e punës në sistemin AIPS nga Banka e Shqipërisë dhe me urdhër të pjesëmarrësit në një nga format e mëposhtme:

i. shkresë zyrtare të nënshkruar nga nënshkrimet e autorizuar, sipas rregullës dhe klasifikimit të njoftuar zyrtarisht nga pjesëmarrësi, në përputhje me këtë rregullore;

ii. urdhër të dërguar me mesazh SWIFT të autentikuar.

Neni 36

Kredia brenda ditës dhe kredia njëditore

1. Banka e Shqipërisë ofron kredi brenda ditës për pjesëmarrësit, në përputhje me aktet nënligjore përkatëse në fuqi, me qëllim krijimin e mundësive për pjesëmarrësit për përmbushjen e detyrimit të tyre në mbajtjen e likuiditetit në sistemin AIPS.

2. Në rast të pamundësisë për shlyerje të kredisë brenda ditës, Banka e Shqipërisë ofron mundësinë për kredi njëditore për pjesëmarrësin, në përputhje me aktet nënligjore përkatëse në fuqi.

Neni 37

Rezervat

1. Me qëllim garantimin e shlyerjes së pozicioneve debitore me rëndësi, sistemi AIPS ofron mundësinë për të përcaktuar rezerva të veçanta për shlyerjen e sistemeve vartëse apo për qëllime të tjera të veçanta, të tilla si rezervë për tërheqjet në para fizike, rezervë për shlyerjen për sisteme me finalitet shlyerjeje etj.

2. Rezervat u mundësojnë pjesëmarrësve dhe/ose Bankës së Shqipërisë që të lëvizin fonde nga llogaria e shlyerjes së pjesëmarrësit në një nga llogaritë rezervë për një qëllim të caktuar.

3. Tipat e rezervave përcaktohen dhe krijohen në sistemin AIPS nga Banka e Shqipërisë. Parametrat e vendosur nga Banka e Shqipërisë për çdo rezervë, përcaktojnë mënyrën se si fondet mund të zhvendosen për/nga rezerva dhe se si ato përdoren nga vetë rezerva.

4. Lëvizjet e rezervave, varësisht nga konfigurimi i tyre, mund të realizohen nga vetë pjesëmarrësi dhe/ose nga Banka e Shqipërisë, në cilësinë e administratorit të sistemit, me kërkesë të specifikuar të pjesëmarrësit.

Neni 38

Rezerva e detyruar

1. Pjesëmarrësit e sistemit AIPS, të cilët janë subjekte që kanë detyrimin e mbajtjes së rezervës së detyruar, sipas përcaktimeve në aktet nënligjore në fuqi, duhet të sigurojnë fonde të mjaftueshme në llogarinë e tyre të shlyerjes deri në mbyllje të ditës së punës përpara datës së regjistrimit të rezervës së detyruar, për të siguruar regjistrimin e rezervës së detyruar në datën e caktuar.

2. Transaksionet që reduktojnë fondet në llogarinë e shlyerjes së pjesëmarrësit nën minimumin e miratuar për rezervën e detyruar, sipas akteve nënligjore në fuqi, nuk ekzekutohen dhe mbahen në radhë nga sistemi për rikontroll të mëvonshëm, kundrejt krijimit të fondeve të mjaftueshme.

3. Banka e Shqipërisë, në përputhje me aktet nënligjore në fuqi, shlyen në sistemin AIPS pagesat që lidhen me:

- a) interesat mbi rezervën e detyruar;
- b) gjokat për mosplotësimin e nivelit të rezervës së detyruar.

KREU VI**NGJARJET E PAPARASHIKUARA DHE
PROCEDURAT E EMERGJENCËS**

Neni 39

Ngjarjet e paparashikuara

Ngjarjet e paparashikuara klasifikohen si më poshtë:

- a) ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë pjesëmarrësit;
- b) ngjarje të paparashikuara në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë.

Neni 40

**Ngjarje të paparashikuara në
infrastrukturën pranë pjesëmarrësit**

1. Nëse një pjesëmarrës ndeshet me vështirësi teknike/sigurie, të cilat pengojnë:

- a) procesimin e urdhërpagesave në sistemin AIPS; dhe/ose
- b) monitorimin e sistemit AIPS; dhe/ose
- c) transferimin e instruksioneve për në sistemin AIPS,

ai njofton Bankën e Shqipërisë brenda 30 minutave nga momenti i konstatimit të këtyre vështirësive.

2. Banka e Shqipërisë, me marrjen e njoftimit nga pjesëmarrësi, bashkëpunon me të për të identifikuar problemin dhe udhëzon atë për mundësi alternative.

3. Pjesëmarrësit njoftojnë menjëherë Bankën e Shqipërisë për çdo ndryshim në rrethanat apo në kushtet e operimit.

4. Në rastin kur vështirësi teknike pranë pjesëmarrësit pengojnë regjistrimin e transaksioneve, brenda orareve të përcaktuara në sistemin AIPS, pjesëmarrësi mund të kërkojë me shkresë zyrtare ose mesazh SWIFT të autentifikuar, regjistrimin nga Banka e Shqipërisë të transaksioneve ndërbankare, për llogari të tij.

5. Në rastin e pjesëmarrësve operatorë, kur vështirësi teknike pranë pjesëmarrësit pengojnë transmetimin e instruksioneve, brenda orareve të përcaktuara në sistemin AIPS, pjesëmarrësi mund të kërkojë me shkresë zyrtare regjistrimin e instruksioneve të shlyerjes neto.

6. Kur vështirësitë teknike pranë pjesëmarrësit vazhdojnë për një kohë të gjatë, nëse gjykohet e nevojshme nga pjesëmarrësi, apo nga Banka e Shqipërisë, në varësi të situatës, nga pjesëmarrësi ose nga Banka e Shqipërisë, mund të kërkojë kufizimi i përkohshëm i atij pjesëmarrësi në sistemin AIPS.

7. Banka e Shqipërisë njofton pjesëmarrësit e tjerë, në rastet kur ajo gjykon se problemi i një pjesëmarrësi mund të shkaktojë shqetësime të tjera në funksionimin e përgjithshëm të sistemit AIPS.

Neni 41

**Ngjarje të paparashikuara në
infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë**

1. Në raste të një mosfunksionimi në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, kjo e fundit njofton pjesëmarrësit me *email* ose me telefon, konsultohet me mbështetjen teknike në varësi të sistemit/eve të përfshira dhe problematikës së krijuar, si dhe mban kontakte të vazhdueshme me pjesëmarrësit, nëpërmjet personave të kontaktit.

2. Varësisht nga problematika dhe sistemi/et i/e përfshirë nga mosfunksionimi, në qoftë se është e nevojshme, Banka e Shqipërisë merr masa për

zhvendosje në sistemin *backup*, si dhe njofton pjesëmarrësit për këtë.

3. Sistemet të cilët mund të përfshihen në procese zhvendosje në site *backup* mund të jenë:

- a) AIPS;
- b) SWIFT;
- c) linjat në përdorim për VPN.

4. Banka e Shqipërisë mund të pezullojë pjesërisht ose tërësisht funksionimin e sistemit, në rrethanat kur vazhdimi i funksionimit të tij do të kishte ndikim negativ mbi stabilitetin e sistemit, duke njoftuar menjëherë për këtë pjesëmarrësit.

5. Në rastet kur e gjykon të nevojshme, Banka e Shqipërisë i dërgon kompanisë SWIFT një kërkesë emergjence, për të ndryshuar statusin e grupit të mbyllur (CUG) AIPS në “mbyllur”. Pas aplikimit të këtij ndryshimi, sistemi SWIFT në Bankën e Shqipërisë refuzon çdo instruksion të ardhshëm pagese të pjesëmarrësve me një njoftim mosekzekutimi.

Pas ndryshimit të statusit grupit të mbyllur (CUG) AIPS si më sipër, kur Banka e Shqipërisë e gjykon të arsyeshme, ajo i dërgon kompanisë SWIFT një kërkesë emergjence për të ndryshuar statusin e grupit të mbyllur (CUG) AIPS, në “hapur”.

6. Në rast se është e pamundur që infrastruktura të vendoset në funksionim për operim në sistemin AIPS, atëherë Banka e Shqipërisë instruktin pjesëmarrësit mbi mjetet/mënyrat alternative, sipas mundësive për të kapërcyer vështirësinë e krijuar.

7. Në rast se gjykohet e arsyeshme nga Banka e Shqipërisë, kjo e fundit mund të udhëzojë pjesëmarrësit të dërgojnë me shkresë zyrtare pagesat e ditës së punës, në mënyrë që të regjistrohen manualisht në sistemin AIPS, nga Banka e Shqipërisë.

8. Rikthimi i normalitetit në funksionim në infrastrukturën pranë Bankës së Shqipërisë, gjithashtu, iu njoftohet pjesëmarrësve në sistem, nëpërmjet personave të kontaktit.

Neni 42

Regjistrimi i ngjarjeve të paparashikuara

1. Çdo pjesëmarrës regjistron menjëherë të gjitha ngjarjet e paparashikuara dhe problemet e vërejtura në sistemin AIPS, si dhe çdo ngjarje në sistemet apo infrastrukturën e tij të brendshme

informatike, të cilat ndikojnë në përdorimin e sistemit AIPS nga ana e pjesëmarrësit.

2. Ngjarjet e evidentuara, sipas pikës 1 të këtij neni që kanë pasur një kohëzgjatje më të gjatë se 30 minuta, pjesëmarrësi i raporton, duke njoftuar me *email* pranë Bankës së Shqipërisë, brenda ditës së punës.

3. Me rifillimin e aktivitetit të pjesëmarrësit në sistem dhe/ose normalizimin e situatës, ai duhet të raportojë pranë Bankës së Shqipërisë brenda 2 (dy) ditëve pune, sipas formatit të përcaktuar në [shtojçën F](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje. Raportimi duhet të kryhet si në rastin e zgjidhjes së përkohshme të situatës/incidentit, ashtu edhe në vazhdimësi, deri në zgjidhjen përfundimtare.

Neni 43

Testimi i procedurave *Fallback Recovery* në sistemin AIPS

1. Banka e Shqipërisë kryen çdo 6 muaj testimin e procedurave të *Fallback Recovery* për ngjarjet e paparashikuara, në bashkëpunim dhe me pjesëmarrësit e tjerë të sistemit AIPS.

2. Banka e Shqipërisë njofton pjesëmarrësit për kalimin e operacioneve të sistemit AIPS primar në sistemin AIPS *backup*, për zhvillimin e testimit të procedurave të *Fallback Recovery*, si dhe për çdo veprim që ata duhet të ndërmarrin, jo më vonë se 5 (pesë) ditë pune përpara datës së testimit.

3. Gjatë testimit të procedurave *Fallback Recovery* nga Banka e Shqipërisë, pjesëmarrësit aksesojnë sistemin nëpërmjet adresës së sistemit AIPS *backup* në Bankën e Shqipërisë.

4. Pjesëmarrësit, kur është e nevojshme, kryejnë vetë testimin e procedurave të *Fallback Recovery* për mjediset e tyre. Pjesëmarrësi njofton Bankën e Shqipërisë për çdo testim dhe ndryshim infrastrukturor, që mund të ndikojë në aftësinë e tij për të operuar në sistemin AIPS.

5. Nëse paraqitet nevoja që një pjesëmarrës të kalojë në mjedisin e tij *backup*, ai duhet ta bëjë këtë pa pasur ndikim te pjesëmarrësit e tjerë apo te Banka e Shqipërisë.

6. Në çdo rast, pjesëmarrësi njofton Bankën e Shqipërisë për qëllimin e tij për të kaluar në sistemin *backup* dhe më pas për kryerjen e suksesshme të kalimit.

KREU VII
ASPEKTE TEKNIKE TË
ADMINISTRIMIT TË SISTEMIT AIPS

Neni 44

**Administrimi i ndryshimeve në sistemin
AIPS**

1. Ndryshimet në sistemin AIPS janë si më poshtë:

a) ndryshime funksionale dhe teknike të sistemit AIPS;

b) ndryshime në shërbimet e SWIFT të lidhura me sistemin AIPS;

c) ndryshime në VPN.

2. Banka e Shqipërisë njofton dhe udhëzon pjesëmarrësit përpara zbatimit të ndryshimeve të planifikuara të sistemit AIPS, kur këto ndryshime ndikojnë te pjesëmarrësi.

3. Ndryshimet apo korrigjimet e nevojshme në procedurat, si dhe në dokumentacionin plotësues të sistemit AIPS, në raste ndryshimi, u njoftohen pjesëmarrësve.

4. Çdo ndryshim testohet në sistemin test përpara se të implementohet në sistemin primar AIPS.

5. Në rast ndryshimesh në operimin e sistemit AIPS, lajmërohen paraprakisht të gjithë pjesëmarrësit, duke u dhënë kohën e nevojshme për t'u përgatitur, si dhe për krijimin e kushteve të nevojshme për testimin e lidhjes së sistemeve të tyre me sistemin AIPS.

6. Banka e Shqipërisë, me iniciativë të saj ose me kërkesë të argumentuar të pjesëmarrësit, mund të bëjë ndryshime në sistemin AIPS, me qëllim sigurimin e funksionimit normal, apo përmirësime të tij. Në rastet kur ndryshimet e propozuara kanë ndikime te pjesëmarrësit e sistemit AIPS, Banka e Shqipërisë këshillohet paraprakisht me këta të fundit.

7. Banka e Shqipërisë, pas shqyrtimit të kërkesës së argumentuar të pjesëmarrësit, e njofton atë për pranimin ose refuzimin e saj, duke e shoqëruar këtë njoftim me argumentet përkatëse.

8. Në rast se ndryshimet e lartpërmendura iniciohen nga:

a) Banka e Shqipërisë, kostot e ndryshimeve mbulohen nga kjo e fundit;

b) një pjesëmarrës, atëherë kostot e ndryshimeve mbulohen nga të gjithë pjesëmarrësit

e sistemit AIPS, të cilët përfitojnë nga zgjidhja e ofruar, në mënyrë të barabartë;

c) një pjesëmarrës dhe ndryshimi në fjalë sjell përfitim vetëm për atë pjesëmarrës, atëherë kostot e ndryshimeve mbulohen nga vetë ai.

9. Banka e Shqipërisë nuk është e detyruar të këshillohet me pjesëmarrësit në rastet kur nevoja për ndërhyrje në sistemin AIPS është urgjente dhe çdo vonesë mund të shkaktojë vështirësi për pjesëmarrësit e sistemit AIPS.

Neni 45

Ndryshimet te pjesëmarrësit

1. Çdo ndryshim i propozuar nga një pjesëmarrës që lidhet me mjedisin operues të tij lidhur me AIPS, duhet fillimisht të testohet dhe më pas të zbatohet në mjedisin primar të pjesëmarrësit.

2. Në çdo rast ndryshimi adresash të rrjetit internet ose të përdoruesve VPN, pjesëmarrësit plotësojnë formularin, sipas [shtojçës D](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

Neni 46

Personat e kontaktit

1. Çdo pjesëmarrës dorëzon informacionin mbi personat e kontaktit sipas [shtojçës C](#) në Bankën e Shqipërisë, e cila mban dhe përditëson listën e të gjithë personave të kontaktit të pjesëmarrësve.

2. Çdo pjesëmarrës duhet të përcaktojë të paktën dy persona kontakti për pagesat dhe të paktën dy persona kontakti për IT-në.

3. Pjesëmarrësit në sistemin AIPS njoftojnë menjëherë Bankën e Shqipërisë për çdo ndryshim në listën e personave të kontaktit.

Neni 47

Asistenca për përdoruesit e sistemit AIPS

1. Banka e Shqipërisë iu ofron pjesëmarrësve shërbimin e ndihmës, përmes të cilit ata mund të kërkojnë asistencë mbi të gjitha aspektet dhe problematikat e lidhura me funksionimin e sistemit AIPS.

2. Për shërbimin e ndihmës, Banka e Shqipërisë vë në dispozicion të pjesëmarrësve një adresë *email*-i ku ata duhet të adresojnë kërkesat e tyre për asistencë.

3. Banka e Shqipërisë iu komunikon me *email* pjesëmarrësve informacionin për personat e saj të kontaktit, si dhe adresën *email* të shërbimit të ndihmës.

4. Për çdo kërkesë për pajisje sigurie, pjesëmarrësi paraqet pranë Bankës së Shqipërisë, formularin në [shtojçën D](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

5. Në rast pamundësie të krijimit/fshirjes/modifikimit të një përdoruesi, pjesëmarrësi i drejtpërdrejt paraqet formularin në [shtojçën D](#), pranë Bankës së Shqipërisë, e cila e krijon/fshin/modifikon këtë përdorues në sistem.

6. Në rast fshirjeje të një përdoruesi, pjesëmarrësi duhet të sjellë certifikatën e tij të sigurisë për anulim pranë Bankës së Shqipërisë, shoqëruar me formularin në [shtojçën D](#).

7. Banka e Shqipërisë, çdo vit, rinovon certifikatat digjitale të përdoruesve të pjesëmarrësve në sistem. Këto certifikata duhet të paraqiten nga pjesëmarrësi në Bankën e Shqipërisë, në përfundim të afatit të skadencës, shoqëruar me formularin në [shtojçën D](#).

8. Për çdo modifikim të pjesëmarrësit ose të kontakteve të tij për sistemin AIPS, pjesëmarrësi sjell pa vonesa pranë Bankës së Shqipërisë formularin e paraqitur në [shtojçën C](#) bashkëlidhur kësaj rregulloreje.

KREU VIII DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 48 Ndryshime të rregullores

1. Banka e Shqipërisë informon pjesëmarrësit në sistem për çdo ndryshim të dispozitave të kësaj rregulloreje.

2. Pjesëmarrësit mund të paraqesin drejtpërdrejt pranë Bankës së Shqipërisë, propozime për ndryshime të dispozitave të rregullores apo të vetë sistemit AIPS.

3. Propozimet sipas pikës 2 të këtij neni, paraqiten me shkrim dhe përmbajnë një përshtypje të plotë të qëllimit dhe të përfitimeve të mundshme të ndryshimit që propozohet.

4. Banka e Shqipërisë shqyrton këto propozime, duke ruajtur të drejtën e vendimit përfundimtar, lidhur me miratimin/zbatimin ose jo të ndonjë

ndryshimi të propozuar në dispozitat e rregullores apo të vetë sistemit AIPS.

5. Banka e Shqipërisë njofton me shkrim propozuesin, në rast se propozimet e tij për ndryshime refuzohen, duke paraqitur edhe arsyet e refuzimit.

Neni 49 Begatimi pa shkak

1. Një pjesëmarrës përfitues është subjekt i një pretendimi për begatim pa shkak nga një pjesëmarrës urdhërues:

a) nëse përfituesi nuk krediton llogarinë e klientit dhe të bëjë të disponueshme fondet brenda së njëjtës datëvalutë, kur instruksionet e urdhërpagesës janë të sakta;

b) nëse përfituesi nuk kthen/kompenson brenda afateve të përcaktuara më poshtë fondet, të cilat nuk është në gjendje t'i transferojë në llogarinë e klientit të tij, për shkak të:

i. instruksioneve të pasakta ose kontradiktore të llogarisë; dhe/ose

ii. mbylljes së llogarisë për të cilën janë destinuar këto fonde.

2. Përfituesi kryen kompensimin e urdhërpagesës së parashikuar në pikën 1/“b” të këtij neni tek urdhëruesi, brenda ditës pasardhëse të punës së datëvalutës së përcaktuar në instruksionin e pagesës.

3. Kompensimi i urdhërpagesës bëhet nëpërmjet inicimit të një urdhërpagese nga përfituesi subjekt i pretendimit për begatim pa shkak, e cila ka kah të kundërt me urdhërpagesën fillestare, minus komisionin e pjesëmarrësit të begatuar pa shkak dhe tarifën e përcaktuar për përdorimin e sistemit, sipas përcaktimeve në këtë rregullore.

4. Për çdo ditë vonese në kthimin e fondeve, sipas pikave 2 dhe 3 të këtij neni, përfituesi sanksionohet nga urdhëruesi, i cili pretendon begatim pa shkak të përfituesit me normën repo 1-javore + 2 pikë përqindjeje.

5. Mosshlyerja e detyrimeve nga përfituesi subjekt i pretendimit për begatim pa shkak, në shumën dhe afatet e përcaktuara në këtë nen, përbën shkelje të kësaj rregulloreje.

Neni 50

Përgjegjësia në rastin e forcave madhore

1. Banka e Shqipërisë, në cilësinë e operatorit të sistemit AIPS, si dhe pjesëmarrësit në sistem, nuk mbajnë përgjegjësi për dëmet që rrjedhin nga mospërbushja e detyrimeve të përcaktuara në këtë rregullore, që vijnë si pasojë e gjendjes së jashtëzakonshme, luftërave, turbullirave të tjera civile, fatkeqësive natyrore dhe për çdo rrethanë tjetër jashtë kontrollit të tyre, si dhe si pasojë e çdo force tjetër madhore.

2. Pjesëmarrësi që nuk është në gjendje të përmbushë detyrimet e veta për shkaqet e përcaktuara në pikën 1, duhet:

a) të njoftojë operatorin e sistemit me shkrim mbi shkaktuesin dhe shkallën që ka penguar atë në përmbushjen e detyrimeve;

b) të bëjë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të rifilluar përmbushjen e detyrimeve sa më shpejt që të jetë e mundur dhe njëkohësisht, të përpiqet të minimizojë efektet negative të shkaqeve të përcaktuara në pikën 1.

Neni 51

Mbrojtja e Sistemit AIPS

1. Një instruksion pagese konsiderohet që ka hyrë në sistemin AIPS kur të ketë marrë statusin “Received” prej tij dhe nga ky moment konsiderohet i paravokueshëm.

2. Në rastet e procedurave për paaftësi pagese të pjesëmarrësve, çështjet që lidhen me finalitetin e shlyerjes dhe realizimin e kolateralit financiar rregullohen nga dispozitat e ligjit për sistemin e pagesave.

Neni 52

Konfidencialiteti

1. Pjesëmarrësit zbatojnë rregullat dhe normat e konfidencialitetit të informacionit mbi të gjitha instruksionet e pagesave të hyra në sistemin AIPS.

2. Pjesëmarrësit e sistemit AIPS mund të shkëmbejnë informacione me çdo pjesëmarrës tjetër, në lidhje me çdo aspekt të funksionimit apo administrimit të këtij sistemi.

3. Secili nga pjesëmarrësit instrukturon personelin përkatës, i cili ka të drejta për përdorimin e informacionit mbi instruksionet e pagesave të hyra në sistemin AIPS, për ruajtjen e konfidencialitetit mbi këtë informacion, në përputhje me rregullat dhe normat e konfidencialitetit dhe me dispozitat e kësaj rregulloreje.

4. Pjesëmarrësit dhe Banka e Shqipërisë ushtrojnë të njëjtin nivel përkujdesjeje për mbrojtjen e konfidencialitetit të informacionit të klasifikuar si konfidencial nga një palë tjetër, si ai që ushtrohet për mbrojtjen e informacionit të vet, të klasifikuar konfidencial.

5. Dispozitat e këtij neni zbatohen nga pjesëmarrësit dhe Banka e Shqipërisë edhe pas mbylljes së llogarisë së shlyerjes së pjesëmarrësit ose përjashtimit nga pjesëmarrja në sistem.

Neni 53

Organizimi i brendshëm

Organizimi i brendshëm i punës, brenda njësive të Bankës së Shqipërisë për realizimin e detyrave të mësipërme, përcaktohet me rregullore të veçantë të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë.

Neni 54

Hyrja në fuqi

Rregullorja hyn në fuqi 15 ditë pas publikimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KRYETAR I KËSHILLIT MBIKËQYRËS

Gent Sejko

SHTOJCA A
ORARET OPERUESE TË SISTEMIT AIPS

Ora	Ngjarja	Operacionet
1. 08:15–08:30	2.Fillimi i procedurave të hapjes së ditës	Intervali gjatë të cilit kryhet hapja e ditës (<i>Start Of Day</i>) në sistemin AIPS. <i>Start of day</i> duhet të jetë kryer brenda orës 08:30.
3. 08:15–08:35	4.Fillimi i operimit	Intervali gjatë të cilit kryhet hapja e ditës së punës (<i>Open For Business</i>) në sistemin AIPS. <i>Open For Business</i> kryhet pasi të jetë kryer <i>Start Of Day</i> . Pjesëmarrësit mund të dërgojnë dhe të marrin pagesa.
5. 15:30	6.Cut-off paraprak	Sistemi AIPS nuk pranon më pagesa për klientët. Sistemi AIPS pranon vetëm pagesa ndërbankare. Sistemi AIPS lejon regjistrimin e transaksioneve manualisht nga Banka e Shqipërisë.
7. 16:00	8.Cut-off përfundimtar 9.Fund i operimit në sistem	Sistemi AIPS nuk pranon transaksionet e ardhura me mesazhe pagese ndërbankare. Sistemi AIPS lejon regjistrimin e transaksioneve manualisht nga Banka e Shqipërisë.
10. 16:30–16:45	11.Mbyllja e ditës së punës	Kryhen procedurat e mbylljes së sistemit, gjenerohen raportet e fundit të ditës, dërgohen gjendjet e llogarive me mesazhe konfirmimi SWIFT.

SHTOJCA B
MARRËVESHJA TIP

Neni 2
Baza ligjore

Marrëveshje ndërmjet Bankës së Shqipërisë dhe , për pjesëmarrje në sistemin e pagesave ndërbankare me vlerë të madhe – AIPS

E lidhur në datën __.__.____

Palët:

Banka e Shqipërisë (si më poshtë “Banka”),
me adresë: _____, Tiranë, përfaqësuar ligjërisht
në këtë marrëveshje nga drejtori në Bankën e
Shqipërisë që mbulon fushën e sistemeve të
pagesave,
dhe

(si më poshtë “Pjesëmarrësi”), me adresë:
_____, Tiranë, përfaqësuar ligjërisht në këtë
marrëveshje nga drejtori, z/znj. _____,

bien dakord të lidhin këtë marrëveshje sipas
kushteve të mëposhtme:

Neni 1
Qëllimi

Qëllimi i marrëveshjes është përcaktimi i të
drejtave dhe i detyrimeve të palëve, të cilat lindin në
kuadër të ofrimit nga ana e Bankës të shërbimeve
të shlyerjes së pagesave ndërbankare me vlerë të
madhe në sistemin AIPS, i cili operohet dhe
administrohet nga kjo e fundit.

Marrëveshja hartohet në bazë të:

- a) Kodit Civil të Republikës së Shqipërisë;
- b) ligjit “Për Bankën e Shqipërisë”;
- c) ligjit “Për sistemin e pagesave”;
- d) ligjit “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”;
- e) ligjit “Për rimëkëmbjen dhe ndërhyrjen e jashtëzakonshme në banka në Republikën e Shqipërisë”;
- f) rregulloreve të Bankës për sistemet AIPS dhe AECH;
- g) akteve të tjera nënligjore të Bankës.

Neni 3
Zbatimi

1. Për zbatimin e marrëveshjes, palët bazohen
kryesisht në rregulloren e Bankës së Shqipërisë,
“Për funksionimin e sistemit të pagesave
ndërbankare me vlerë të madhe – AIPS” dhe çdo
ndryshim të saj (rregullorja për sistemin AIPS).

2. Të drejtat dhe detyrimet e palëve janë ato të
përcaktuara në rregulloren për sistemin AIPS, si
dhe në çdo ndryshim të mëvonshëm të saj.

3. Për të gjitha çështjet që nuk përcaktohen
shprehimisht në këtë rregullore, zbatohen

dispozitat ligjore dhe nënligjore të cituara në bazën ligjore të marrëveshjes.

4. Çdo kusht ose formulim i marrëveshjes apo i rregullores së sistemit AIPS që mund të sjellë paqartësi, interpretohet në kontekstin e tërësisë së rregullave të sistemit AIPS dhe në këndvështrimin e qëllimit për të cilin lidhet marrëveshja.

Neni 4 Njoftimet

1. Çdo njoftim, kërkesë ose çdo lloj komunikimi ndërmjet palëve, bëhet me postë zyrtare të regjistruar, faks, *email*, mesazh SWIFT – dhe në rastet kur komunikimi me mjetet e cituara është i pamundur, me telefon, në adresat, numrat telefonikë dhe personat e kontaktit përkatës të palëve.

2. Secila palë është e detyruar të njoftojë palën tjetër për ndryshimet e mundshme të adresave, numrave telefonikë dhe të personave të kontaktit, brenda 5 (pesë) ditësh pune nga ndryshimi i tyre.

3. Në rast se njoftimi ose kërkesa mbërrin tek i adresuari, pas orës 16:30 të ditës së punës, ai konsiderohet i marrë në orën 08:30 të ditës pasardhëse të punës.

Neni 5 Hyrja në fuqi dhe kohëzgjatja

Marrëveshja hyn në fuqi me nënshkrimin e saj nga ana e palëve dhe i shtrin efektet për një kohë të papërcaktuar.

Neni 6 Ndryshimi i marrëveshjes

Marrëveshja mund të ndryshohet nga palët vetëm me shkrim.

Neni 7 Zgjidhja e marrëveshjes

1. Palët mund të zgjidhin Marrëveshjen në mënyrë të njëanshme, duke njoftuar me shkrim palën tjetër të paktën 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pune përpara datës që ata dëshirojnë ta zgjidhin, duke kërkuar plotësimin e detyrimeve financiare.

2. Në rast se kërkesa (njoftimi) bëhet nga Pjesëmarrësi, Banka, brenda 10 (dhjetë) ditësh pune nga marrja e kërkesës, i dërgon pjesëmarrësit përgjigje, duke përcaktuar hapat që duhet të ndiqen deri në përfundimin e pjesëmarrjes së tij në sistemin AIPS.

3. Në rast se kërkesa e pjesëmarrësit miratohet:

a) Banka informon të gjithë pjesëmarrësit e sistemit AIPS mbi datën e përjashtimit të pjesëmarrësit nga sistemi AIPS;

b) pjesëmarrësi nuk lejohet të iniciojë instruksione të reja pagese me datëvalutë pas datës së përcaktuar në vendimin për miratimin e përjashtimit të tij nga sistemi AIPS.

4. Gjendja debitore e llogarisë së shlyerjes në momentin e mbylljes së saj është detyrim i pagueshëm ndaj pjesëmarrësve në sistemin AIPS dhe/ose ndaj Bankës.

Neni 8 Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Të gjitha mosmarrëveshjet që mund të lindin midis palëve nga zbatimi i Marrëveshjes dhe që nuk mund të zgjidhen me mirëkuptim, zgjidhen në gjykatën kompetente.

Marrëveshja, pasi lexohet nga palët, nënshkruhet me vullnetin e tyre të lirë e të pavarur në 4 (katër) kopje origjinale, në gjuhën shqipe dhe secila nga palët mban 2 (dy) kopje.

Për Bankën e Shqipërisë

Drejtor i departamentit _____

Për _____

Drejtor

SHTOJCA C
FORMULAR PËR PJESËMARRJE NË AIPS

Pjesëmarrësi

Kodi BIC

Adresa

KËRKESA PËR SISTEMIN

Konfirmim gjendjeje:

☐

Konfirmim debitimi:

☐

Shuma minimale për dërgimin e konfirmimit të debitimit

Konfirmim kreditimi:

☐

Shuma minimale për dërgimin e konfirmimit të kreditimit

Njoftim për dërguesin:

☐

KONTAKTET PËR ÇËSHTJE/PROBLEME TË OPERIMIT TË SISTEMIT

Persona kontakti për pagesat

Emër Mbiemër

Detyra që mbulon

Telefon

Celular

Email

Persona kontakti për IT

Emër Mbiemër

Detyra që mbulon

Telefon

Celular

Email

Personi i autorizuar për pjesëmarrësin

Data

Emri Mbiemri/nënshkrimi/vula

_____._____._____

SHTOJCA D
FORMULAR PËR AKSESIN NË SISTEM

KONFIDENCIAL

FORMULARI I KËRKESËS PËR PËRDORUES NË VPN, PAJISJE SIGURIE, CERTIFIKATË DIGJITALE DHE PËRDORUES TË LIDHUR ME SISTEMIN AIPS

Të plotësohet ky formular për të administruar kredencialet e një përdoruesi në rrjetin VPN, në pajisjen e sigurisë dhe certifikatën digjitale, në FTP, si dhe në sistemin AIPS

Për:	Banka e Shqipërisë Departamenti i Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës
Nga pjesëmarrësi:	Data e kërkesës: ____. <i>(dd.mm.vvvv)</i>

1. KËRKESË PËR NDRYSHIM NË VPN

Nr.	Emri Mbiemri i përdoruesit	Veprimi
1		☐ Krijim përdoruesi të ri
		☐ Rivendosje fjalëkalimi të përdoruesit
		☐ Fshirje përdoruesi ekzistues

2. KËRKESË PËR PAJISJE SIGURIE

Nr.	Emri Mbiemri i përdoruesit	Lloji i pajisjes	Copë
1			
2			
3			

3. KËRKESË PËR CERTIFIKATA DIGJITALE

Nr.	Emri Mbiemri i përdoruesit	Veprimi
1		☐ Gjenerim certifikatë e re
		☐ Rigjenerim certifikate
		☐ Zhbllokim pajisje sigurie
		☐ Rivendosje fjalëkalimi i pajisjes së sigurisë
		☐ Revokim certifikate

4. Veprime në llogarinë e përdoruesit në AIPS

Nr.	Emri Mbiemri i përdoruesit	Veprimi	Profil i përdoruesit
1		☐ Krijim përdoruesi	
		☐ Aprovim përdoruesi	
		☐ Rivendosje fjalëkalimi	
		☐ Aprovim rivendosje fjalëkalimi	
		☐ Aktivizim llogarie	
		☐ Aprovim aktivizim llogarie	
		☐ Çaktivizim llogarie	
		☐ Aprovim çaktivizim llogarie	
		☐ Modifikim profili përdoruesi	
		☐ Aprovim profili përdoruesi	
		☐ Mbyllje llogarie	
		☐ Aprovim mbylljeje llogarie	

Arsyeja (e detyrueshme për t'u plotësuar):

Shënim.

Për pjesëmarrësin
Autorizuesi

(Emri Mbiemri/nënshkrimi/vula)

Për Bankën e Shqipërisë
Autorizuesi

(Emri Mbiemri/nënshkrimi)

SHTOJCA E
VETËVLERËSIM I OPERIMIT NË AIPS

Emri i pjesëmarrësit	Personi i autorizuar për lëshimin e raportit	Nënshkrimi	Vula
Viti			
A	Veprimtaria kriminale lidhur me sistemin AIPS	PO	JO N/A
1	A keni hasur ndonjë veprimtari kriminale apo përpjekje për veprimtari të tillë në kuadrin e sistemit AIPS, gjatë vitit?	☐	☐ ☐
2	Nëse po, a është kryer raportimi pranë Bankës së Shqipërisë, në përputhje me rregullat dhe procedurat e sistemit AIPS?	☐	☐ ☐
3	A u identifikua metoda e përdorur dhe a u krye korrigjimi i duhur?	☐	☐ ☐
4	A rezultoi kjo veprimtari në humbje financiare për institucionin apo për klientët tuaj?	☐	☐ ☐
5	Nëse po, a po punohet ende për kompensimin e këtyre humbjeve?	☐	☐ ☐
B	Planifikimi i ngjarjeve të paparashikuara dhe i lehtësive përkatëse	PO	JO N/A
1	A ka institucioni juaj një plan të dokumentuar për ngjarjet e paparashikuara lidhur me operacionet në sistemin AIPS?	☐	☐ ☐
2	A mbulon plani mjaftueshëm skenarë të mundshëm të ngjarjeve të paparashikuara?	☐	☐ ☐
3	A mban institucioni juaj mjete backup kompjuterike dhe/apo për ndërfaqen SWIFT që shfrytëzohet për ndërlidhjen me sistemin AIPS?	☐	☐ ☐
4	Nëse po, a janë këto lehtësi fizikisht të ndara nga vendndodhja kryesore e stacionit SWIFT?	☐	☐ ☐
5	A ka testuar institucioni juaj plane për ngjarje të paparashikuara për komunikime mbështetëse, në rast të humbjes së lidhjeve të VNP?	☐	☐ ☐
6	A mendoni se rreziqet e mundshme për operimin në sistemin AIPS janë adresuar dhe janë analizuar në mënyrë të kënaqshme?	☐	☐ ☐
C	Periudha e ndërprerjes së operimit dhe qëndrueshmëria e sistemit	PO	JO N/A
1	A kanë qenë operacionet tuaja në sistemin AIPS subjekt i ndërprerjeve të rëndësishme të funksionimit?	☐	☐ ☐
2	Nëse po, a janë raportuar te Banka e Shqipërisë dhe a janë regjistruar në regjistrin e ngjarjeve të paparashikuara, në përputhje me procedurat e sistemit AIPS?	☐	☐ ☐
3	A mendoni se sistemet tuaja të lidhura me sistemin AIPS kanë kapacitet dhe qëndrueshmëri të mjaftueshme për të mbuluar trafikun tuaj të pagesave në sistemin AIPS, në kohë dhe në mënyrë të sigurt?	☐	☐ ☐
Shënime			

SHTOJCA F
RAPORT INCIDENTIT

Emri i bankës	Personi i autorizuar për lëshimin e raportit	Nënshkrimi	Vula
Tipi i raportit:	Data e raportit (dd.mm.yyyy)	Numër (yyyymmdd-nr)	Sistemet përfshira/ndikuara e
☐ I ndërmjetëm ☐ Final	____.____.____	____-____-____	
Personat e kontaktit:			
I lidhur me incident/e të tjerë: (lista e numrave të incidenteve)			
PËRSHKRIMI I INCIDENTIT DHE EFEKTET			
Fillimi i incidentit (dd.mm.yyyy hh:mm)	Fundi i incidentit (dd.mm.yyyy hh:mm)	Koha e evidentimit (dd.mm.yyyy hh:mm)	Koha e raportimit/e njoftimit pranë BSH-së (dd.mm.yyyy hh:mm)
____.____.____ : ____	____.____.____ : ____	____.____.____ : ____	____.____.____ : ____
Përshkrimi i incidentit:			
Pasojat e incidentit			
☐ Ndërprerje e rrjetit SWIFT	☐ Vonesa	☐ Mbyllje e vonuar	
☐ Sistemi nuk përgjigjet	☐ Vonesë në procesimin e pagesave	☐ Hapje e vonuar	
☐ "Site Recovery"	☐ Pagesa të paprocesuara	☐ Të tjera	
☐ Shpallje emergjence	☐ Cenim i integritetit të të dhënave		
Masa të marra dhe ndryshime të kryera për zgjidhjen e incidentit:			
Data e implementimit të masave/ndryshimeve (dd.mm.yyyy)			____.____.____
Plani i masave për zgjidhjen përfundimtare të incidentit			
Masa të marra dhe ndryshime të kryera ose të planifikuara për realizim për zgjidhjen e incidentit.			
Data e planifikuar (dd.mm.yyyy)	Data e implementimit (dd.mm.yyyy)	☒ Zgjidhur me sukses ☐ Pa zgjidhur	
____.____.____	____.____.____		

SHTOJCA G
FORMULAR PËR SISTEMET VARTËSE

BANKA E SHQIPËRISË

SISTEMI AIPS

Formular për sistemet vartëse

Sistemi vartës			
Adresa:			
BIC (live)		BIC (test)	

☐ I Ri

☐ Modifikim

☐ Fshirje

Qëllimi i aplikimit	☐ Operim live ☐ Test dhe trajnim ☐ Ndryshim në listën e bankave shlyerëse
Data e aplikimit	___. ___. ____
Data e aktivizimit	___. ___. ____

Tipi i sistemit vartës	☐ Sistem pagesash me vlerë të vogël ☐ Shtëpi klerimi ☐ Sistem i shlyerjes së titujve ☐ Tjetër _____
------------------------	--

Lista e bankave shlyerëse	
BIC i bankës shlyerëse	Referenca e marrëveshjes së lidhur me sistemin vartës

Për sistemin vartës

Autorizuesi

(Emri Mbiemri/nënshkrimi/vula)

SHTOJCA H
MANDAT DEBITIMI PËR SHLYERJEN PËR SISTEMET VARTËSE

BANKA E SHQIPËRISË

SISTEMI AIPS
Mandat debitimi
për shlyerjen për sistemet vartëse

☒ I Ri

☐ Modifikim

☐ Fshirje

Qëllimi i aplikimit	☐ Operim live	☐ Test dhe trajnim
Data e aplikimit	____.____.____	
Data e aktivizimit	____.____.____	

1. Pjesëmarrësi shlyerës	
BIC i pjesëmarrësit	
Emri i pjesëmarrësit	
2. Sistemi vartës	
BIC i sistemit vartës	
Emri i sistemit vartës	

Palët konfirmojnë se bien dakord në caktimin e pjesëmarrësit 1, si pjesëmarrës shlyerës për sistemin vartës 2 për shlyerjen e instruksioneve të dërguara nga sistemi vartës, nëpërmjet ndërfaqes me sistemin AIPS.

Për pjesëmarrësin shlyerës	Për sistemin vartës
Autorizuesi	Autorizuesi
(Emri Mbiemri/nënshkrimi/vula)	(Emri Mbiemri/nënshkrimi/vula)

SHTOJCA I
MANDAT PËR PAGESËN E DETYRIMEVE PËR SISTEMET VARTËSE

BANKA E SHQIPËRISË

SISTEMI AIPS
Mandat për pagesën e detyrimeve
për sistemet vartëse

☒ **I Ri**
☐ **Modifikim**
☐ **Fshirje**

Data e aplikimit	__-__-__
Data e aktivizimit	__-__-__

1. Sistemi vartës që faturohet	
BIC i sistemit vartës	
Emri i sistemit vartës	
2. Pjesëmarrësi llogaria e të cilit debitohet	
BIC i pjesëmarrësit	
Emri i pjesëmarrësit	

Palët konfirmojnë se shumatat e faturuara ndaj sistemit vartës 1, për përdorimin e shërbimeve të sistemit AIPS, do të debitojnë nga llogaria e pjesëmarrësit të shënuar në fushën 2.

Për pjesëmarrësin llogaria e të cilit debitohet	Për sistemin vartës që faturohet
Autorizuesi	Autorizuesi
(Emri Mbiemri/nënshkrimi/vula)	(Emri Mbiemri/nënshkrimi/vula)

SHTOJCA J
TARIFAT E PËRDORIMIT TË SISTEMIT AIPS

Komponenti	Përshkrim	Tarifa në lek
Tarifë për mirëmbajtje vjetore të sistemit	E pagueshme në fillim të çdo viti. Për pjesëmarrësit e rinj aplikohet mbi periudhën e mbetur	250,000
Tarifë për transaksion	E pagueshme çdo fund muaji	
	Autorizim pagese	150
	NSI të operatorëve Për çdo debitim/kreditim pjesëmarrësi shlyerës brenda NSI	150
	Konfirmim debitimi/kreditimi	70
	Transaksionet e pjesëmarrësve të dërguara në Bankën e Shqipërisë me shkresë zyrtare	1,000
Shërbime të tjera	E pagueshme pas çdo shërbimi	
	Kufizimi i përkohshëm i pjesëmarrësit	50,000
	Dorëzim pajisje sigurie	Me koston e blerjes për njësi

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2020

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 476 lekë